

Klasa: 740-02/12-01/06
Urbroj: 50301-09/09-12-6
Zagreb, 6. prosinca 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. u vezi sa člankom 151. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Sanju Nolu, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA**

Zagreb, prosinac 2012.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA

Članak 1.

U Kaznenom zakonu (Narodne novine, broj 125/2011) u članku 12. stavku 2. riječi: „u kojoj je“ zamjenjuju se riječima: „ako je u njoj“.

Članak 2.

U članku 18. stavku 3. iza riječi: „pravičnog suđenja“ stavlja se zarez.

Članak 3.

U članku 38. iza riječi: „djela,“ dodaju se riječi: „kaznit će se kao da ga je sam počinio, a“, a iza riječi: „može se“ dodaje se riječ: „i“.

Članak 4.

U članku 43. stavku 1. riječi: „Porezne uprave Ministarstva financija“ zamjenjuju se riječima: „ovlaštene institucije sukladno odredbama posebnog Zakona“.

U stavku 2. riječ: „četiri“ zamjenjuje se riječju: „dva“, a riječi: „tisuću četiristo četrdeset“ zamjenjuju se riječima: „sedamsto dvadeset“.

U stavku 4. iza riječi: „članka 55.“ dodaju se riječi: „stavka 2.“.

Članak 5.

U članku 50. stavku 1. točki 4. iza riječi: „propisana“ dodaju se riječi: „samo novčana kazna ili“.

Članak 6.

U članku 53. stavku 3. iza riječi: „kazne zatvora“ stavlja se zarez i riječi: „kazne dugotrajnog zatvora“.

Članak 7.

U članku 55. stavku 2. iza riječi: „iznos s“ riječ: „četiri“ zamjenjuje se riječju: „dva“, a iza riječi: „zatvora s“ riječ: „četiri“ zamjenjuje se riječju: „dva“.

U stavku 5. riječi: „izvršnosti presude“ zamjenjuju se riječima: „početka izvršavanja rada za opće dobro“.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Ako se osuđenik u roku osam dana od dana za koji je pozvan ne javi nadležnom tijelu za probaciju ili mu poziv nije mogao biti dostavljen na adresu koju je dao sudu ili ne da pristanak, nadležno tijelo za probaciju će o tome obavijestiti nadležnog suca izvršenja ako je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, a prvostupanjski sud ako je novčana kazna zamijenjena radom za opće dobro.“ .

Članak 8.

U članku 59. stavku 1. riječ: „zatvorenika“ zamjenjuje se riječju: „osuđenika“, a iza riječi: „te ako“ briše se riječ: „osuđenik“.

U stavku 2. riječ: „zatvorenika“ zamjenjuje se riječju: „osuđenika“, iza riječi: „okolnosti i“ dodaje se riječ: „njegovu“, a iza riječi: „spremnost“ briše se riječ: „osuđenika“.

Članak 9.

U članku 62. stavku 2. uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„(2) Pored obveza iz stavka 1. ovoga članka sud može počinitelju, ako ocijeni da je njihova primjena nužna za zaštitu zdravlja i sigurnost osobe na čiju štetu je kazneno djelo počinjeno ili kad je to nužno za otklanjanje okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela, izreći sljedeće obveze:“.

U stavku 2. točki 1. riječi: „ureda za probaciju“ zamjenjuju se riječima: „nadležnog tijela za probaciju“.

U stavku 2. točki 2. riječi: „ured za probaciju“ zamjenjuju se riječima: „nadležno tijelo za probaciju“.

U stavku 2. točki 3. riječi: „ureda za probaciju“ zamjenjuju se riječima: „nadležnog tijela za probaciju“.

U stavku 2. točki 5. iza riječi: „nastavak liječenja“ dodaje se riječ: „od“.

U stavku 2. točki 6. riječi: „psihosocijalne terapije“ zamjenjuju se riječima: „psihosocijalnog tretmana“, a riječi: „specijaliziranim za otklanjanje nasilničkog ponašanja“ zamjenjuju se riječima: „ovlaštenih za provedbu psihosocijalnog tretmana“.

U stavku 2. točki 14. riječi: „ili drugih obveza kad to zakon za određeno kazneno djelo propisuje“ brišu se.

U stavku 2. točki 15. riječi: „službi za probaciju“ zamjenjuju se riječima: „nadležnom tijelu za probaciju“, riječ: „zavodu“ zamjenjuje se riječju: „centru“, a riječi: „u županiji“ brišu se.

Članak 10.

U članku 63. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju 2., 3. i 4.

Članak 11.

U članku 64. stavku 1. riječ: „izreći“ zamjenjuje se riječju: „odrediti“, a riječi: „probacijskog službenika“ zamjenjuju se riječima: „nadležnog tijela za probaciju“.

U stavku 2. riječi: „ured za probaciju“ zamjenjuje se riječima „nadležno tijelo za probaciju“.

U stavku 3. riječi: „ili ako se radi o osuđeniku“ zamjenjuje se riječima: „i radi se o okrivljeniku“.

U stavku 5. točki 1. riječ: „nadležnom“ briše se.

Članak 12.

U članku 69. stavku 3. u drugoj rečenici iza riječi: „posebnim propisom“ stavlja se zarez i dodaju se riječi: „kao i u slučaju iz članka 44. stavka 4. ovoga Zakona“.

Članak 13.

U članku 71. stavku 3. riječi: „članka 110.“ brišu se, iza riječi: „članka 111.“ dodaju se riječi: „točke 2.“, a riječi: „članka 154. stavka 1. točke 2., članka 158., članka 159., članka 161., članka 162., članka 163., članka 164. i članak 166. ovoga Zakona počinjenog na štetu djeteta“ zamjenjuju se riječima: „Glave XVI, počinjenog na štetu djeteta i Glave XVII ovoga Zakona“.

Članak 14.

U članku 73. iza stavka 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

„(6) Na zabranu približavanja shodno će se primijeniti odredba članka 71. stavka 5. ovoga Zakona.“

U dosadašnjem stavku 6. koji postaje stavak 7. iza riječi: „obavijestiti“ riječ: „tijelo“ briše, a iza riječi: „nadležno“ dodaje se riječ: „tijelo“.

Članak 15.

U članku 74. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Na mjeru udaljenja iz zajedničkog kućanstva shodno će se primijeniti odredba članka 71. stavka 5. ovoga Zakona.“

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 6. iza riječi: „obavijestiti“ riječ: „tijelo“ briše se, a iza riječi: „nadležno“ dodaje se riječ: „tijelo“.

Članak 16.

U članku 75. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Na zabranu pristupa interneta shodno će se primijeniti odredba članka 71. stavka 5. ovoga Zakona.“

Članak 17.

U članku 76. stavku 2. riječi: „službe za probaciju“ zamjenjuje se riječima: „nadležnog tijela za probaciju“.

U članku 76. stavku 3. iza riječi: „sud“ riječi: „može isključiti provođenje zaštitnog nadzora“ zamjenjuju se riječima: „prilikom donošenja presude može odrediti da se zaštitni nadzor ne provodi“.

Članak 18.

U članku 82. stavku 3. iza riječi: „članka 114.“ dodaju se riječi: „stavka 2.“, iza riječi: „članka 116.“ dodaju se riječi: „stavka 3.“, iza riječi: „članka 154. stavka 1. točke 2.“ dodaju se riječi: „članka 155. stavka 2., članka 156.“, a iza riječi: „članka 159.“ dodaju se riječi: „članka 160.“.

Članak 19.

U članku 85. stavak 2. iza riječi: „članka 68“ briše se riječ: „i“ te se stavlja zarez, a iza riječi: „članka 69.“ dodaju se riječi: „i članka 70.“.

Članak 20.

U članku 87. stavku 3. iza riječi: „arbitar“ briše se zarez i dodaje riječ: „i“, a iza riječi: „javni bilježnik“ brišu se riječi: „i javni ovršitelj“.

U članku 87. stavak 8. mijenja se i glasi:

„(8) Članovi obitelji su bračni ili izvanbračni drug ili istospolni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik.“.

Dodaje se novi stavak 9. koji glasi:

„(9) Bliske osobe su članovi obitelji, bivši bračni ili izvanbračni drug ili istospolni partner i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu.“.

U dosadašnjem stavku 9. koji postaje stavak 10. iza riječi: „karakter ili“ dodaju se riječi: „koja traje kraće vrijeme ako“.

Dosadašnji stavci 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20. i 21. postaju stavci 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21. i 22.

U dosadašnjem stavku 22. koji postaje stavak 23. iza riječi: „svaka“ dodaje se riječ: „nepripadna“, a iza riječi: „druga“ briše se riječ: „nepripadna“.

Dosadašnji stavak 23. postaje stavak 24.

Dodaje se stavak 25. koji glasi:

„(25) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.“

Članak 21.

U članku 89. stavak 1. iza riječi: „predstavlja“ dodaje se riječ: „očito“.

U stavku 4. točki 4. riječi: „zemlju, more,“ zamjenjuju se riječima: „kopnene, pomorske i“, a iza riječi: „zračne snage“ briše se zarez kao i riječi: „pomorsku i zračnu flotu“.

U stavku 4. točki 7. riječi: „njezinom značajnom sudjelovanju“ zamjenjuju se riječima: „njezino značajno sudjelovanje“.

Članak 22.

U članku 90. stavku 1. riječ: „pučanstva“ zamjenjuje se riječju: „stanovništva“.

U stavku 1. točki 2. riječ: „pučanstvu“ zamjenjuje se riječju: „stanovništvu“.

U stavku 1. točki 3. riječ: „porobi“ zamjenjuje se riječima: „stavi u ropstvo“.

U stavku 1. točki 7. riječ: „pučanstva“ zamjenjuje se riječju: „stanovništva“, a iza riječi: „sposobnost“ briše se zarez.

U stavku 1. točki 11. riječ: „ostala“ zamjenjuje se riječju: „druga“, brišu se riječi: „slične naravi“, a iza riječi: „ozljeda“ briše se zarez i riječ: „odnosno“ zamjenjuje se riječju: „ili“.

Članak 23.

U članku 91. stavku 1. točki 6. briše se riječ: „namjerno“.

U stavku 2. riječi: „sukladno postojećem okviru međunarodnog prava“ brišu se.

U stavku 2. točki 3. riječ: „osoba“ zamjenjuje se riječju: „osoblja“.

U stavku 2. točki 4. riječ: „prevelika“ zamjenjuje se riječju: „nerazmjerna“.

U stavku 2. točki 10. riječ: „bile“ briše se.

U stavku 2. točki 13. riječi: „je ono nužno zbog ratnih potreba“ zamjenjuju se riječima: „to izričito zahtjeva ratna nužda“.

U stavku 2. točki 20. riječ: „drugog“ briše se.

U stavku 2. točka 22. mijenja se i glasi: „silovanje, spolno porobljavanje, prisiljavanje na prostituciju, trudnoću, sterilizaciju ili koji drugi oblik spolnog nasilja koji predstavlja tešku povredu Ženevskih konvencija,“.

Članak 24.

U članku 97. stavku 1. riječ: „pučanstva“ zamjenjuje se riječju: „stanovništva“.

Članak 25.

U članku 108. stavku 2. iza riječi: „genoma“ riječ: „koja“ zamjenjuje se riječju: „koji“.

Članak 26.

U članku 111. točki 3. riječi: „člana obitelji kojeg“ zamjenjuju se riječima: „blisku osobu koju“.

Članak 27.

U članku 116. stavku 3. riječi: „članu obitelji“ zamjenjuju se riječima: „bliskoj osobi“.

Članak 28.

U članku 117. stavku 2. riječi: „članu obitelji“ zamjenjuju se riječima: „bliskoj osobi“, a iza riječi: „smetnje“ briše se zarez i riječ: „invaliditeta“.

Članak 29.

U članku 118. stavku 2. riječi: „članu obitelji“ zamjenjuju se riječima: „bliskoj osobi“, a iza riječi: „smetnje“ briše se zarez i riječ: „invaliditeta“.

Članak 30.

U članku 119. stavku 2. riječi: „članu obitelji“ zamjenjuju se riječima: „bliskoj osobi“, a iza riječi: „smetnje“ briše se zarez kao i riječ: „invaliditeta“.

Članak 31.

U članku 125. stavku 1. riječi: „rodnom identitetu, izražavanju“ zamjenjuju se riječima: „izražavanju rodnog identiteta“, iza riječi: „ili tko na temelju te razlike“ brišu se riječi: „ili pripadnosti“, a iza riječi: „pogodnosti“ dodaju se riječi: „glede navedenih prava“.

Članak 32.

U članku 132. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Stavak 3. ovoga članka neće se primijeniti ako poslodavac nije dostavio obračun o neisplati dospjelog iznosa plaće sukladno odredbama posebnog zakona.“.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

Članak 33.

U članku 133. stavku 1. riječi: „ili povrijedi njegova prava“ brišu se.

Članka 34.

U članku 137. stavku 2. iza riječi: „ili osobi s“ dodaje se riječ: „težim“.

Članak 35.

U članku 138. stavku 2. iza riječi: „ili osobi s“ dodaje se riječ: „težim“, a riječi: „članu obitelji“ zamjenjuju se riječima: „bliskoj osobi“.

Članak 36.

U članku 139. stavku 4. iza riječi: „ili osobi s“ dodaje se riječ: „težim“, a riječi: „članu obitelji“ zamjenjuju se riječima: „bliskoj osobi“.

Članak 37.

U članku 141. stavku 1. iza riječi: „tom domu ili“ riječi: „poslovni prostor“ zamjenjuju se riječima: „poslovnom prostoru“.

Članak 38.

U članku 145. stavku 2. riječ: „su“ zamjenjuje se riječju: „je“.

Članak 39.

U članku 152. stavku 3. riječi: „sile ili“ brišu se.

Članak 40.

U članku 154. stavku 1. točki 1. riječi: „članu obitelji“ zamjenjuju se riječima: „bliskoj osobi“.

Članak 41.

U članku 157. stavku 2. riječ: „ovisnosti“ zamjenjuje se riječju: „zavisnosti“.

Članak 42.

U članku 158. stavku 5. riječi: „izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom mlađim od petnaest godina“ zamjenjuju se riječima: „djelo iz stavka 1. ovoga članka počini“.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Tko djelo iz stavka 2. ovoga članka počini uz primjenu sile ili prijetnje, obmane, prijevare ili zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti djeteta o njemu, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.“

Članak 43.

U članku 163. stavku 3. riječ: „ovisnosti“ zamjenjuje se riječju: „zavisnosti“.

U stavku 6. iza riječi: „medicinski“ briše se zarez i dodaje se riječ: „ili“, a iza riječi: „znanstveni“ zarez i riječi: „informativni ili sličan“ brišu se.

Članak 44.

U članku 166. stavku 1. riječi: „člana obitelji“ zamjenjuju se riječima „bliske osobe“, a riječi: „kaznit će se“ zamjenjuju se riječima: „počinitelj će se kazniti“.

U stavku 2. riječi: „člana obitelji“ zamjenjuju se riječima „bliske osobe“.

Članak 45.

U naslovu članka 171. riječi: „člana obitelji“ zamjenjuju se riječima: „blisku osobu“.

U članku 171. riječi: „člana obitelji“ zamjenjuju se riječima: „blisku osobu“.

Članak 46.

U članku 173. stavku 1. riječi: „zavod“ zamjenjuje se riječju „centar“, a riječi: „u županiji“ brišu se.

Članak 47.

U članku 177. naslov članka mijenja se i glasi: „Povreda djetetovih prava“.

U stavku 2. iza riječi: „tko“ dodaju se riječi: „zlostavi dijete ili ga“, iza riječi „prisili“ briše se riječ: „dijete“, a riječ: „zlorabi“ zamjenjuje se riječju: „povrijedi“.

Članak 48.

U članku 184. stavku 2. riječ: „izazvano“ zamjenjuje se riječima: „izazvana teška tjelesna ozljeda ili“, a iza riječi: „bolesti“ riječi: „ili narušenje zdravlja druge osobe“ brišu se.

U stavku 3. iza riječi: „izazvana“ dodaje se riječ: „osobito“.

U stavku 5. riječi: „i 2.“ brišu se, a iza broja: „1“ stavlja se točka.

Članak 49.

U članku 188. stavku 1. riječ: „štetna“ zamjenjuje se riječju: „štetne“.

Članak 50.

Članak 190. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

„Neovlaštena proizvodnja i promet drogama

Članak 190.

(1) Tko neovlašteno proizvede ili preradi tvari koje su propisom proglašene drogom, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko proizvede, preradi, prenese, izveze ili uveze, nabavi ili posjeduje tvari iz stavka 1. ovoga članka koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ili ih neovlašteno ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji ili kupnji ili na drugi način neovlašteno stavi u promet,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

(3) Tko ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji tvari iz stavka 1. ovoga članka osobi s težim duševnim smetnjama, ili djetetu, ili to učini u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, ili tko za počinjenje djela iz stavka 2. ovoga članka iskoristi dijete, ili ako to učini službena osoba u vezi sa službom ili svojom javnom ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(4) Tko organizira mrežu preprodavatelja ili posrednika radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 2. i 3. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.

(5) Tko kaznenim djelom iz stavka 2., 3. i 4. ovoga članka prouzroči znatno oštećenje zdravlja većeg broja ljudi ili smrt osobe kojoj je prodao tvar iz stavka 1. ovoga članka ili je posredovao u njezinoj prodaji,

kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(6) Tko napravi, nabavi ili posjeduje opremu, materijal ili tvari koje se mogu uporabiti za izradu tvari iz stavka 1. ovoga članka, za koje zna da su namijenjeni njihovoj neovlaštenoj proizvodnji,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(7) Proizvodnjom droge u smislu ovoga Zakona smatra se i neovlaštenu uzgoj biljke ili gljive iz koje se može dobiti droga.

(8) Tvari iz stavka 1. ovoga članka, tvari koje se mogu uporabiti za njihovu izradu, biljke, gljive ili dijelovi biljaka ili gljiva iz kojih se mogu dobiti tvari iz stavka 1. ovoga članka, sredstva za njihovu proizvodnju ili preradu, sredstva prijevoza preuređena za skrivanje tih tvari i sredstva za njihovo trošenje će se oduzeti.

(9) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i 6. ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju djela iz ovoga članka sud može osloboditi kazne.“.

Članak 51.

U članku 191. iz naslova riječi: „i tvari zabranjenih u športu“ se brišu.

U stavku 1. riječ: „daje“ zamjenjuje se s riječi: „da“.

U stavku 4. riječi: „tvari“ zamjenjuje se s riječi: „Tvari“.

Članak 52.

Iza članka 191. dodaju se članak 191.a i naslov iznad njega koji glase:

„Neovlaštena proizvodnja i promet stvari zabranjenih u sportu

191.a

(1) Tko proizvede, preradi, prenese, izveze ili uveze, nabavi ili posjeduje stvari zabranjene u sportu koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ili ih neovlašteno ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji ili kupnji ili na drugi način stavi u promet, ili navodi drugoga na trošenje tih stvari ili mu da ih troši on ili druga osoba,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko ponudi na prodaju, proda, posreduje u prodaji stvari iz stavka 1. ovoga članka djetetu ili osobi s težim duševnim smetnjama, ili ga navodi na njihovo trošenje, ili mu ih da ih troši, ili to učini u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, ili tko za počinjenje djela iz stavka 1. ovoga članka iskoristi dijete, ili ako to učini službena osoba u vezi sa službom ili svojom javnom ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko organizira mrežu preprodavatelja ili posrednika radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(4) Tko kaznenim djelom iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka prouzroči smrt osobe kojoj je prodao stvar iz stavka 1. ovoga članka ili je posredovao u njezinoj prodaji,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(5) Stvari iz stavka 1. ovoga članka, stvari koje se mogu uporabiti za njihovu izradu, sredstva za njihovu proizvodnju ili preradu, sredstva prijevoza preuređena za skrivanje tih stvari i sredstva za njihovo trošenje će se oduzeti.

(6) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3., ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju djela iz ovoga članka sud može osloboditi kazne.“

Članak 53.

U članku 192. stavku 1. riječi: „članka 185. stavka 1. i 2.“ brišu se, a iza riječi: „članka 186. stavka 1.“ dodaju se riječi: „i 2.“

Članak 54.

U članku 198. stavku 1. iza riječi: „trajnije ili u“ riječ: „većoj“ zamjenjuje se riječju: „znatnoj“, a iza riječi: „bilje ili gljive“ zarez i riječi: „zajednice životinja, biljaka ili gljiva,“ brišu se.

Članak 55.

U članku 214. stavku 3. iza riječi: „ozljeda“ dodaju se riječi: „jedne ili“.

Članak 56.

U članku 221. stavku 1. iza riječi: „život“ dodaju se riječi: „ili tijelo“, a iza riječi: „ljudi ili“ dodaje se riječ: „za“.

Članak 57.

U članku 224. stavku 2. iza riječi: „ukloni ili“ riječi: „na drugi način“ brišu se.

U stavku 4. iza riječi: „prouzročena“ dodaju se riječi: „teška tjelesna“.

Članak 58.

U članku 225. stavku 1. iza riječ: „život“ dodaju se riječi: „ili tijelo“.

Dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Brodski promet podrazumijeva plovidbu morem ili unutarnjim vodama brodom, ratnim brodom, jahtom, brodicom ili drugim plovilom.“.

Članak 59.

U članku 226. iza riječi: „ograničenjem brzine“ zarez se briše i dodaju se riječi: „i time“.

Članak 60.

U članku 227. stavci 4. i 5. mijenjaju se i glase:

„(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena drugoj osobi osobito teška tjelesna ozljeda, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.“.

U stavku 6. broj: „5.“ zamjenjuje se brojem: „2.“.

Članak 61.

Članak 237. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

„Nedozvoljena igra na sreću

Članak 237.

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi imovinsku korist bez odobrenja nadležnog tijela javno priredi, obavi ili promiče igru na sreću,

kaznit će kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko pripremi, obavlja ili promiče igru ili djelatnost u kojoj sudionik u igri koji je uložio sredstva može očekivati dobitak samo ako se uključe daljnji sudionici.

(3) Ako se počinitelj bavi djelatnošću iz stavka 1. ili 2. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1., 2. ili 3. ovoga članka ostvarena znatna imovinska korist ili prouzročena znatna imovinska šteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(5) Predmeti i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka će se oduzeti.“.

Članak 62.

U članku 240. stavku 3. iza riječi: „znatna“ dodaje se riječ: „imovinska“.

Članak 63.

U članku 241. stavku 1. iza riječi: „ošteti“ dodaje se zarez i riječ: „sakrije“.

Članak 64.

U članku 244. stavku 1. iza riječi: „sakriti,“ dodaju se riječi: „ako time nije počinjeno neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna,“.

Članak 65.

U članku 245. stavku 1. iza riječi: „članka 240. stavka 1.“ riječi: „i 2.“ brišu se.

U stavku 2. riječi: „članka 233. stavka 1,“ brišu se.

Članak 66.

U članku 248. stavak 2. briše se.

Članak 67.

U članku 249. naslov članka mijenja se i glasi: „Prouzročenje stečajaja“.

U stavku 1. točki 1. iza riječi: „ustupi“ dodaje se riječ: „sakrije“ i zarez.

Članak 68.

U članku 253. stavku 2. iza riječi: „mito“ dodaju se riječi: „namijenjeno toj ili drugoj osobi“.

Članak 69.

U članku 261. stavku 1. iza riječi: „društvom“ zarez se briše.

Članak 70.

U članku 262. stavku 2. iza riječi: „znatnu štetu,“ riječi: „počinitelj će se kazniti“ zamjenjuje se riječima: „kaznit će se“.

Članak 71.

U članku 265. stavku 7. iza riječi: „kaznenog“ dodaje se riječ: „djela“.

Članak 72.

U članku 272. naslov članka mijenja se i glasi: „Zlouporaba naprava“.

U stavku 3. iza riječi: „za kazneno djelo koje je“ riječ: „počinitelj“ briše se.

U stavku 4. iza riječi: „naprave“ zarez se briše i dodaje se riječ: „i“.

Članak 73.

U članku 274. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Tko izradi lažni novac, preinači pravi novac ili takav novac pribavi, posjeduje ili prenosi s ciljem stavljanja u optjecaj kao pravog ili ga stavi u optjecaj kao pravi, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.“.

Članak 74.

U članku 275. stavku 1. iza riječi: „lažni vrijednosni papir“ dodaju se riječi: „s ciljem stavljanja u optjecaj kao pravog“.

Članak 75.

U članku 285. stavku 1. iza riječi: „, pribavi“ dodaje se riječ: „znatnu“, a iza riječi: „,prouzroči“ dodaje se riječ: „znatnu“.

Članak 76.

U članku 291. stavku 2. riječ: „deset“ zamjenjuje se riječju: „dvanaest“.

Članak 77.

U članku 294. stavku 1. iza riječi: „odgovornoj osobi“ zarez se briše, a iza riječi: „,mito“ dodaju se riječi: „,namijenjeno toj ili drugoj osobi“.

U stavku 2. iza riječi: „,mito“ dodaju se riječi: „,namijenjeno toj ili drugoj osobi“.

Članak 78.

U članku 302. stavku 4. riječi: „i 2.“ te riječi: „,odvjetnik, javni bilježnik, doktor medicine, doktor dentalne medicine ili drugi zdravstveni radnik, psiholog, osoba kojoj je povjeren odgojno-obrazovni rad u odgovarajućoj ustanovi, djelatnik skrbništva, vjerski ispovjednik,“ brišu se.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka kad njegova zakonska obilježja ostvari vjerski ispovjednik ili osoba koja je prema zakonu dužna čuvati tajnu.“.

Članak 79.

U članku 311. naslov članka mijenja se i glasi: „Neizvršenje sudske odluke“.

Stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Službena ili odgovorna osoba koja ne izvrši pravomoćnu sudsku odluku koju je bila dužna izvršiti, a time ne čini neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.“.

Dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko krši sigurnosnu mjeru koja mu je određena pravomoćnom presudom.“.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 3. na oba mjesta, broj: „1.“ zamjenjuje se brojem: „2.“.

Članak 80.

U članku 314. stavku 2. riječi: „kaznit će se“ zamjenjuju se riječima: „počinitelj će se kazniti“.

U stavku 4. iza riječi: „bezobzirnim ili“ dodaje se riječ: „osobito“.

Članak 81.

U članku 315. stavku 4. riječi: „kaznit će se“ zamjenjuju se riječima: „počinitelj će se kazniti“.

U stavku 5. iza riječi: „bezobzirnim ili“ dodaje se riječ: „osobito“.

Članak 82.

U članku 325. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Tko organizira ili vodi grupu od tri ili više osoba radi počinjenja djela iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko sudjeluje u udruženju iz stavka 2. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. broj: „2.“ zamjenjuje brojem: „4.“.

Članak 83.

U članku 326. stavku 1. iza riječi: „ući,“ dodaje se riječ: „izići,“, a riječi: „do tri godine“ zamjenjuju se riječima: „od šest mjeseci do pet godina“.

U stavku 2. riječi: „šest mjeseci do pet“ zamjenjuju se riječima: „jedne do osam“.

Stavak 3. briše se.

Članka 84.

U članku 328. stavku 4. riječi: “u trajanju duljem“ brišu se, a iza riječi: „godine“ dodaju se riječi: „ili teža“.

Članak 85.

U članku 345. riječi: „hrvatske države“ zamjenjuju se riječima: „Republike Hrvatske“.

Članak 86.

U članku 346. stavku 1. iza riječi: „Ustavnog suda Republike Hrvatske,“ dodaje se zarez i riječi: „predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske i glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske“.

U stavku 2. riječi: „kaznit će se“ zamjenjuju se riječima: „počinitelj će se kazniti“.

Članak 87.

U članku 347. stavku 4. riječ: „člana“ zamjenjuje se riječju: „članka“.

Članak 88.

U članku 352. stavku 1. riječ: „usmrti“ zamjenjuje se riječju: „ubije“.

Članak 89.

U članku 381. stavku 1. točka 3. briše se.

U stavku 1. dosadašnje točke 4., 5., 6., 7., 8. i 9. postaju točke 3., 4., 5., 6., 7. i 8.

Članak 90.

U članku 383. u uvodnoj rečenici riječi: „30 dana“ zamjenjuju se riječima: „3 mjeseca“.

Točka 1. mijenja se i glasi:

„1. ministar nadležan za pravosuđe uz suglasnost ministra nadležnog za poslove socijalne srbi donijet će propis o izvršavanju sigurnosne mjere te listu pravnih ili fizičkih osoba licenciranih za provođenje sigurnosne mjere (članak 70.)“.

Dodaju se točke 2. i 3. koje glase:

„2. ministar nadležan za unutarnje poslove uz suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe donijet će propise o izvršenju sigurnosnih mjera (članak 73. i članak 74.),

3. ministar nadležan za poslove pomorstva, prometa i infrastrukture donijet će propis o izvršavanju sigurnosne mjere (članak 75.)“.

U dosadašnjoj točki 2., koja postaje točka 4. riječ: „zdravstvo“ zamjenjuje se riječju: „zdravlje“, riječi: „listu terapijskih zajednica licenciranih za provođenje sigurnosne mjere

obveznog liječenja od ovisnosti (članak 69.), listu pravnih ili fizičkih osoba licenciranih za provođenje sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana (članak 70.) i“ brišu se, a riječi: „športu (članak 190. i 191.)“ zamjenjuju se riječima: „sportu (članak 191.a)“.

Dodaje se točka 5. koja glasi:

„5. ministar nadležan za poslove socijalne srbi donijet će listu terapijskih zajednica licenciranih za provođenje sigurnosne mjere (članak 69.)“.

Članak 91.

U članku 384. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka na kazne koje su izrečene ili se izvršavaju sukladno odredbama Kaznenog zakona iz članka 381. stavka 1. točke 1. primjenjuju se odredbe o uvjetnom otpustu tog Zakona.“.

Članak 92.

U članku 386. u točki 1. riječi: „28. studenog 2002.“ zamjenjuju se riječima: „19. studenog 2008.“.

U točki 3. riječi: „2010/45/EU“ zamjenjuju se riječima: „2010/53/EU“.

Točka 6. mijenja se i glasi:

„6. Direktiva 2008/98 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. godine o otpadu koja zamjenjuje određene direktive,“.

Točka 12. mijenja se i glasi:

„12. Direktivom 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. godine o suzbijanju i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava,“.

Dodaju se točke 21. i 22. koje glase:

„21. Okvirnom odlukom Vijeća 2000/383/JHA od 29. svibnja 2000. godine o jačanju zaštite kaznenih sankcija i drugih sankcija protiv krivotvorenja povezanog s uvođenjem eura,
22. Okvirnom odlukom Vijeća 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. koja utvrđuje minimalne odredbe vezane za sastavne elemente kaznenih djela i zakonskih kazni na području nedopuštene trgovine drogama.“.

Članak 93.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora izraditi pročišćeni tekst Kaznenog zakona.

Članak 94.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Kazneni zakon (Narodne novine, broj 125/2011, u daljnjem tekstu: Kazneni zakon) donesen je 21. listopada 2011. godine, a stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

Iako je Kaznenim zakonom sustavno izmijenjeno kazneno materijalno zakonodavstvo te je Republika Hrvatska dobila novi, suvremeni i europski Kazneni zakon koji je usklađen s brojnim međunarodnim dokumentima i dobrom praksom susjednih država i koji će pružiti učinkovitu osnovu za borbu protiv suvremenih oblika kriminaliteta tijekom *vacatio legis* uočena je potreba intervencije u pojedine odredbe istog. Važnije intervencije koje se Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona predlažu odnose se na: regulaciju posjedovanja droge za vlastite potrebe, novu regulaciju materije nezakonitih igara na sreću, definiranje broskog prometa za potrebe Kaznenog zakona, dodatno usklađenje s međunarodnim dokumentima, te na ispravke uočenih grešaka i dodatno nomotehničko i jezično usklađenje.

Već tijekom izrade i donošenja Kaznenog zakona u javnosti su se često vodile rasprave o pitanju reguliranja posjedovanja droge za vlastite potrebe potaknute također i odlukama Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetima *Maresti protiv Hrvatske* i *Tomasović protiv Hrvatske*. U navedenim presudama Sud je ukazao na nepoštivanje načela *ne bis in idem* i na kršenje Protokola 7. uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Naime, u suvremenim pravnim sustavima zabrana da se pojedincu sudi dva puta u istoj stvari predstavlja jedno od temeljnih ljudskih prava i jamstvo je pravne sigurnosti. Međunarodni dokumenti koji promoviraju načelo *ne bis in idem* su Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Protokol 7. uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Europska konvencija o izručenju iz 1957. godine i Dopunski protokol iz 1975. godine, Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenog kaznenim djelom iz 1990. godine, Konvencija o provedbi Schengenskog sporazuma, Konvencija o zaštiti financijskih interesa EZ iz 1995. (PIF konvencija) i Povelja o temeljnim pravima Europske unije od 12. prosinca 2007. godine.

Nadalje, Europska unija već nekoliko desetljeća različitim dokumentima među državama članicama nastoji urediti složeno područje tumačenja i primjene načela *ne bis in idem* da bi se spriječilo dvostruko, odnosno višestruko suđenje i kažnjavanje, a Europski sud pravde u Luksemburgu priznao je načelo kao temeljno načelo europskog pravnog poretka.

U hrvatskom pravnom poretku načelo *ne bis in idem* uzdignuto je na ustavnopravnu razinu kao jedno od temeljnih prava pojedinaca, sustavno smješteno u temeljna osobna i politička prava. Unatoč navedenom, praksa je pokazala da su određena ponašanja inkriminirana i kažnjiva i kao prekršajna i kaznena djela. Tako je npr. posjedovanje droge propisano kao kazneno djelo u članku 190. stavku 1. Kaznenog zakona i kao prekršajno djelo u članku 54. stavku 1. točki 1. Zakona o suzbijanju zlouporabe droga (Narodne novine, br. 107/2001, 87/2002, 163/2003, 141/2004, 40/2007 i 149/2009). Ovakvo dvostruko

inkriminiranje suprotno je načelu *ne bis in idem* te se u cilju jačanja pravne sigurnosti i izbjegavanja različitih tumačenja zakona u pogledu navedene materije, pristupilo izradi Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona u kojem je posjedovanje droge za vlastite potrebe brisano kao kazneno djelo.

Pored navedenog, postoji čitav niz argumenata za zadržavanje samo prekršajne, a ne i kaznene odgovornosti za posjedovanje droga za vlastite potrebe.

Naime, kazneni progon za posjedovanje i najmanje količine droga za vlastite potrebe u Republici Hrvatskoj nije u skladu s europskim kriterijima na tom području. U Europskoj uniji zadnjih godina prevladava trend ka dekriminalizaciji ili pak prekršajnoj odgovornosti za posjedovanje droge za vlastite potrebe. Tako u Španjolskoj, Portugalu, Italiji, Belgiji, Luxemburgu, Sloveniji posjedovanje droge za vlastite potrebe nije kazneno djelo. Nadalje, posjedovanje kanabisa za vlastite potrebe u Irskoj se ne kažnjava ako je osoba uhvaćena prvi ili drugi puta. U Nizozemskoj je formalno posjedovanje droge za vlastite potrebe kazneno djelo, ali se tolerira posjedovanje lakih droga za vlastite potrebe i količine do 5 grama. U Njemačkoj je Ustavni sud 1994. godine donio odluku da državni odvjetnik može odustati od progona kada se radi o povremenom osobnom uživanju droge, kada je kod osobe pronađena mala količina droge i kada nema opasnosti za druge. U Danskoj postoji uputa zakonodavca još iz 1971. godine koja kaže da namjera zakonodavca nije bila inkriminirati korištenje i posjedovanje droge za vlastite potrebe. U Francuskoj je 1999. godine donijeta Direktiva da prioritet kod posjedovanja droge za vlastite potrebe treba dati tretmanu, a ne kažnjavanju.

Također treba istaknuti da Okvirna odluka Vijeća EU 2004/757/JHA od 25. listopada 2004. godine propisuje da nacionalna zakonodavstva sama odlučuju kako će regulirati i kažnjavati posjedovanje za vlastite potrebe (prekršajno ili kazneno), a pri tome ista ne utječe u tom smislu na nacionalna zakonodavstva.

U suvremenom kaznenom pravu odustaje se od kažnjavanja ponašanja kao što su uživanje alkohola, uživanje droge i slično. Ako se i predviđa kažnjavanje za takva djela onda je to obično u prekršajnoj sferi jer se te sankcije smatraju dovoljne da bi se njima izrazila društvena neprihvatljivost takvih ponašanja. Kaznena odgovornost se u takvim slučajevima smatra neproporcionalnom reakcijom. Proporcionalnost sankcije zahtjeva i Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava.

Nadalje, i statistički podaci Državnog odvjetništva Republike Hrvatske govore u prilog zadržavanja posjedovanja droge za vlastite potrebe samo u prekršajnoj sferi. Naime, u velikom broju slučajeva državna odvjetništva nisu pokretala kazneni postupak pozivajući se na načelo svrhovitosti, a u slučajevima kada je postupak pokrenut sudovi su često primjenjivali institut beznačajnog djela. Za kazneno djelo zlouporaba opojnih droga iz članka 173. Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 - ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011 – u daljnjem tekstu: KZ97) za razdoblje od 2009. do 2011. godine ukupno je prijavljeno 17002 osoba za razne modalitete ovog kaznenog djela. Od navedenog broja prijavljenih optuženo je ukupno 7221 osoba, dok je odbačeno ili je postupak obustavljen u odnosu na 9747 osoba, što čini 57,4 % odbačaja/obustava. U zadnje tri godine prijave su odbačene primjenom članka 28. KZ97 (Beznačajno djelo) i oportuniteta u odnosu na 43,9 % osoba, a koji instituti su primjenjivani u pravilu u odnosu na osobe koje su prvi put počinile ovo kazneno djelo i kada se radilo o manjim količinama droge. Na ovaj način državno odvjetništvo je posjedovanje

droge za vlastite potrebe u velikom broju procesuiralo kroz prekršajni postupak. Nadalje, iz statističkih podataka proizlazi da je u 2011. godini ukupno za članak 173. stavak 1. (posjedovanje) prijavljeno 4672 osobe od kojeg broja je u odnosu na 3370 osoba prijava odbačena, što čini ukupno 72,1 % odbačaja. U 2011. godini za članak 173. stavak 1. optuženo je 1335 osoba, a osuđeno je 1405 osoba od toga 1256 odraslih osoba, 112 mladih punoljetnika, 37 maloljetnih osoba. U odnosu na odrasle osuđene osobe (1256) donijeto je 1207 osuđujućih i 49 oslobađajućih presuda. Struktura osuđujućih presuda je: 817 uvjetnih osuda (67,7%); 60 opomena (5 %); 287 novčanih kazni (23,8%); 34 kazne zatvora (2,8%); 9 zamjena kazne zatvora radom za opće dobro na slobodi (0,7%). Iz navedenog je vidljivo da je broj zatvorski kazni malen i da se iste izriču rijetko.

Argument koji također govori u prilog zadržavanja posjedovanja droge za vlastite potrebe samo u prekršajnoj sferi je i rasterećenje sudova i državnog odvjetništva što s druge strane omogućuje da se isti više posvete težim oblicima kriminalnog ponašanja, procesuiranju ratnih zločina i borbi protiv korupcije i organiziranog kriminaliteta. Da je tome tako govore i podaci Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske o znatnoj opterećenosti sudova kaznenim postupcima zbog posjedovanja droge. Npr. u 2009. od svih osuđenih punoljetnih počinitelja (25368) **11,35 %** osuđeno je za kazneno djelo iz članka 173., dok je za posjedovanje droge iz članka 173. stavak 1. osuđeno **7,37%** (1869) odnosno od svih osoba osuđenih za kazneno djelo zlouporabe droge **64,9%** je osuđeno za posjedovanje droge iz članka 173. stavak 1. KZ97. U 2010. od svih osuđenih punoljetnih počinitelja (24430) **9,8 %** osuđeno je za kazneno djelo iz članka 173., dok je za posjedovanje droge iz članka 173. stavak 1. osuđeno **5,66%** (1383) odnosno od svih osoba osuđenih za kazneno djelo zlouporabe droge **57,76 %** je osuđeno za posjedovanje droge iz članka 173. stavak 1. KZ97.

Izloženo ukazuje na tri temeljne negativnosti ovakvog sustava. Prvo, sustav je skup i neefikasan. Drugo, širom su otvorena vrata arbitrarnosti i nejednakom postupanju u sličnim slučajevima (u određenom broju slučajeva primjenjuje se načelo svrhovitosti, ponekad se djelo proglašava beznačajnim, ponekad se pokreće kazneni postupak i donosi osuđujuća presuda, ponekad se pokreće prekršajni postupak, a ponekad se pokreću obje vrste postupka za istu vrstu ponašanja). Treće, kad se djelo proglašava beznačajnim nema ni mogućnosti određivanja liječenja, a najčešće se u takvim slučajevima radi o ovisnicima kojima je potrebna pomoć.

Sve navedeno govori u prilog brisanja ovog oblika kaznenog djela iz Kaznenog zakona i prepuštanje kažnjavanja posjedovanja za vlastite potrebe prekršajnom zakonodavstvu gdje je za ovo djelo predviđena novčana kazna. Prekršajni postupak fleksibilniji je, sama osuda ima manje stigmatizirajući karakter (ovisnici ili povremeni konzumenti droge ne upisuju se u kaznenu evidenciju, a koji upis im može štetiti kod uključivanja u društvo, pronalaženja posla i sl.), te je olakšana rehabilitacija. Ovakav pristup bi doveo do značajnog rasterećenja kaznenopravnog sustava i uštede sredstava koja bi se mogla između ostalog preusmjeriti na liječenje ovisnika i pomoć obiteljima u borbi s tim teškim zlom.

Posebno se naglašava da zadržavanje posjedovanja droge za vlastite potrebe samo u prekršajnom zakonodavstvu nije od utjecaja na ostale oblike ovog kaznenog djela u smislu kaznenog progona te u kaznenoj sferi i dalje ostaju kažnjivi svi ostali, teži modaliteti (preprodaja, organiziranje preprodaje, neovlašteni uzgoj i proizvodnja, omogućavanje uporabe drugoj osobi, davanje djetetu).

Nadalje, novina koja se Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona predlaže u odnosu na reguliranje materije nezakonitih igara na sreću posljedica je sve veće raširenosti nelegalnog priređivanja igara na sreću, bez odgovarajućih odobrenja i dozvola, a što posljedično uključuje rad na crno, ne plaćanje poreza i drugih davanja, omogućavanje igranja ovih igara djeci te stvaranje njihove ovisnosti o igri.

U odnosu na odredbu članka 237. Kaznenog zakona, koja se ograničava samo na lančanu igru, predloženi tekst obuhvaća sve igre iz Zakona o igrama na sreću (Narodne novine, broj 87/2009, u danjem tekstu: Zakon o igrama na sreću). Na ovaj se način odustaje od ranije zauzetog stajališta prema kojem je za suzbijanje nelegalnih igara na sreću dovoljno prekršajno kažnjavanje propisano u člancima 72. do 77. Zakona o igrama na sreću. Na sličan su način uređene igre na sreću i u nekim stranim kaznenim zakonima, posebno njemačkom, austrijskom i slovenskom, koji su korišteni pri izradi prijedloga.

Predloženo propisivanje igara na sreću može dovesti do povrede načela *ne bis in idem* pa je potrebno, radi izbjegavanja dvostrukih inkriminacija izmijeniti i kaznene odredbe u Zakonu o igrama na sreću kojima se propisuju prekršaji odgovornih i fizičkih osoba, a koji se podudaraju s ovim kaznenim djelom.

Također, Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona dodatno usklađuje koruptivna kaznena djela s preporukama GRECO-a (Group of States against corruption), Trećeg evaluacijskog izvješća usvojenog na 53. Plenarnoj sjednici u prosincu 2011. godine i preporukama ECRI-a (The European Commission against Racism and Intolerance) kojima se traži da se kroz kazneno zakonodavstvo kažnjava organizator ili vođa grupe koja potiče na nasilje i mržnju.

Nadalje, u članku 302. koji regulira neprijavlivanje počinjenog kaznenog djela izvršeno je, između ostalog, i usklađenje Kaznenog zakona s Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 3/97), a u odnosu na kazneno djelo neprijavlivanje počinjenog kaznenog djela od strane vjerskog ispovjednika. Naime, članak 8. stavak 2. Ugovora propisuje da je „ispovjedna tajna u svakom slučaju nepovrediva“ što znači da u slučaju kada vjerski ispovjednik tijekom ispovjedi sazna da je počinjeno kazneno djelo isto nije dužan prijaviti.

Novina je i definicija brodske prometa koji u smislu ovog Zakona podrazumijeva plovidbu brodom, ratnim brodovima, jahtama, brodicom ili drugim plovilom. Navedena definicija omogućiti će kažnjavanje „divljanja“ gliserima i kad isto nije dovelo do nesreće kao što je na sličan način već ranije propisano kažnjavanje obijesne vožnje u cestovnom prometu. Naime, Ugrožavanje posebnih vrsta prometa u koji spada i brodski promet opasnije je od ugrožavanja cestovnog prometa i zato su tom slučaju propisane teže kazne i to već za samo ugrožavanje koje nije dovelo do nesreće i povređivanja.

Intervencija je učinjena i u kaznenom djelu iz članka 132. (Neisplata plaće) tako da je u stavku 3. u kojem se propisuju razlozi isključenja protupravnosti propisano da se uz već ranije propisane pretpostavke (nemogućnost raspolaganja financijskim sredstvima ili nedostatku financijskih sredstava koji nisu nastali s ciljem izbjegavanja isplate plaće) traži da poslodavac dostavi radniku obračun o dospjeloj, a neisplaćenoj plaći. Time se isključuje kaznena odgovornost samo onih poslodavaca koji postupaju prema pozitivnim pravnim propisima i koji iz opravdanih razloga ne isplaćuju plaću.

Uz navedene intervencije, u ostalom dijelu Kaznenog zakona, predloženim izmjenama i dopunama izvršeni su ispravci uočenih grešaka, te nomotehničko i jezično usklađenje.

Na kraju se ističe se da je rad Radne skupine za izradu novog Kaznenog zakona od samog početka (2009. godine) javan i transparentan te ga se može pratiti na web stranici Ministarstva pravosuđa. Za potrebe izrade ovog zakona otvorena je posebna mail adresa (kazneni.zakon@pravosudje.hr), te je šira javnost pozvana da, prateći rad na izradi Kaznenog zakona kao i izmjenama i dopunama istog, stavi svoje primjedbe, prijedloge, kritike i mišljenja, koje je potom Radna skupina ozbiljno razmatrala.

Ovime su otvorena vrata javnoj kampanji za izradu novog Kaznenog zakona koja je nastavljena održavanjem niza stručnih skupova i okruglih stolova. Javna kampanja intenzivirala se početkom 2011. godine kada je u siječnju u Hrvatskom novinarskom domu održan okrugli stol o novom Kaznenom zakonu s naglaskom na kaznena djela protiv časti i ugleda. Također je održana radionica sa stranim stručnjacima iz Njemačke, Austrije, Poljske i Sjedinjenih Američkih Država o Općem dijelu Konačnog prijedloga kaznenog zakona. Uslijedili su skupovi na kojima se raspravljalo o kaznenim djelima kojima se štite spolne slobode, obitelj, djeca i mladež (u Kući ljudskih prava), uz vrlo aktivno sudjelovanje nevladinih udruga. U travnju 2011. godine održan je okrugli stol u Centru za ljudska prava na kojem se raspravljalo o kaznenim djelima protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva, kaznenim djelima protiv prava čovjeka, povrede ravnopravnosti i prava nacionalnih manjina, kaznenim djelima protiv braka, obitelji i djece, te kaznenim djelima protiv radnih odnosa i socijalne sigurnosti. Predstavници civilnog društva posebno su pohvalili javni način rada Radne skupine i stalni proces konzultacija sa stručnom javnošću i civilnim društvom što jamči kvalitetu zakona i predstavlja pozitivan iskorak u izradi zakona u Republici Hrvatskoj. U svibnju 2011. godine održan je još jedan okrugli stol s predstavnicima relevantnih institucija i predstavnicima civilnog društva na kojem su javnosti prezentirane novine u kaznenim djelima protiv okoliša. Tijekom lipnja 2011. godine održane su i tribine u Hrvatskom liječničkom zboru i Hrvatskoj liječničkoj komori na temu kaznenih djela protiv zdravlja ljudi. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama, u lipnju 2012. godine u Tribinama Grada Zagreba, održana je tribina na temu "Nova regulacija zlouporabe droga u Kaznenom zakonu". Tribina je organizirana u cilju upoznavanja predstavnika organizacija civilnog društva koje djeluju na području prevencije i tretmana ovisnosti te suzbijanja zlouporabe droga i šire javnosti, s novinama koje Radna skupina za izradu Nacrta prijedloga izmjena Kaznenog zakona predlaže u pogledu nove regulacije zlouporabe droga. Nadalje, u studenom 2012. godine u Hrvatskoj odvjetničkoj komori održana je edukacija sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika i djelatnika Ministarstva unutarnjih poslova iz područja zlouporabe droga na kojoj je predstavljena regulacija droga prema novom Kaznenom zakonu koji stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

II. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

U članku 12. (Posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela počinjena na području Republike Hrvatske, njezinom brodu ili zrakoplovu) stavku 2. predlažu se izmjene radi jasnoće teksta.

Članak 2.

U članku 18. (Posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela počinjena izvan područja Republike Hrvatske) stavku 3. radi jasnoće teksta dodan je zarez.

Članka 3.

U članku 38. (Pomaganje) definicija pomaganja je proširena te odgovara definiciji pomaganja iz KZ97. Ovakvo proširenje omogućuje kažnjavanje pomagača kao da je sam počinio kazneno djelo. Isto je dodano zbog potreba zakonskog opisa i pravne kvalifikacije djela kako bi se jasno vidjelo da se radi o kažnjavanju pomagača.

Članak 4.

Članak 43. (Zamjena nenaplaćene novčane kazne) stavak 1. opisuje da se nenaplaćena novčana kazna naplaćuje prisilno putem ovlaštene institucije sukladno odredbama posebnog Zakona. Izmjena u ovome stavku izvršena je sukladno Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, broj 91/2010) koji u članku 2. propisuje da ovrhu na novčanim sredstvima provode Financijska agencija, Hrvatska narodna banka i banke te sukladno Zakonu o izmjena i dopuna Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima koji je donesen na sjednici Hrvatskog sabora 28. rujna 2012. Istima je predviđena mogućnost podnošenja zahtjeva za izravnu naplatu ovršnih odluka i nagodbi domaćeg suda, arbitražnog suda i upravnog tijela u postupku pred Financijskom agencijom, dakle, bez donošenja rješenja o ovrsi.

U stavku 2. prilikom zamjene novčane kazne radom za opće dobro jedan dnevni iznos se zamjenjuje s dva sata rada za opće dobro u skladu s izmjenom u članku 55. stavku 2. te ukupni rad za opće dobro ne smije premašiti sedamsto dvadeset sati.

Nadalje, u stavku 4. radi jasnoće teksta uz pozivanje na članak 55. dodan je stavak 2. (zamjena novčane kazne radom za opće dobro).

Članak 5.

U članku 50. (Oslobođenje od kazne) stavku 1. točki 4. omogućeno je i oslobođenje od kazne i u slučaju kada je kao kazna propisana samo novčana kazna (kaznena djela protiv časti i ugleda). Ovime je omogućeno oslobađanje od novčane kazne kada je djelo počinjeno s namjerom, a počinitelje je naknadio štetu žrtvi.

Članak 6.

U članku 53. (Izricanje jedinstvene kazne zatvora) stavku 3. dodana je kazna dugotrajnog zatvora radi usklađenja s ostalim odredbama ovoga članka.

Članak 7.

Članak 55. (Rad za opće dobro) izmijenjen je stavak 2. na način da je jedan dnevni iznos izjednačen s dva sata rada, kao i jedan dan zatvora. Izmjena je učinjena uzimajući u obzir i činjenicu da se rad za opće dobro izvršava nakon redovnog radnog vremena osobe uključene u probaciju pa je teško za očekivati da će ta osoba nakon osmosatnog radnog dana izvršavati rad za opće dobro u trajanju od četiri sata. Tako prema ovom prijedlogu u slučaju izricanja novčane kazne u iznosu od tristo šezdeset dnevnih iznosa, sud istu može zamijeniti radom za opće dobro koji može trajati maksimalno sedamsto dvadeset sati, a mora se izvršiti u roku od dvije godine od početka izvršavanja rada za opće dobro. Slična rješenja kojima se precizira broj sati rada za opće dobro koji se tijekom radnoga dana ima izvršiti imaju i zakonodavstva Velike Britanije, Španjolske, Švicarske i Rumunjske, dok ostala zakonodavstva propisuju samo minimalni i maksimalni broj sati rada za opće dobro.

Stavak 5. koji propisuje rok u kojem se rad za opće dobro može izvršiti (jedan mjesec do dvije godine) izmijenjen je na način da je rok vezan uz početak izvršavanja rada za opće dobro, a ne uz nastup izvršnosti presude. Naime, ako se rok veže uz izvršnost presude nastupom izvršnosti isti bi počeo teći neovisno o tome da li je započelo izvršavanje rada za opće dobro. Stoga je potrebno, kako bi se izbjeglo nastupanje zastare izvršenja rada za opće dobro, rok vezati uz stvarni trenutak početka izvršavanja rada za opće dobro.

Nadalje, izmijenjen je stavak 6. kako bi se osigurala provedba rada za opće dobro. Nova odredba jasno propisuje rok u kojem se osuđenik mora javiti, tijelo kojem se mora javiti (nadležno tijelo za probaciju) te posljedice ukoliko se ne javi, ne da pristanak ili mu poziv nije mogao biti dostavljen.

Članak 8.

U članak 59. (Uvjetni otpust) izmijenjene su izvršene radi ujednačavanja teksta Zakona u kojem se na drugim mjestima koristi pojam osuđenik.

Članak 9.

U članka 62. (Vrste posebnih obveza) stavak 2. u kojem su pobrojane posebne obveze prebačeni su uvjeti za izricanje posebnih obveza iz članka 63. stavka 2. jer je smislenije da su navedeni u članku 62. Nema smisla da se uvjeti navode u dva članka.

Nadalje, u članku se koristi sveobuhvatni pojam nadležno tijelo za probaciju, a ne ured/služba za probaciju, a kako bi se u izbjegle moguće izmjene Zakona u slučaju promjene naziva tijela koje obavlja probacijske poslove (članak 62. stavak 2. točke 1., 2., 3. i 15.)

Članak 62. stavak 2. točka 5. jezično je usklađen s člankom 69. (obvezno liječenje od ovisnosti), dok je točka 6. jezično usklađena s člankom 70. (obvezni psihosocijalni tretman) kao i sa izričajem Pravilnika o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana (Narodne novine, broj 29/05 i 78/06).

U članku 62. stavku 2. točki 14. brisane su riječi „ili drugih obveza kad to zakon za određeno kazneno djelo propisuje“ budući su druge obveze obuhvaćene točkom 16.

U članku 62. stavku 2. točki 15. izričaj je usklađen sa Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine broj 33/12) kojim su poslove zavoda za socijalnu skrb u županiji preuzeli centri za socijalnu skrb.

Članak 10.

U članku 63. (Izricanje posebnih obveza) promijenjena je numeracija stavaka obzirom je stavak 2. koji propisuje uvjete za izricanje posebnih obveza prebačen u članak 62. stavak 2.

Članak 11.

U članku 64. (Zaštitni nadzor) stavak 1. usklađen je u pogledu izričaja sa stavkom 3. te se sada u oba stavka koristi izričaj „određivanje zaštitnog nadzora“, a ne više različiti termini „izricanje“ i „određivanje“.

Nadalje, u stavku 2. se koristi sveobuhvatni pojam nadležno tijelo za probaciju, a ne ured za probaciju, a kako bi se izbjegle moguće izmjene Zakona u slučaju promjene naziva tijela koje obavlja probacijske poslove, kao i radi terminološkog ujednačavanja Zakona.

Nadalje, u stavku 3. zbog ranije omaške u tekstu Zakona korištenjem veznika „ili“ neopravdano je proširena primjena zaštitnog nadzora te je izvršena intervencija kojom je sada jasno propisano da se zaštitni nadzor (uz uvjetnu osudu, rad za opće dobro, uvjetni otpust) određuje osobama kojima je sud izrekao kaznu zatvora veću od šest mjeseci i koje su u vrijeme donošenja presude bile mlađe od dvadeset i pet godina, dakle potrebno je kumulativno ispunjenje navedenih uvjeta. Time se željelo naglasiti da će sud u pravilu odrediti zaštitni nadzor mlađim počiniteljima kojima je potrebna pomoć, podrška i zaštita u

reintegraciju u društvo i sprječavanja recidivizma. Nadalje, riječ osuđenik zamijenjena je riječju okrivljenik obzirom presuda kojom je određen zaštitni nadzor još nije pravomoćna da bi se moglo govoriti o osuđeniku sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku.

Članak 12.

U članku 69. stavku 3. (Obvezno liječenje od ovisnosti) radi otklanjanja mogućih dvojbi oko izvršenja mjere obveznog liječenja od ovisnosti u terapijskog zajednici propisano je pozivanje na članak 44. stavak 4. koji daje mogućnost izvršavanja kazne zatvora u domu. Ovime je propisana mogućnost izvršavanja ove mjere i u terapijskoj zajednici prema posebnom propisu, a terapijska zajednica će kod primjene ove mjere predstavljati dom u kojem se izvršava kazna zatvora.

Članak 13.

Članak 71. (Zabrana obavljanja dužnosti ili djelatnosti) stavak 3. navodi uz koja kaznena djela se može počinitelju izreći zabrana obavljanja dužnosti ili djelatnosti ako su počinjena na štetu djece. U katalogu kaznenih djela brisano je pozivanje na članak 110. - kazneno djelo ubojstva. Isto je učinjeno iz razloga što je ubojstvo djeteta pokriveno kaznenim djelom Teškog ubojstva iz članka 111. koje obuhvaća i ubojstvo osobe koje su posebno ranjive zbog svoje dobi, a što u sebi uključuje i djecu. Stoga je radi jasnoće teksta uz članak 111. dodano pozivanje na točku 2. (*tko ubije osobu posebno ranjivu zbog njezine dobi....*). Nadalje, u cilju zaštite djece izmjenama ovoga članka obuhvaćena je Glava XVII (Kaznena djela spolnog iskorištavanja i zlostavljanja djeteta) te Glava XVI (Kaznena djela protiv spolne slobode) u slučaju kada je neko kazneno djelo počinjeno na štetu djeteta.

Članak 14.

U članku 73. (Zabrana približavanja) dodan je novi stavak 6. koji predviđa primjenu odredbi o opozivu uvjetne osude, uvjetnog otpusta odnosno rada za opće dobro što je predviđeno i kod drugih sigurnosnih mjera.

Dosadašnji stavak 6. postaje stavak 7. u kojem je izvršeno terminološko ujednačavanje pojma u Zakonu (nadležno tijelo za probaciju).

Članak 15.

U članku 74. (Udaljenje iz zajedničkog kućanstva) dodan je novi stavak 5. koji predviđa primjenu odredbi o opozivu uvjetne osude, uvjetnog otpusta odnosno rada za opće dobro što je predviđeno i kod drugih sigurnosnih mjera.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6. u kojem je izvršeno terminološko ujednačavanje pojma u Zakonu (nadležno tijelo za probaciju).

Članak 16.

U članku 75. (Zabrana pristupa internetu) stavak 3. jezično je usklađen s odredbama drugih sigurnosnih mjera koje reguliraju materiju opoziva uvjetne osude, uvjetnog otpusta odnosno rada za opće dobro.

Članak 17.

U članku 76. stavak 2. (Zaštitni nadzor po punom izvršenju kazne zatvora) izvršeno je terminološko ujednačavanje pojma u Zakonu. (nadležno tijelo za probaciju).

Također u stavku 3. dodane su riječi „prilikom donošenja presude“ kako bi se jasno naglasilo o kojem se sudu radi te je ovaj stavak jezično usklađen s člankom 64. (Zaštitni nadzor).

Članak 18.

U članku 82. (Tijek zastare kaznenog progona) stavku 3. proširen je katalog kaznenih djela na članak 155. stavak 2. (Bludne radnje), članak 156. (Spolno uznemiravanje) i članak 160. (Zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od 15. godina) jer se radi o kaznenim djelima na štetu djece.

Nadalje u odnosu na članke 114. (Sudjelovanje u samoubojstvu) i 116. (Sakaćenje ženskih spolnih organa) dodani su odgovarajući stavci čime se jasnije određuje počinjenje navedenih djela prema djetetu.

Članak 19.

U članku 85. (Zastara izvršenja sigurnosnih mjera oduzimanja imovinske koristi i predmeta) stavku 2. zastara izvršenja proširena je i na sigurnosnu mjeru obveznog psihosocijalnog tretmana.

Članak 20.

U članku 87. stavku 3. javni ovršitelji brisani su iz definicije službene osobe zbog stupanja na snagu Zakona o prestanku važenja Zakon o javnim ovršiteljima koji je donesen na sjednici Hrvatskog sabora 28. rujna 2012.

Definicija članova obitelji u stavku 8. pojednostavljena je i jasnije je određena. Nadalje uz definiciju članova obitelji uvodi se u zasebnom stavku (stavak 9.) i definicija bliske osobe koja obuhvaća članove obitelji te bivšeg bračnog ili izvanbračnog druga ili istospolnog partnera, kao i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu. Ovakva definicija uvodi se u kazneno zakonodavstvo radi specifičnog međusobnog odnosa svih osoba koje su obuhvaćene izrazom bliske osobe, a kojima je potrebno pružiti pojačanu kaznenopravnu zaštitu posebno kod kaznenih djela nasilja. Skrbnici i štíćenici te udomitelji i korisnici smještaja u udomiteljskoj obitelji, kao i članove njihove obitelji su bliske osobe u smislu ovoga Zakona obzirom se radi o osobama koje žive u zajedničkom kućanstvu, a što je i osnovna karakteristika navedenih odnosa.

Zbog uvođenja novog izraza bliske osobe, koji je smješten iza definicije članova obitelji gdje sadržajno i odgovara, izmijenjena je numeracija ostalih stavaka.

Precizirana je definicija izvanbračnog druga, sada stavak 10., na način da se pojašnjava da nije dovoljno samo rođenje djeteta da bi govorili o izvanbračnoj zajednici već ista mora trajati kraće vrijeme.

U stavku 23. precizirana je definicija mita sukladno Kaznenopravnoj konvenciji o korupciji (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 11/2000 (članak 7.)).

Dodan je novi stavak 25. koji propisuje da se riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje u Zakonu odnose na jednak način na muški i ženski rod.

Članak 21.

U članku 89. (Zločin agresije) radi jasnoće izvršen je jezični ispravak teksta te je isti usklađen s Rimskim statutom Međunarodnog kaznenog suda (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 5/2001).

Članak 22.

U članku 90. (Zločin protiv čovječnosti) izvršen je jezični ispravak teksta te je isti usklađen s Rimskim statutom Međunarodnog kaznenog suda (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 5/2001).

Članak 23.

U članku 91. (Ratni zločin) izvršen je jezični ispravak teksta te je isti usklađen s Rimskim statutom Međunarodnog kaznenog suda (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 5/2001).

Članak 24.

U članku 97. (Terorizam) izvršeno je terminološko ujednačavanje teksta Zakona.

Članak 25.

Članak 108. (Kloniranje i promjena ljudskog genoma) gramatički je ispravljen.

Članak 26.

U članku 111. (Teško ubojstvo) izvršena je intervencija na način da je pojam član obitelji zamijenjen izrazom bliske osobe, a koji pojam je ovim izmjenama uveden u Zakon.

Članak 27.

Članak 116. (Sakaćenje ženskih spolnih organa) izvršena je intervencija na način da je pojam član obitelji zamijenjen izrazom bliske osobe, a koji pojam je ovim izmjenama uveden u Zakon.

Članak 28.

U članku 117. (Tjelesna ozljeda) stavku 2. brisan je pojam „invaliditeta“ obzirom je isti obuhvaćen pojmom tjelesne ili duševne smetnje te ga nije potrebno ovdje posebno isticati i zadržati.

Članak 29.

Kao i kod članka 28. (članak 117. Tjelesna ozljeda).

Članak 30.

Kao i kod članka 28. (članak 117. Tjelesna ozljeda).

Članak 31.

U članku 125. (Povreda ravnopravnosti) stavku 1. radi jasnoće teksta članak je jezično preciziran na način da se govori o „izražavanju rodnog identiteta“. Nadalje brisana je riječ „pripadnosti“ jer se u predmetnom članku govori samo o razlikama što je dovoljno i time je tekst članka ujednačen. Na kraju stavka 1. dodano je „glede navedenih prava“ kako bi se jasnije istaknulo da se povlastice ili pogodnosti odnose na prava navedena u tom stavku (pravo na stjecanje dobara ili primanje usluga, pravo na obavljanje djelatnosti, pravo na zapošljavanje i napredovanje).

Članak 32.

U članku 132. (Neisplata plaće) izvršena je intervencija na način da se dodaje stavak 4. koji propisuje da se razlozi isključenja protupravnosti navedeni u stavku 3. ovoga članka (nemogućnost raspolaganja financijskim sredstvima ili nedostatku financijskih sredstava koji nisu nastali s ciljem izbjegavanja isplate plaće) neće primijeniti ukoliko poslodavac nije dostavio radniku obračun o dospjeloj, a neisplaćenoj plaći. Time se isključuje kaznena odgovornost samo onih poslodavaca koji postupaju prema pozitivnim pravnim propisima i koji iz opravdanih razloga ne isplaćuju plaću.

Članak 33.

U članku 133. (Zlostavljanje na radu) brisano je pozivanje na povredu drugih prava obzirom je takvo pozivanje preširoko s jedne strane, a s druge strane isto je pokriveno prekršajnim zakonodavstvom.

Članak 34.

U članku 137. (Otmica) stavku 2. obzirom je ovdje pojam invaliditet preširok isti je jasnije definiran na način da je dodana riječ „teži“. Na ovaj način naglašava se težina invaliditeta, kako se ovo djelo ne bi odnosilo i na blaže oblike invaliditeta (npr. slabovidnost) već samo na teška tjelesna oštećenja.

Članak 35.

U članku 138. (Prisila) stavak 2. sukladno članku 137. jasnije je definiran pojam invaliditet te je propisano da se kazneni progon, ukoliko je djelo počinjeno prema osobi s težim invaliditetom, pokreće po službenoj dužnosti (kao i kad je djelo počinjeno iz mržnje, prema djetetu ili članu obitelji).

Članak 36.

Kao i kod članka 35. (članak 138. Prisila).

Članak 37.

Članak 141. (Narušavanje nepovredivosti doma i poslovnog prostora) stavak 1. gramatički je ispravljen.

Članak 38.

Članak 145. (Neovlašteno otkrivanje profesionalne tajne) gramatički je ispravljen.

Članak 39.

U članku 152. (Spolni odnošaj bez pristanka) stavku 3. iz definicije pristanka brisana je sila jer je ista kao obilježje djela obuhvaćena kaznenim djelom silovanja iz članka 153. pa je nepotrebno isticanje sile u ovom članku.

Članak 40.

U članku 154. (Teška kaznena djela protiv spolnih sloboda) izvršena je intervencija na način da je pojam člana obitelji zamijenjen izrazom bliske osobe, a koji pojam je ovim izmjenama uveden u Zakon.

Članak 41.

U članku 157. (Prostitucija) izvršeno je terminološko ujednačavanje teksta Zakona te je riječ „ovisnost“ zamijenjena riječju „zavisnost“ kao što se navodi i u članku 152., 153., 156. Riječ je o zavisnosti zbog imovinskog, obiteljskog, društvenog, zdravstvenog ili drugog stanja.

Članak 42.

Članak 158. (Spolna zlorporaba djeteta mlađeg od petnaest godina) nomotehnički je poboljšan intervencijom u tekst stavaka 5. i 6. Naime, stavak 5. odnosi se na radnje koje su navedene u stavku 1. i iste nije potrebno ponovo navoditi. Stavak 6. odnosi se na bludnu radnju koja je izvršena nad djetetom mladim od petnaest godina uz primjenu sile ili prijetnje koje su bile opisane u stavku 5. Obzirom je bludna radnja pokrivena stavkom 2. u stavku 6. je dovoljno samo pozivanje na stavak 2.

Članak 43.

U članku 163. (Iskorištavanje djece za pornografiju) stavku 3. izvršeno je terminološko ujednačavanje teksta Zakona kao i kod članka 157.

Iz stavka 6. koji definira dječju pornografiju, a vodeći računa prije svega o zaštiti djece, izuzeti su informativni ili slični materijali jer su navedeni pojmovi preširoko postavljeni te otvaraju mogućnost različitim oblicima zlouporabe.

Članak 44.

U članku 166. stavku 1. dodavanjem riječi počinitelj uklonjen je nedostatak teksta.

Nadalje, izvršena je intervencija na način da je pojam član obitelji zamijenjen izrazom bliske osobe, a koji pojam je ovim izmjenama uveden u Zakon.

Članak 45.

U članku 171. (Ostavljanje u teškom položaju člana obitelji) izvršena je intervencija na način da je pojam član obitelji zamijenjen izrazom bliske osobe, a koji pojam je ovim izmjenama uveden u Zakon.

Članak 46.

U članku 173. stavku 1. izričaj je usklađen sa Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj 33/2012) kojim su poslove zavoda za socijalnu skrb u županiji preuzeli centri za socijalnu skrb.

Članak 47.

U članku 177. stavku 2. inkriminira se i zlostava djeteta na sličan način kako je to propisano u članku 213. KZ97 čime su obuhvaćene i situacije psihičkog zlostavljanja djeteta pa je shodno tome i naslov članka izmijenjen te isti sada glasi „Povreda djetetovih prava“. Naime, pod pojmom povrede djetetovih prava obuhvaćeno je i zanemarivanje i zlostavljanje (fizičko i psihičko) i svi drugi oblici povrede prava djeteta iz članka 177.

Članak 48.

U članku 184. (Nadriliječništvo) stavak 2. propisuje kvalificirani oblik ovog kaznenog djela koji podrazumijeva i teško narušenje zdravlja, a koji pojam je definiran pojmom teške tjelesne ozljede (članak 118.). Obzirom na navedeno dovoljno je naznačiti samo tešku tjelesnu ozljedu jer je teško narušenje zdravlja sadržano u istoj.

U stavku 3. dodana je riječ „osobito“ radi razlikovanja sa stavkom 2. Radi se o težem obliku kaznenog djela s većom sankcijom.

Stavak 5. nomotehnički je poboljššan. Dovoljno je pozivanje samo na stavak 1., jer se stavci 2., 3. i 4. pozivaju na stavak 1.

Članak 49.

U članku 188. (Proizvodnja i stavljanje u promet proizvoda štetnih za ljudsko zdravlje) stavak 1. gramatički je ispravljen.

Članak 50.

Članak 190. izmijenjen je na način da je iz kaznene sfere brisano posjedovanje droga za vlastite potrebe koje ostaje kažnjivo kao prekršaj prema Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga (Narodne novine, br. 107/2001, 87/2002, 163/2003, 141/2004, 40/2007 i 149/2009).

Brojni su razlozi za brisanje stavka 1. i za zadržavanja posjedovanja droge za osobnu uporabu samo u prekršajnoj sferi. Prije svega treba istaknuti da je posjedovanje droge za osobnu uporabu u novom Kaznenom zakonu propisano kao kazneno djelo (članak 190. stavak 1.)

kažnjivo kaznom zatvora do šest mjeseci, a u Zakona o suzbijanju zlouporabe droga kao prekršaj (članak 54. stavak 1. točka 1.) kažnjivo novčanom kaznom. Ovakvo dvostruko inkriminiranje suprotno je pravilu *ne bis in idem* što je jasno rečeno dvjema presudama Europskog suda za ljudska prava: presudom *Tomasović protiv Hrvatske* (kojom se ističe upravo preklapanje prekršajne i kaznene odgovornosti zaposjedovanje droge), i presudom *Maresti protiv Hrvatske* (preklapanje prekršaja protiv javnog reda i mira i kaznenog djela nanošenja teške tjelesne ozljede).

Nadalje, intervencijama u ovo kazneno djelo izmijenjen je naslova članka te isti sada glasi „Neovlaštena proizvodnja i promet drogama“, dok su stvari zabranjene u sportu regulirane u novom članku 191.a. Zbog brisanja posjedovanja droga za vlastite potrebe koje je u Kaznenom zakonu inkriminirano u stavku 1. dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. postaju stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 9.

Stavak 1. inkriminira neovlaštenu proizvodnju ili preradu droge kada ta droga nije namijenjena daljnjoj prodaji, već je ista proizvedena za vlastite potrebe, a za što je propisana kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina. Ovakva sankcija u skladu je s zahtjevima Okvirne odluke 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. koja utvrđuje minimalne odredbe vezane za sastavne elemente kaznenih djela i zakonskih kazni na području nedopuštene trgovine drogama

Stavak 2. inkriminira proizvodnju, preradu, prenošenje, izvoz ili uvoz, nabavu i posjedovanje droga koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju u promet za što je propisana stroža kazna u odnosu na stavak 1. Zbog težine kaznenog djela ovim izmjenama gornja granica kazne povišena je s deset na dvanaest godina zatvora. Nadalje, radnje koje su do sada bile označene trajnim glagolima (proizvodi, prerađuje i dr.) zamijenjene su svršenim glagolima (proizvede, preradi i dr.) kako ne bi bilo dvojbe da je kazneno djelo dovršeno već počinjenjem jedne od navedenih radnji.

U stavku 3. izvršeni su jezični i nomotehnički ispravci teksta.

Stavak 4. koji inkriminira strože kažnjavanje organizatora mreže prodavatelja dopunjen je na način da je jasno propisano da se radi o mreži prodavatelja ili posrednika radi počinjenja kaznenog djela opisanog u stavku 2. (proizvodnja, prerada, prenošenje, izvoz ili uvoz, nabava i posjedovanje droga koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanje u promet) i stavku 3. (prodaja, posredovanje u prodaju u blizini škole ili drugog mjesta koje služi obrazovanju, sportskoj ili društvenoj djelatnosti djece ili u neposrednoj blizini).

Stavak 5. nomotehnički je uređen te je kao kvalifikatorna okolnost uz smrt propisano i znatno oštećenje zdravlja većeg broja ljudi radi usklađenja s Okvirnom odlukom 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. koja utvrđuje minimalne odredbe vezane za sastavne elemente kaznenih djela i zakonskih kazni na području nedopuštene trgovine drogama.

Stavak 6. jezično je dorađen i usklađen s ostalim stavcima.

U stavku 7. koji definira proizvodnju droge, radi jasnoće tekst, dodana je riječ „neovlašteno“ kako bi se naglasilo da se radi o proizvodnji bez dopuštenja. Nadalje, naglašeno je da ovakva definicija proizvodnje droga služi za potrebe ovog Zakona.

U stavku 8. izvršen je gramatički ispravak.

Stavak 9. nomotehnički je uređen.

Članak 51.

U članku 191. iz naslova je brisano omogućavanje trošenja stvari zabranjenih u športu obzirom su iste obuhvaćene u novom članku 191.a (Neovlaštena proizvodnja i promet stvari zabranjenih u sportu).

Nadalje, u stavku 1. trajni glagol „daje“ zamijenjen je svršenim glagolom „da“. Ovime je propisano da nije potrebno višekratno davanje da bi isto predstavljalo kazneno djelo, dovoljno je da se omogućavanje trošenja dogodi jednom i da već tada predstavlja kazneno djelo.

U stavku 4. ispravljena je gramatička greška.

Članka 52.

Članak 191.a je nov, oblikovan je po uzoru na kazneno djelo iz članka 190. Izdvajanje radnji koje se odnose na stvari zabranjene u sportu u zaseban članak napravljeno je zbog različitog sankcioniranja radnji u odnosu na radnje koje su vezane uz drogu. Temeljni oblik ovog kaznenog djela propisan je stavkom 1. i sankcionira proizvodnju, stavljanje u promet, navođenje drugog na trošenje ili davanje na trošenje stvari zabranjenih u sportu. Kvalificirani oblici ovog kaznenog djela (stavak 2., 3., i 4.) odgovaraju kvalificiranim oblicima kaznenog djela iz članka 190.

Članak 53.

U članku 192. (Teška kaznena djela protiv zdravlja) stavku 1. iz teških kaznenih djela protiv zdravlja ljudi brisano je pozivanje na kazneno djelo iz članka 185. stavak 1. i 2. (Krivotvorenje lijekova ili medicinskih proizvoda) zbog istih propisanih sankcija (od šest mjeseci do pet godina).

Nadalje, u stavku 1. uz članak 186. (Proizvodnja i stavljanje u promet štetnih proizvoda za liječenje) dodano je pozivanje na stavak 2. zbog posljedice koja može nastupiti i zbog težine kaznenog djela.

Članak 54.

U članku 198. (Ugrožavanje okoliša radioaktivnim tvarima) stavak 1. radi jezičnog ujednačavanja s drugim kaznenim djelima iz glave kaznenih djela protiv okoliša riječ „većoj“ zamijenjena je riječju „znatnoj“. Zbog ponavljanja kao nepotrebno brisano je „zajednice životinja, biljaka ili gljiva“.

Članak 55.

U članku 214. (Teška kaznena djela protiv okoliša) stavku 3. jasno je istaknuto da se prouzročenje teške tjelesne ozljede kaznenim djelima navedenim u ovom stavku odnosi na jednu ili više osoba, a kako je to navedeno i u ostalim stavicama ovoga članka.

Članak 56.

Članak 221. (Opasno izvođenje građevinskih radova) stavak 1. gramatički je ispravljen te je propisano izazivanje opasnosti i za tijelo ljudi, a ne samo za život kako bi bile obuhvaćene i posljedice koje se odnose i na tijelo ljudi.

Članak 57.

U članku 224. (Ugrožavanje prometa opasnom radnjom ili sredstvima) u stavku 2. radi nepotrebno ponavljanja u prvom dijelu rečenice brisane su riječi „na drugi način“.

U stavku 4. kao posljedica propisana je teška tjelesna ozljeda jer se u navedenom stavku radi o kvalificiranom obliku ovog kaznenog djela.

Članak 58.

U članku 225. (Ugrožavanje posebnih vrsta prometa) stavku 1. propisano je izazivanje opasnosti i za tijelo ljudi, a ne samo za život kako bi bile obuhvaćene i posljedice koje se odnose i na tijelo ljudi.

Nadalje, dodan je novi stavak koji za potrebe ovog Zakona definira brodski promet, imajući u vidu definiciju broda, plovnog objekta i brodice iz Pomorskog zakonika (Narodne novine, br. 181/2004, 76/2007, 146/2008, 61/2011) članka 5. stavak 3., 4. i 15. kao i članak 4. točka 4. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjim vodama (Narodne novine, broj 109/2007). Time brodski promet u smislu ovoga Zakona podrazumijeva plovidbu brodom, ratnim brodovima, jahtama, brodicom ili drugim plovilom, dok se pod pojmom „drugo plovilo“ smatra plovilo koje pripada drugom plovnom objektu, plovilo namijenjeno natjecanju, kanu, kajak, gondola, pedalina, daska za jedrenje i daska za jahanje na valovima. Dakle, ovakvim definiranjem obuhvaćeni su plovni objekti navedeni u Pomorskom zakoniku i Zakonu o plovidbi i lukama unutarnjim vodama.

Definiranje „brodskog prometa“ koji podrazumijeva plovidbu brodicom, a koja je prema odredbama Pomorskog zakona plovni objekt namijenjen za plovidbu morem koji nije brod ili jahta, čija je duljina veća od 2.5 metara ili ukupne snage porivnih strojeva veće od 5 kW, omogućiti će kažnjavanje „divljanja gliserima“ i kad isto nije dovelo do nesreće.

Dovodeći u vezu ovo kazneno djelo i kazneno djelo Obijesne vožnje u cestovnom prometu iz članka 226. Kaznenog zakona potrebno je ukazati na razlikovanje istih. Naime, Ugrožavanje posebnih vrsta prometa u koji spada i brodski promet opasnije je od ugrožavanja cestovnog prometa i zato su tom slučaju propisane teže kazne i to već za samo ugrožavanje koje nije dovelo do nesreće i povređivanja.

Uzimajući u obzir da je ovo kazneno djelo blanketno treba istaknuti da će se u slučaju kada ne postoji poseban propis koji bi propisivao sigurnost prometa pojedinog plovnog objekta (npr. kanu, kajak) primjenjivati odredba članka 215. Kaznenog zakona – Dovodeње u opasnost života i imovine općepasnom radnjom ili sredstvom.

Članak 59.

U članak 226. (Obijesna vožnja u cestovnom prometu) radi jasnoće teksta u zadnjem dijelu rečenice dodane su riječi „i time“.

Članak 60.

U članku 227. (Izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu) ispravljene su greške u pozivanju na stavke i greške u propisanim kaznama te je nomotehnički usklađen tekst članka.

Članak 61.

Članak 237. (Nedozvoljena igra na sreću) je izmijenjen na način da se prijedlogom članka više ne inkriminiraju samo organiziranje ili promicanje lančanih igara, već prijedlog obuhvaća sve igre koje su definirane Zakonom o igrama na sreću (Narodne novine, broj 87/2009 – u danjem tekstu: Zakon o igrama na sreću) slijedom čega je promijenjen i naziv članka u „Nedozvoljena igra na sreću“.

Naime, članak 5. Zakona o igrama na sreću taksativno nabraja vrste igara na sreću, dok su lančane igre obuhvaćene posebnom definicijom u članku 6. stavku 1. Shodno navedenom, prijedlogom se odvojeno uređuju dva tipa igara u stavcima 1. i 2. Na sličan način postupa i austrijski Kazneni zakonik kad u § 168. propisuje igru na sreću (Glücksspiel), a u § 168.a lančane ili piramidalne igre (Ketten- oder Pyramidenspiele). No, u širem smislu mogu se i lančane igre smatrati igrama na sreću, na što upućuje i već spomenuta okolnost da su i one obuhvaćene Zakonom o igrama na sreću. Stoga lančane igre nisu posebno istaknute i u nazivu kaznenog djela.

Temeljno obilježje kaznenog djela iz stavka 1. je nepostojanje odobrenja nadležnog tijela. Sve igre opisane u stavku 1. moraju biti javne, što znači da moraju biti pristupačne širem krugu osoba. Radnja se može sastojati u priređivanju, obavljanju i promicanju igre. Pod priređivanjem se podrazumijeva stvaranje uvjeta za održavanje nedozvoljene igre na sreću

(npr. unajmljivanje prostorija, pribavljanje potrebnih aparata i drugih predmeta, ustanovljenje pravila igre i sl.). Obavljanje igre obuhvaća radnje nakon početka igre, kao što je vođenje igre, nadzor nad odvijanjem igre i sl., koje ne mora obavljati osoba koja je priredila igru. Pod promicanjem se misli na oglašavanje igre, vrbovanje osoba za sudjelovanje u igri i sl. Nisu obuhvaćeni razni oblici uobičajenog pomaganja, kao što je npr. ustupanje prostorija, jer je to obuhvaćeno općim pojmom pomaganja. Na subjektivnoj strani traži se postupanje s ciljem da se sebi ili drugom pribavi imovinska korist, čime se isključuju igre na sreću koje služe isključivo zabavi.

Na sličan su način u stavku 2. opisane lančane igre. Ovdje se kao obilježje djela ne spominje nepostojanje odobrenja jer ono u odnosu na ove igre nije ni moguće (prema članku 6. stavak 2. Zakona o igrama na sreću one su uvijek zabranjene). Ne traži se ni poseban subjektivni element jer lančane igre po definiciji pretpostavljaju postupanje s ciljem da se jednima omogući korist, a drugima prouzroči šteta. Umjesto pojma „sustav“ koji se spominje u sadašnjem tekstu članka 237. predlaže se pojam „djelatnost“ u skladu s odredbom člankom 6. stavak 1. Zakona o igrama na sreću.

U stavku 3. predviđene su teže kazne za počinitelje koji se bave djelatnostima iz prethodnih stavaka (tako § 284 stavku 3 njemačkog Kaznenog zakonika i § 168 stavku 2. austrijskog Kaznenog zakonika). Slično je bilo i kazneno djelo hazardne igre iz članak 205. Krivičnog zakona Republike Hrvatske iz 1977. (koje je, međutim, bilo ograničeno na igranje hazardne igre). Nije posebno propisana kao kvalifikatorna okolnost postupanje u sastavu zločinačkog udruženja (prema § 264 stavku 3 njemačkog Kaznenog zakonika u sastavu „bande“) jer je u tom slučaju u članku 329. Kaznenog zakona predviđeno pooštrenje kazne.

U stavku 4. predviđena je pooštrena kazna za slučaj ostvarenja znatne imovinske koristi (slično i članku 312. stavku 3. slovenski Kazneni zakon). Pritom se ima u vidu zarada ostvarena samim provođenjem nelegalne igre, ali ne i korist ostvarena obmanom sudionika u igri. Takva obmana (npr. počinitelj se nije držao pravila igre koja je sam proglasio) predstavlja kazneno djelo prijevare iz članak 236. Kaznenog zakona, u ovom slučaju u stjecaju s igrom na sreću (stoga je pogrešno takve obmane tretirati kao kvalifikatornu okolnost igre na sreću, kao u članku 205. stavku 3. Kaznenog zakona Republike Hrvatske iz 1977. ili u članku 407. stavku 3. crnogorskog Kaznenog zakona).

Stavak 5. propisuje obligatorno oduzimanja predmeta i sredstava (materijalna, nematerijalna, pokretna, nepokretna, imovinska ili neimovinska) koji su namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje ovog kaznenog djela.

O navedenoj izmjeni potrebno je voditi računa te radi izbjegavanja dvostrukih inkriminacija izmijeniti relevantne odredbe u Zakonu o igrama na sreću.

Članak 62.

U članku 240. (Zlouporaba povjerenja) u stavku 3. u pojmu neodređene vrijednosti znatne štete dodana je riječ imovinska radi ujednačavanja sa stavkom 1.

Članak 63.

U članak 241. (Povreda tuđih prava) stavku 1. dodan je modalitet počinjenja kaznenog djela (sakrije) radi usklađenja sa stavkom 2.

Članak 64.

U članku 244. (Prikriivanje) stavku 1. dodavanjem riječi „ako time nije počinjeno neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna“, propisana je supsidijarna primjena ovog članka, kako bi bila obuhvaćena kaznena djela za koje je propisana kazna zatvora do pet godina. Naime, članak 303. (Pomoć počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela) u odnosu na

pojam „skriva“ odnosi se samo na kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora od 5 godina ili teža.

Članak 65.

U članak 245. (Kazneni progon za kaznena djela protiv imovine) iz stavka 1. kod pozivanja na članak 240. (zlouporaba povjerenja) brisan stavak 2. jer je ovo djelo takve težine da je potrebno osigurati progon po službenoj dužnosti, a ne po privatnoj tužbi kako je bilo propisano.

U stavku 2. brisano je pozivanje na članak 233. (Pronevjera) stavak 1. jer se radi o kaznenom djelu koje se progoni po službenoj dužnosti, a ne po prijedlogu.

Članka 66.

U članku 248. (Povreda obveza vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga) brisan je stavak 2. koji je propisivao kažnjavanje i za nehaj. Naime brojni su zakoni koji imaju propisane prekršajne sankcije za ne vođenje poslovnih knjiga. Stoga je kako bi se izbjeglo preklapanje kaznenog i prekršajnog zakonodavstva brisana je odgovornost za nehaj. Nadalje valja istaknuti da kroz praksu nemarno vođenje predstavlja prekršajno djelo, dok je kao kazneno djelo uvijek u stjecaju sa nekim od gospodarskih djela kad je isto počinjeno s namjerom.

Članak 67.

U članku 249. (Povreda prava vjerovnika u gospodarskom poslovanju) izmijenjen je naslov članka u „Prouzročenje stečaja“ jer više sadržajno odgovara članku. Nadalje u stavak 1. točku 1. dodan je modalitet sakrije.

Članak 68.

U članku 253. (Davanje mita u gospodarskom poslovanju) stavku 2. sukladno preporukama GRECO-a (Group of States against corruption), Trećeg evaluacijskog izvješća usvojenog na 53. Plenarnoj sjednici u prosincu 2011. izvršene su manje izmjene. Naime, u preporukama je navedeno da je potrebno izmijeniti Zakon kako bi bile pokrivene situacije kada je određena neprikladna korist namijenjena ne samo osobi kojoj se daje mito već i nekoj drugoj osobi. Sukladno navedenom stavak 2. usklađen je sa preporukom.

Članak 69.

U članku 261. (Neovlaštena uporaba tuđe tvrtke) stavku 1. brisan je zarez kao nepotreban.

Članak 70.

U članku 262. (Odavanje i neovlašteno pribavljanje poslovne tajne) stavku 2. u drugom dijelu rečenice brisana je riječ počinitelj zbog nepotrebnog ponavljanja.

Članak 71.

U članku 265. (Pranje novca) stavku 7. dodana je riječ djelo koja je greškom ispuštena.

Članak 72.

U članak 272. (Zloporaba naprava) ispravljena je gramatička greška u naslovu članka. Stavci 3. i 4. jezično su ispravljani.

Članak 73.

U članku 274. (Krivotvorenje novca) stavak 1. je dijelom izmijenjen radi dodatnog usklađenja s Okvirnom odlukom 2000/383/JHA o jačanju zaštite kaznenih sankcija i drugih sankcije protiv krivotvorenja povezanog s uvođenjem eura od 29. svibnja 2000. Sukladno navedenom

dodani su modaliteti počinjenja ovog kaznenog djela – posjeduje ili prenosi, a koji pokrivaju uvoz, izvoz, transport. Također radi usklađenja s Okvirnom odlukom riječ „stavi“ zamijenjena je riječju „stavljanje“.

Članak 74.

U članku 275. (Krivotvorenje vrijednosnih papira) stavak 1. usklađen je s Okvirnom odlukom 2000/383/ o povećanju zaštite kaznenim i drugim sankcijama protiv krivotvorenja povezanoga s uvođenjem eura od 29. svibnja 2000.

Članak 75.

Članak 285. (Nedozvoljena uporaba autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača) stavak 1. usklađen je s ostalim stavcima ovoga članka u pogledu neodređenih vrijednosti te je dodana riječ znatna.

Članak 76.

U članku 291. (Zlouporaba položaja i ovlasti) stavku 2. gornja granica kazne povišena je s deset na dvanaest godina. Naime, kroz praksu se pokazalo da se pribavlja korist u više milijunskim iznosima stoga visina kazne treba biti primjerena.

Članak 77.

U članku 294. (Davanje mita) u stavcima 1. i 2. sukladno preporukama GRECO-a (Group of States against corruption), Trećeg evaluacijskog izvješća usvojenog na 53. Plenarnoj sjednici u prosincu 2011. izvršene su manje izmjene. Naime u preporukama je navedeno da je potrebno izmijeniti Zakon kako bi bile pokrivenne situacije kada je određena neprikladna korist namijenjena ne samo osobi kojoj se daje mito već i nekoj drugoj osobi.

Članak 78.

Intervencija je učinjena u članku 302. stavku 4. koji taksativno navodi osobe koje su izuzete od kaznene odgovornosti za neprijavljanje počinjenog kaznenog djela (osoba koja je u braku ili koja živi u izvanbračnoj zajednici ili istospolnoj zajednici s osobom koja je počinila neprijavljeno kazneno djelo ili je toj osobi rođak po krvi u ravnoj lozi, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojenik, te odvjetnik, javni bilježnik, doktor medicine, doktor dentalne medicine ili drugi zdravstveni radnik, psiholog, osoba kojoj je povjeren odgojno-obrazovni rad u odgovarajućoj ustanovi, djelatnik skrbništva, vjerski ispovjednik).

Naime, stavak 4. djelomice je izmijenjen i podijeljen u dva stavka. Stavak 4. prijedloga, kao i novi Kazneni zakon, sadrži isključenje od kaznene odgovornosti za neprijavljanje počinjenog kaznenog djela (za koje je propisana kazna zatvora od deset godina ili teža) za osobu koja je u braku ili živi u izvanbračnoj ili istospolnoj zajednici s osobom koja je počinila neprijavljeno kazneno djelo ili je toj osobi rođak po krvi u ravnoj lozi, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojenik, osim ako je djelo počinjeno prema djetetu.

Drugi dio stavka 4. iz članka 302. sadržan je u novom stavku 5. prijedloga na način da se više ne navode taksativno sve osobe koje se izuzimaju od kaznene odgovornosti, već se „odvjetnik, javni bilježnik, doktor medicine, doktor dentalne medicine ili drugi zdravstveni radnik, psiholog, osoba kojoj je povjeren odgojno-obrazovni rad u odgovarajućoj ustanovi, djelatnik skrbništva“ objedinjuju pojmom „osobe koja je prema zakonu dužna čuvati tajnu“ (tako i čl. 434-3 st. 2. francuskog Kaznenog zakona). Iznimka od isključenja kaznene odgovornosti „ako je djelo počinjeno prema djetetu“ je ispuštena jer je odgovornost za prijavljivanje kaznenih djela predviđena u posebnim zakonima. Primjerice, prema članku 22. Zakona o liječništvu (Narodne novine, br. 121/2003, 117/2008): „Liječnik je obavezan podnijeti prijavu policiji ili državnom odvjetništvu kada tijekom obavljanja liječničke

djelatnosti posumnja da je smrt ili tjelesna ozljeda osobe nastala nasilnim putem ... i kada posumnja da je malodobnoj ili nemoćnoj osobi zdravstveno stanje ozbiljno ugroženo zapuštanjem ili zlostavljanjem.“ Također, i u članku 70. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010, 90/2011, 5/2012, 16/2012, 86/2012) predviđeno je da „Učitelji, nastavnici, stručni suradnici i ostali radnici u školskim ustanovama dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah izvijestiti ravnatelja školske ustanove koji je to dužan javiti tijelu socijalne skrbi, odnosno drugom nadležnom tijelu.“. Što se tiče odvjetnika i odvjetničke tajne, prema članku 13. Zakona o odvjetništvu (Narodne novine, br. 9/94, 117/2008, 50/2009, 75/2009, 18/2011), odvjetnik je dužan čuvati kao odvjetničku tajnu sve što mu je stranka povjerala ili što je u zastupanju stranke na drugi način saznao. U izmijenjenom stavku 4. u potpunosti je isključena odvjetnikova kaznena odgovornost u odnosu na osobu koja mu se obratila za pravnu pomoć čime se osigurava potpuno povjerenje u odvjetnika.

Nadalje, uz pojam „osobe koja je dužna čuvati tajnu“ posebno je istaknut vjerski ispovjednik kao osoba koja je isključena od kaznene odgovornosti za neprijavlivanje počinjenog kaznenog djela. Naime, ispovjedna tajna je regulirana Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 3/97). Navedeni Ugovor je stupio na snagu 9. travnja 1997. godine te propisuje da Republika Hrvatska priznaje javnu pravnu osobnost crkvenih ustanova koje imaju takvu pravnu osobnost prema odredbama kanonskog prava (članak 2.). Nadalje, u članku 8. stavku 2. propisano je da je ispovjedna tajna “u svakom slučaju nepovrediva“, a što znači da u slučaju kada vjerski ispovjednik tijekom ispovjedi sazna da je počinjeno kazneno djelo isto nije dužan prijaviti. Sukladno navedenom, nema kaznenog djela ukoliko vjerski ispovjednik tijekom ispovjedi sazna da je počinjeno kazneno djelo te isto ne prijavi. Dakle stavkom 4. predviđena je apsolutna nekažnjivost vjerskog ispovjednika u odnosu na ispovjednu tajnu. Uzimajući u obzir da je riječ o međunarodnom ugovoru koji je sklopljen i potvrđen u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i koji je kao takav na snazi i čini dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj snazi je iznad zakona bilo je potrebno intervenirati u članak 302. na način kako je to i učinjeno.

Članak 79.

Članak 311. (Nepoštivanje sigurnosnih mjera) proširen je na način da se sada odnosi i na neizvršenje pravomoćne sudske odluke, dakle ne samo na nepoštivanje odluke o sigurnosnoj mjeri kako je do sada bilo propisano. Intencija ove odredbe je kažnjavanje onih koji neizvršavaju sudske odluke, a počinitelji kaznenog djela su službene i odgovorne osobe koje su trebale izvršiti odluku. U stavku 1. propisana je supsidijarna primjena ovoga članka i isti će biti primjenjiv ako nije počinjeno neko drugo kazneno djelo s težom propisanom sankcijom (npr. kazneno djelo iz članka 131. – Povreda prava na rad, stavak 3.) Sukladno navedenom i naziv članka je izmijenjen te isti glasi – Neizvršenje sudske odluke.

Članak 80.

U članak 314. (Prisila prema službenoj osobi) stavku 2. uklonjeni su jezični nedostaci teksta. Nadalje, u stavku 4. kojim se propisuje mogućnost oslobođenja od kazne počinitelja ovog kaznenog djela kada je isti bio izazvan između ostalog osobito grubim postupanjem službene osobe. Radi izbjegavanja zlouporabe ove norme propisano je da postupanje službene osobe mora biti osobito grubo čime su isključena postupanja poput psovanja, povlačenja za odjeću i slična postupanja kao samo gruba postupanja.

Članak 81.

U članku 315. (Napad na službenu osobu) stavku 4. i 5., kao i kod članka 80. (članak 314. Prisila prema službenoj osobi).

Članak 82.

U članku 325. (Javno poticanje na nasilje i mržnju) sukladno preporukama ECRI-a (The European Commission against Racism and Intolerance) kojima se traži da se kroz kazneno zakonodavstvo kažnjava organizator ili vođa grupe koja potiče na nasilje i mržnju dodan je stavak 2. Dodan je novi stavak 3. koji predviđa kaznu zatvora i za samo sudjelovanje u udruženju koje potiče na nasilje i mržnju, a što je u skladu s relevantnim međunarodnim dokumentima (npr. Konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije). Dakle, sukladno preporuci ECRI-a propisano je kažnjavanje organiziranja i vođenja grupe i samo sudjelovanje u grupi. Obzirom na nove stavke 2. i 3. članak je nomotehnički usklađen.

Članak 83.

U članku 326. (Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj) izvršena je intervencija na način da je dodan pojam „izići“ kao novi modalitet počinjenja ovog kaznenog djela, a kako bi bile obuhvaćene i situacije ilegalnog prebacivanja preko državne granice osoba iz Republike Hrvatske u druge države. U KZ97, članku 177. ovaj modalitet je bio obuhvaćen pojmom „prevede“ što je obuhvaćalo ilegalno prebacivanje u i iz Republike Hrvatske. Nadalje, sankcije su u oba stavka povišene sukladno Okvirnoj odluci Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenog 2002. o jačanju kaznenog okvira za prevenciju olakšavanja nezakonitog ulaska, kretanja i boravka.

Članak 84.

U članku 328. (Zločinačko udruženje) izvršena je intervencija u stavku 4. kojim se definira zločinačko udruženja koje čine najmanje tri osobe koje su se udružile za počinjenje jednog ili više kaznenih djela za koja se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža. Propisivanjem kazne zatvora od tri godine ili teže omogućit će se kažnjavanje za počinjenje kaznenog djela sukladno članku 329. (Počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja). Naime prema dosadašnjoj definiciji za zločinačko udruženje bilo je potrebno izreći kaznu zatvora u trajanju duljem od tri godine, slijedom čega se sukladno članku 329. ne bi mogli kazniti počinitelji u sastavu zločinačkog udruženja za kaznena djela za koja je propisana gornja granica kazne tri godine.

Članak 85.

Članak 345. (Podrivanje vojne i obrambene moći) jezično je usklađen s kaznenim djelima iz Glave kaznenih djela protiv Republike Hrvatske.

Članak 86.

U članak 346. (Prisila prema najvišim državnim dužnosnicima) stavku 1. uz navedene državne dužnosnike dodani su predsjednik Vrhovnog suda i glavni državni odvjetnik sukladno ustavnom ustrojstvu Republike Hrvatske. Ovaj članak odnosi se na najviše državne dužnosnike dok su suci i zamjenici glavnog državnog odvjetnika obuhvaćeni člankom 312. (Prisila prema pravosudnom dužnosniku). U stavku 2. uklonjeni su jezični nedostaci teksta.

Članak 87.

U članku 347. (Odavanje tajnih podataka) stavku 4. izvršen je gramatički ispravak.

Članak 88.

U članku 352. (Ubojstvo osobe pod međunarodnom zaštitom) riječ usmrti zamijenjena je u riječ ubije radi jezičnog usklađenja s člankom 110. (Ubojstvo).

Članak 89.

U članku 381. stavku 1. u kojem se navode propisi koji prestaju važiti sa danom stupanja zakona na snagu briše se točka 3. kojom je propisano da prestaju važiti odredbe članka 160. Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/2000, 59/2000, 129/2000, 59/2001, 67/2001, 11/2002, 190/2003, 76/2007, 27/2008, 83/2009, 18/2011 i 48/2011), a u kojem članku se navode posebne obveze uvjetno otpuštenog osuđenika. Točka 3. je brisana jer je potrebno da ista ostane na snazi zbog odredbe članka 384. stavak 2.

Članak 90.

Članak 383. propisuje obvezu nadležnim ministrima da u roku od 3 mjeseca donesu odgovarajuće provedbene propise.

Članak 91.

U članku 384. dodan je novi stavak 2. koji propisuje primjenu odredaba uvjetnog otpusta na način da se na izrečene kazne i one koje se izvršavaju po Kaznenom zakonu (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 – ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011 – Kazneni zakon 97) primjenjuju odredbe o uvjetnom otpustu navedenog Kaznenog zakona.

Članak 92.

U članku 386. u točki 3. zamijenjen je broj Direktive obzirom je Direktiva 2010/45/EU promijenila naziv. Nadalje, u točki 6. Direktiva 2006/12 stavljena je van snage i zamijenjena Direktivom 2008/98, dok je sadržaj članka Direktive 2006/12 koji su preneseni u Kazneni zakon ostao nepromijenjen. U točki 12. Okvirna odluka 2002/629/JHA od 19. srpnja 2002. zamijenjena je Direktivom 2011/36/EU od 5. travnja 2011. o zaštiti i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava koja mijenja Okvirnu odluku 2002/629/JHA od 19. srpnja 2002., a sa kojom je Kazneni zakon već usklađen. Nadalje, dodaju se točka 21. i 22. radi usklađenja s Okvirnom odlukom 2000/383/JHA o jačanju zaštite kaznenih sankcija i drugih sankcije protiv krivotvorenja povezanog s uvođenjem eura i Okvirnom odlukom 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. koja utvrđuje minimalne odredbe vezane za sastavne elemente kaznenih djela i zakonskih kazni na području nedopuštene trgovine drogama.

Članak 93.

Ovime se člankom ovlašćuje Odbor za zakonodavstvo izraditi počišćeni tekst Zakona.

Članak 94.

Ovim člankom propisano je stupanje ovoga Zakona na snagu 1. siječnja 2013. godine kao i Kaznenog zakona, Narodne novine, broj 125/2011.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koji je bio u prvom čitanju u Hrvatskome saboru u Konačnom prijedlogu zakona izvršene su određene promjene koje su posljedica uvažavanja prijedloga i mišljenja saborskih odbora i rasprave u Hrvatskom saboru.

Usvojena je sugestija Odbora za pravosuđe te su u dijelu u kojem se navode razlozi za donošenje zakona istaknute javne i stručne rasprave koje su se održane tijekom izrade i donošenja zakona.

Usvojena je primjedba Odbora za zakonodavstvo u pogledu članka 8. (Vrijeme počinjenja kaznenog djela). Naime, uvažavajući stav Odbora o stvaranju moguće dvojbe o vremenu počinjenja kaznenog djela ili početka zastarnog roka za sudionika (pomagatelj i poticatelj) kaznenog djela predlagatelj je odustao od prijedloga ranije iznesenog u Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona. Odredba KZ97 koja vrijeme počinjenja kaznenog djela ne veže uz sudionika nije stvarala probleme u praksi.

Članak 9. (ranije članak 10.)

Usvojena je primjedba Odbora za zakonodavstvo te je u članku 9. koji mijenja članak 62. stavak 2. Kaznenog zakona izmijenjen izričaj na način da je navedeno da se izmjena odnosi na uvodnu rečenicu. Nadalje, u stavku 2. točki 6. izričaj je usklađen s Pravilnikom o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana (Narodne novine, br. 29/2005 i 78/2006).

Članak 20. (ranije članak 21.)

Usvojena je primjedba Odbora za zakonodavstvo te je u definiciji članova obitelji brisana riječ sadašnji kao nepotrebna.

Članak 32.

Usvojen je prijedlog Kluba zastupnika Hrvatskih laburista – Stranke rada, u odnosu na kazneno djelo Neisplate plaće iz članka 132. Prijedlog su podržali Klub zastupnika HDZ-a i Klub zastupnika HDSSB-a. U članku 132. dodan je stavak 4. koji propisuje da se razlozi isključenja protupravnosti navedeni u stavku 3. ovoga članka (nemogućnost raspolaganja financijskim sredstvima ili nedostatku financijskih sredstava koji nisu nastali s ciljem izbjegavanja isplate plaće) neće primijeniti ukoliko poslodavac nije dostavio radniku obračun o dospjeloj, a neisplaćenoj plaći. Time se isključuje kaznena odgovornost samo onih poslodavaca koji postupaju prema pozitivnim pravnim propisima i koji iz opravdanih razloga ne isplaćuju plaću. Ako poslodavac nije imao financijska sredstva iz zakonom navedenih, razloga, a pri tome nije dostavio obračun plaće odgovarati će prekršajno prema Zakonu o radu za nedostavljanje obračuna plaće. Naime, Zakon o radu propisuje kao najteži prekršaj poslodavca nedostavljanje obračuna prema kojem se poslodavac – pravna osoba kažnjava novčanom kaznom od 61.000,00 do 100.000,00 kuna odnosno poslodavac – fizička osoba novčanom kaznom od 7.000,00 do 10.000,00 kuna. Uzimajući u obzir visoke prekršajne kazne za nedostavljanje obračuna nije potrebno isto propisivati kao samostalno kazneno djelo. Novim stavkom 4. pojačava se obveza poslodavaca da dostavljaju obračune plaća i daje poruka da će se u svakom slučaju nedostava obračuna sankcionirati. Naime, ovlašteni tužitelj može promptno reagirati u okviru svojih ovlasti te ako su ispunjene pretpostavke za kazneni

progon za kazneno djelo neisplate plaća pokrenut će isti, a ako su ispunjene pretpostavke za pokretanje prekršajnog postupka inicirati će prekršajni postupak. Izričaj „obračun o neisplati dospjelog iznosa plaće“ preuzet je iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, broj 112/2012) prema kojem je u čl. 1. navedeni obračun osnova za plaćanje.

Članak 55.

Članak 55. Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakon koji se odnosi na kazneno djelo iz članka 223. brisan je. Naime, predlagatelj je odustao od ranije iznesenog prijedloga da se naslov izmjeni u „Napad na zračni i plovidbeni promet“. Zadržan je naslov „Napad na zrakoplov, brod ili nepokretnu platformu jer isti više sadržajno odgovara članku. Iz navedenog razloga nije bilo potrebe usklađivati članke 223. i 225. (Ugrožavanje posebnih vrsta prometa) u pogledu definicije broskog prometa. Definicija broskog prometa dana je u članku 225. isključivo za potrebe tog članka.

Članak 66.

Predlagatelj je u članku 248. (Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga) izvršio intervenciju na način da je brisan stavak 2. koji propisuje odgovornost za nehaj iz razloga što brojni zakoni propisuju prekršajnu odgovornost i sankcije za nevođenje poslovnih knjiga. Stoga je kako bi se izbjeglo preklapanje kaznenog i prekršajnog zakonodavstva odgovornost za nehaj brisana iz kaznene sfere. Nadalje valja istaknuti da kroz praksu nemarno vođenje predstavlja prekršajno djelo, dok je kao kazneno djelo najčešće u stjecaju sa nekim od gospodarskih djela kad je isto počinjeno s namjerom.

Članak 67.

Predlagatelj je u članku 249. (Povreda prava vjerovnika u gospodarskom poslovanju) stavak 1. točku 1. dodao modalitet sakrije.

Članak 83.

Predlagatelj je u članku 326. (Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj) izvršio intervenciju na način da je dodan pojam „izići“ kao novi modalitet počinjenja ovog kaznenog djela, a kako bi bile obuhvaćene i situacije ilegalnog prebacivanja preko državne granice osoba iz Republike Hrvatske u druge države. U KZ97, članku 177. ovaj modalitet je bio obuhvaćen pojmom „prevede“ što je obuhvaćalo ilegalno prebacivanje u i iz Republike Hrvatske. Nadalje, sankcije su u oba stavka povišene sukladno Okvirnoj odluci Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenog 2002. o jačanju kaznenog okvira za prevenciju olakšavanja nezakonitog ulaska, kretanja i boravka.

Članak 84.

Predlagatelj je u članku 328. (Zločinačko udruženje) izvršio intervenciju u stavku 4. kojim se definira zločinačko udruženja koje prema definiciji čine najmanje tri osobe koje su se udružile za počinjenje jednog ili više kaznenih djela za koja se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža. Propisivanjem kazne zatvora od tri godine ili teže omogućit će se kažnjavanje za počinjenje kaznenog djela sukladno članku 329. (Počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja). Naime prema dosadašnjoj definiciji za zločinačko udruženje bilo je potrebno izreći kaznu zatvora u trajanju duljem od tri godine, slijedom čega se sukladno članku 329. ne bi mogli kazniti počinitelji u sastavu zločinačkog udruženja za kaznena djela za koja je propisana gornja granica kazne tri godine.

Članak 89.

Predlagatelj je izvršio intervenciju u članak 381. stavak 1. u kojem se navode propisi koji prestaju važiti sa danom stupanja zakona novog Kaznenog zakona. U navedenom članku briše se točka 3. kojom je propisano da prestaju važiti odredbe članka 160. Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/2000, 59/2000, 129/2000, 59/2001, 67/2001, 11/2002, 190/2003, 76/2007, 27/2008, 83/2009, 18/2011 i 48/2011), a u kojem članku se navode posebne obveze uvjetno otpuštenog osuđenika. Točka 3. je brisana jer je potrebno da ista ostane na snazi zbog odredbe članka 384. stavak 2.

Članak 90.

Predlagatelj je izmijenio članak 383. na način da je propisao obvezu nadležnim ministrima da u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu Zakona donesu odgovarajuće provedbene propise.

Članak 91.

Predlagatelj je nadopunio članak 384. na način da je u novom stavku 2. propisana primjena odredaba uvjetnog otpusta na način da se na izrečene kazne i one koje se izvršavaju po Kaznenom zakonu (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 – ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011 – Kazneni zakon 97) primjenjuju odredbe o uvjetnom otpustu navedenog Kaznenog zakona.

Članak 92. (ranije članak 86.)

Radi dodatnog usklađenja Kaznenog zakona sa pravnom stečevinom Europske unije u članku 386. dodane su točke 21. i 22., dok su točke 3. i 6. izmijenjene u nazivu direktiva.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Članak 4. (ranije članak 5.)

Predlagatelj je mišljenja da između odredbe koja regulira zamjenu novčane kazne radom za opće dobro i odredbe koja regulira rad za opće dobro ne postoji disbalans novčane kazne kako je to istaknuto na Odboru za pravosuđe. Naime, jasno je propisano da se novčana kazna zamjenjuje radom za opće dobro na način da se jedan dnevni iznos mijenja sa dva sata rada. Isto je propisano i u članku 55. (Rad za opće dobro).

Članak 5. (ranije članak 6.)

Nije usvojen prijedlog Odbora za pravosuđe da se u odredbi „Oslobođenje od kazne“ (članak 50.) sudsko oslobođenje može provesti za kaznena djela za koja je zapriječena kazna zatvora do tri godine ako se počinitelj pomirio sa žrtvom i naknadio štetu. Naime, predloženo propisivanje obuhvatilo bi brojna kazna djela koja predstavljaju i teža kaznena djela. Prilikom odmjeravanja kazne stav počinitelja prema djelu i žrtvi može se uzeti u obzir kao olakotna okolnost.

Članak 12. (ranije članak 13.)

Nije usvojen prijedlog Odbora za pravosuđe da se sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti može izreći i kad je počinitelj oslobođen od kazne. Naime, predloženo propisivanje bilo bi u suprotnosti s načelom razmjernosti kojim je određeno da sigurnosna mjera mora biti u razmjeru s težinom počinjenog kaznenog djela i kaznenih djela koja se

moгу očekivati, kao i sa stupnjem počiniteljeve opasnosti. Dakle, postojanje potrebe za izricanjem sigurnosne mjere samo po sebi otklanja oslobođenje od kazne.

Članak 20. (ranije članak 21.)

Nije usvojen prijedlog Odbora za pravosuđe. Naime, definicija žrtve usklađena je s definicijom žrtve iz Zakona o kaznenom postupku, a obje definicije su usklađene s člankom 1.1. preporuke Vijeća Europe Rec (2006) 8.

Članak 33.

Nije usvojen prijedlog Odbora za pravosuđe u pogledu kaznenog djela iz članka 133. – Zlostavljanje na radu. Naime, izričaj „povrijedi njegova prava“ je preširok, te otvara široki prostor za zlorabuse, a s druge strane postoji mogućnost preklapanja s brojnim odredbama u prekršajnom zakonodavstvu koja reguliraju ovu materiju.

Članak 39.

Nije usvojen prijedlog Odbora za pravosuđe u pogledu pooštavanja sankcije kod kaznenog djela iz članka 152. Spolni odnošaj bez pristanka. Naime, kazneni okviri usklađeni su kroz cijeli Zakon i dovoljno široko postavljeni. Propisane kazne ne mogu se gledati pojedinačno već u cjelini, mijenjanje bi narušilo postavljeni sklad kaznenih okvira.

Članak 50. (ranije članak 48.)

Nije usvojen prijedlog Kluba zastupnika HDZ-a i Kluba zastupnika HDSSB-a u pogledu zadržavanja posjedovanja droge za vlastitu uporabu u Kaznenom zakonu. Naime predlagatelj u Konačnom prijedlogu detaljno obrazlaže razloge te navodi argumente zbog kojih smatra opravdanim da se posjedovanje droge za vlastite potrebe zadrži u prekršajnoj zoni kažnjavanja, pri tome uvažavajući i načelo *ne bis in idem* kao i presude Europskog suda za ljudska prava. Nadalje u odnosu na navode Kluba zastupnika HDZ u pogledu Odluke Vlade Republike Hrvatske o usklađivanju prekršajnog zakonodavstva Republike Hrvatske s Kaznenim zakonom (Narodne novine, broj 79/2012) ističe se da sukladno članku 1. navedene odluke Kazneni zakon je zakon objavljen u Narodnim novinama, broj 125/2011 i svaka njegova izmjena i dopuna. Dakle, Odlukom je obuhvaćena ova izmjena kao i sve daljnje izmjene i dopune zakona. Obzirom na navedeno posjedovanje droge za vlastite potrebe može se brisati iz kaznene zone odgovornosti i zadržati samo u prekršajnoj zoni.

Klub zastupnika HDZ-a ukazao je na ispuštanje modaliteta „da na uporabu“ u stavku 6. Navedeni modalitet predstavlja pomagačku radnju koja je obuhvaćen člankom 38. Kaznenog zakona prema kojoj se pomagač kažnjava kao i sam počinitelj. U slučaju zadržavanja ovog modaliteta u stavku 6. u kojem je propisana kazna zatvora od 6 mjeseci do 5 godine pomagač u počinjenju kaznenih djela za koja je propisana veća sankcija odgovarao bi samo prema stavku 6. Ističe se da su ostali modaliteti iz stavka 6. (napravi, nabavi, posjeduje) pripremljene radnje koje same po sebi nisu kažnjive pa ih je bilo potrebno posebno inkriminirati.

Članak 56. (ranije članak 54.)

Nije usvojen prijedlog Odbora za pravosuđe kojom se predlaže riječ „tijelo“ zamijeniti riječju „zdravlje“. Naime, kod kaznenog djela iz članka 221. (Opasno izvođenje građevinskih radova) zaštitni objekt su život i tijelo, dakle tjelesna cjelovitost (integritet) druge osobe. Obzirom na navedeno pod opasnosti za tijelo obuhvaćeni su i slučajevi narušenja zdravlja bilo da se radi o tjelesnom ili duševnom zdravlju koje je nastupilo kao posljedica počinjenja kaznenog djela.

**ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU**

Posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela počinjena na području Republike Hrvatske, njezinom brodu ili zrakoplovu

Članak 12.

(1) Kad je u slučaju primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema odredbama članka 10. i članka 11. ovoga Zakona kazneni postupak pravomoćno dovršen u stranoj državi, kazneni postupak u Republici Hrvatskoj pokrenut će se po odobrenju glavnog državnog odvjetnika.

(2) Kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema odredbama članka 10. i članka 11. ovoga Zakona neće se pokrenuti protiv počinitelja kaznenog djela koje je, osim na području Republike Hrvatske, počinjeno i na području države ugovornice Konvencije o provedbi Sporazuma iz Schengena u kojoj je za to djelo kazneni postupak pravomoćno dovršen.

Posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela počinjena izvan područja Republike Hrvatske

Članak 18.

(1) Kad je u slučaju primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema odredbama članka 13. ovoga Zakona kazneni postupak pravomoćno dovršen u stranoj državi, glavni državni odvjetnik može odustati od kaznenog progona.

(2) U slučajevima iz članka 14., članka 15. i članka 17. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske neće se pokrenuti:

1. ako je pravomoćnom presudom izrečena kazna izvršena ili je u postupku izvršenja ili više ne može biti izvršena prema zakonu države u kojoj je osoba osuđena,

2. ako je počinitelj u stranoj državi pravomoćnom presudom oslobođen ili mu je kazna po zakonu države u kojoj je kazneno djelo počinio oproštena,

3. ako se kazneno djelo po zakonu države u kojoj je počinjeno progoni po prijedlogu ili privatnoj tužbi, a takav prijedlog ili tužba nisu podneseni, ili je nastupila zastara kaznenog progona.

(3) U slučaju iz članka 16. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske može se pokrenuti ako kazneni progon nije pokrenut pred Međunarodnim kaznenim sudom ili sudom druge države ili ako se ne može očekivati provođenje pravičnog postupka pred sudom države u kojoj je kazneno djelo počinjeno, sudom države čiji je počinitelj državljanin ili drugim sudom koji je nadležan za suđenje. Ako je kazneni postupak proveden u drugoj državi suprotno međunarodno priznatim standardima pravičnog suđenja kazneni postupak može se pokrenuti samo uz odobrenje glavnog državnog odvjetnika.

(4) U slučaju iz članka 14., članka 15., članka 16. i članka 17. ovoga Zakona kazneni postupak će se pokrenuti samo ako se počinitelj nalazi na području Republike Hrvatske.

Pomaganje

Članak 38.

Tko drugome s namjerom pomogne u počinjenju kaznenog djela, može se blaže kazniti.

Zamjena nenaplaćene novčane kazne

Članak 43.

(1) Kad novčana kazna nije u cijelosti ili djelomično plaćena u roku koji je određen presudom, a ne postoje uvjeti iz članka 42. stavka 7. ovoga Zakona, naplatit će se prisilno putem Porezne uprave Ministarstva financija.

(2) Ako se novčana kazna ne može ni prisilno naplatiti u roku od tri mjeseca, sud će uz pristanak osuđenika donijeti odluku o zamjeni novčane kazne radom za opće dobro, na način da se jedan dnevni iznos zamijeni s četiri sata rada, pri čemu rad za opće dobro ne smije premašiti tisuću četrdeset sati.

(3) Ako osuđenik ne pristane na rad za opće dobro ili ga ne izvrši, novčana kazna, odnosno rad za opće dobro zamijenit će se kaznom zatvora.

(4) Kada se novčana kazna zamjenjuje kaznom zatvora, sud će jedan dnevni iznos zamijeniti s jednim danom zatvora, a rad za opće dobro će se zamijeniti sukladno odredbi članka 55. ovoga Zakona, pri čemu kazna zatvora ne može biti dulja od dvanaest mjeseci.

(5) Isplati li osuđenik novčanu kaznu nakon pravomoćnosti odluke o zamjeni, izvršenje kazne zatvora ili rada za opće dobro će se obustaviti. U slučaju djelomične isplate, izvršit će se samo preostali dio navedenih kazni.

(6) Ako osuđenik koji nema stalno prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj ne plati novčanu kaznu u roku određenom presudom, sud će je zamijeniti kaznom zatvora.

Oslobodjenje od kazne

Članak 50.

(1) Sud može osloboditi kazne počinitelja:

1. kad se takva ovlast temelji na izričitoj zakonskoj odredbi,
2. kad ga posljedice kaznenog djela počinjenog iz nehaja tako teško pogađaju da je njegovo kažnjavanje nepotrebno radi ostvarenja svrhe kažnjavanja,
3. kad je počinitelj nastojao otkloniti ili umanjiti posljedice kaznenog djela počinjenog iz nehaja te naknadio štetu koju je njime prouzročio,
4. kad se počinitelj kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora do jedne godine pomirio sa žrtvom i naknadio štetu.

(2) Kad je sud ovlašten počinitelja osloboditi kazne, može ga i blaže kazniti, pri čemu nije dužan držati se granica propisanih u članku 49. stavku 1. ovoga Zakona.

Izricanje jedinstvene kazne osuđenoj osobi

Članak 53.

(1) Kad se osuđeniku sudi za kazneno djelo počinjeno prije nego što je započeo izdržavati kaznu po prijašnjoj presudi ili za kazneno djelo počinjeno za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora, sud će izreći jedinstvenu kaznu za sva kaznena djela primjenom odredbi članka 51. ovoga Zakona, uzimajući prije izrečenu kaznu kao već utvrđenu. Kazna ili dio kazne koju je osuđenik izdržao, ne računajući vrijeme provedeno na uvjetnom otpustu, uračunat će se u izrečenu jedinstvenu kaznu.

(2) Sud neće postupiti po odredbama stavka 1. ovoga članka kad osuđeniku sudi za kazneno djelo počinjeno tijekom izdržavanja kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora, ako se s obzirom na preostali dio ranije kazne primjenom odredbi o stjecaju ne bi mogla postići svrha kažnjavanja.

(3) Kad osuđenik za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili maloljetničkog zatvora počini kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna do jedne godine zatvora ili blaža kazna, primijenit će se stegovna mjera.

Rad za opće dobro

Članak 55.

(1) Sud može izrečenu novčanu kaznu u iznosu do tristo šezdeset dnevnih iznosa ili kaznu zatvora u trajanju do jedne godine zamijeniti radom za opće dobro. Kad izrekne kaznu zatvora u trajanju do šest mjeseci, sud će je zamijeniti radom za opće dobro, osim ako se time ne može ostvariti svrha kažnjavanja.

(2) Kada sud novčanu kaznu zamjenjuje radom za opće dobro, zamijenit će jedan dnevni iznos s četiri sata rada, a kad kaznu zatvora zamjenjuje radom za opće dobro, zamijenit će jedan dan zatvora s četiri sata rada.

(3) Sud može počinitelju uz rad za opće dobro odrediti jednu ili više posebnih obveza iz članka 62. ovoga Zakona i/ili zaštitni nadzor iz članka 64. ovoga Zakona čije trajanje ne može biti duže od vremena u kojem počinitelj mora izvršiti rad za opće dobro.

(4) Rad za opće dobro izvršit će se samo uz pristanak osuđenika.

(5) Osuđenik će, nakon što nadležnom tijelu za probaciju dade pristanak, rad za opće dobro izvršiti u roku koji to tijelo odredi, vodeći računa o njegovim mogućnostima s obzirom na njegove osobne prilike i zaposlenje. Ovaj rok ne može biti kraći od jednog mjeseca niti dulji od dvije godine računajući od izvršnosti presude. Sadržaj rada za opće dobro određuje nadležno tijelo za probaciju u dogovoru s osuđenikom vodeći računa o njegovim sposobnostima i stručnosti.

(6) Ako se osuđenik u roku od osam dana od primitka pravomoćne presude ne javi nadležnom tijelu za probaciju ili ne da pristanak, to tijelo će dostaviti nalog za izvršenje kazne zatvora nadležnom sucu izvršenja, a nalog za izvršenje novčane kazne prvostupanjskom sudu koji je donio presudu.

(7) Ako osuđenik svojom krivnjom u cijelosti ili djelomično ne izvrši rad za opće dobro u roku iz stavka 5. ovoga članka, sud će donijeti odluku kojom određuje izvršenje izrečene kazne u cijelosti ili neizvršenom dijelu. Ako osuđenik ne izvrši rad za opće dobro bez svoje krivnje, nadležno tijelo za probaciju produžit će rok iz stavka 5. ovoga članka.

(8) Ako osuđenik ne izvrši u potpunosti ili u većoj mjeri obveze iz stavka 3. ovoga članka, ili ih teško ili uporno krši, ili ustrajno izbjegava provođenje zaštitnog nadzora iz članka 64. ovoga Zakona, ili bez opravdanog razloga krši obvezu koja mu je određena sigurnosnom mjerom, sud će donijeti odluku kojom određuje izvršenje prvotno izrečene kazne. Ako se utvrdi da počinitelj obveze nije izvršio iz opravdanih razloga ili da je iz opravdanih razloga izbjegavao zaštitni nadzor, sud može obveze zamijeniti drugima, ili mu izreći zaštitni nadzor ako ga do tada nije imao, ili ga može osloboditi obveza, odnosno zaštitnog nadzora, ili mu može produljiti rok za izvršenje izrečenih obveza ili zaštitnog nadzora.

(9) Rad za opće dobro izvršava se bez naknade.

Uvjetni otpust

Članak 59.

(1) Sud može otpustiti zatvorenika s izdržavanja kazne zatvora ako je izdržao najmanje jednu polovinu kazne na koju je osuđen, ali ne manje od tri mjeseca, ako se osnovano očekuje da neće počinuti kazneno djelo te ako osuđenik na to pristaje.

(2) Prilikom odlučivanja o prijedlogu sud će cijeliti ličnost zatvorenika, njegov prijašnji život i osuđivanost, je li protiv njega u tijeku drugi kazneni postupak, odnos prema počinjenom kaznenom djelu i žrtvi, ponašanje tijekom izdržavanja kazne zatvora, uspješnost primjene programa izvršavanja kazne zatvora, je li došlo do promjene njegova ponašanja nakon počinjenog kaznenog djela ili se očekuje da će do tih promjena doći primjenom mjera nadzora za vrijeme uvjetnog otpusta te životne okolnosti i spremnost osuđenika za uključivanje u život na slobodi.

(3) Postupak odlučivanja o uvjetnom otpustu uređuje se posebnim zakonom.

Vrste posebnih obveza

Članak 62.

(1) Sud može počinitelju naložiti da u određenom roku:

1. popravi štetu počinjenu kaznenim djelom,
2. uplati određenu svotu novaca u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe, odnosno u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela, ako je to primjereno s obzirom na počinjeno djelo i ličnost počinitelja.

(2) Pored obveza iz stavka 1. ovoga članka sud može počinitelju, ako je to potrebno da se odvрати od počinjenja kaznenog djela, izreći sljedeće obveze:

1. nastavak obrazovanja ili osposobljavanje za određeno zanimanje koje odabere uz stručnu pomoć ureda za probaciju,
2. zaposlenje koje odgovara njegovoj stručnoj spremi ili razini obrazovanja, osposobljenosti i stvarnim mogućnostima obavljanja radnih zadataka, koje mu savjetuje i omogući ured za probaciju,
3. nadzirano raspolaganje prihodima u skladu s potrebama osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati i prema savjetima ureda za probaciju,
4. liječenje ili nastavak liječenja koje je nužno radi otklanjanja zdravstvenih smetnji koje mogu poticajno djelovati za počinjenje novog kaznenog djela,
5. liječenje ili nastavak liječenja ovisnosti o alkoholu, drogama ili druge vrste ovisnosti u zdravstvenoj ili drugoj specijaliziranoj ustanovi ili odvikavanje u terapijskoj zajednici,
6. sudjelovanje ili nastavak sudjelovanja u postupku psihosocijalne terapije u zdravstvenim ustanovama ili u pravnim ili kod fizičkih osoba specijaliziranim za otklanjanje nasilničkog ponašanja,
7. zabranu posjećivanja određenih mjesta, objekata i događaja, koji mogu biti prilika ili poticaj za počinjenje novog kaznenog djela,
8. zabranu približavanja žrtvi ili nekim drugim osobama,
9. napuštanje doma na određeno vrijeme ako se radi o djelima obiteljskog nasilja,
10. zabranu druženja s određenom osobom ili grupom osoba koje bi ga mogle navesti da počini kazneno djelo, zabranu zapošljavanja, podučavanja ili smještaja tih osoba,
11. zabranu uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili neke druge osobe,
12. zabranu napuštanja doma u određenom razdoblju tijekom dana,
13. zabranu nošenja, posjedovanja i povjeravanja na čuvanje drugoj osobi oružja i drugih predmeta koji bi ga mogli navesti na počinjenje kaznenog djela,
14. ispunjavanje obveze uzdržavanja ili drugih obveza kad to zakon za određeno kazneno djelo propisuje,
15. redovito javljanje službi za probaciju, zavodu za socijalnu skrb u županiji, sudu, policijskoj upravi ili drugom nadležnom tijelu,
16. i druge obveze koje su primjerene s obzirom na počinjeno kazneno djelo.

Izricanje posebnih obveza

Članak 63.

(1) Počinitelju se ne smiju postavljati nerazumne i nemoguće obveze te obveze koje vrijeđaju njegovo dostojanstvo.

(2) Sud može izreći posebne obveze iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona kad ocijeni da je njihova primjena nužna za zaštitu zdravlja i sigurnosti osobe na čiju štetu je kazneno djelo počinjeno ili kad je to nužno za otklanjanje okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela.

(3) Obveze iz članka 62. stavka 2. točke 4., 5. i 6. mogu se izreći samo uz pristanak počinitelja.

(4) Obveza iz članka 62. stavka 2. točke 6. može se izreći u trajanju od šest mjeseci do dvije godine, a obveza iz članka 62. stavka 2. točke 5. u trajanju do tri godine.

(5) Sud može naknadno, a prije isteka vremena trajanja obveze, na prijedlog tijela nadležnog za njezino provođenje, povisiti minimum, odnosno sniziti maksimum vremena trajanja obveze, ukinuti je ili zamijeniti nekom drugom obvezom.

Zaštitni nadzor

Članak 64.

(1) Sud će izreći zaštitni nadzor počinitelju kad ocijeni da mu je potrebna pomoć, vođenje i nadzor probacijskog službenika kako ubuduće ne bi činio kaznena djela i kako bi se lakše uključio u društvo.

(2) Zaštitni nadzor se temelji na pojedinačnom programu postupanja koji izrađuje, pomaže provesti i čije provođenje nadgleda ured za probaciju.

(3) Sud će u pravilu uz uvjetnu osudu, rad za opće dobro ili uvjetni otpust odrediti i zaštitni nadzor ako je izrekao kaznu zatvora veću od šest mjeseci ili ako se radi o osuđeniku koji je mlađi od dvadeset i pet godina.

(4) Zaštitni nadzor se odlukom suda može ukinuti i prije isteka roka na koji je određen ako su prestale potrebe pomoći, vođenja i nadzora ili se, ako za time postoji potreba, može produljiti sve do ovim Zakonom predviđenog maksimalnog mu trajanja.

(5) Za vrijeme zaštitnog nadzora počinitelj mora:

1. redovito se javljati nadležnom probacijskom službeniku,
2. primiti posjete probacijskog službenika u domu te mu davati sve potrebne informacije i dokumente,
3. tražiti suglasnost suca izvršenja za put u inozemstvo,
4. obavijestiti probacijskog službenika o promjeni zaposlenja ili adrese, i to u roku od dva dana od te promjene te o putovanju u trajanju duljem od osam dana i danu povratka.

(6) Izvršenje zaštitnog nadzora propisuje se posebnim zakonom.

Obvezno liječenje od ovisnosti

Članak 69.

(1) Sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo počinio pod odlučujućim djelovanjem ovisnosti o alkoholu, drogi ili druge vrste ovisnosti ako postoji opasnost da će zbog te ovisnosti u budućnosti počiniti teže kazneno djelo.

(2) Mjera iz stavka 1. može se izreći uz novčanu kaznu, kaznu zatvora, rad za opće dobro i uvjetnu osudu.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izrečena uz kaznu zatvora izvršava se u okviru zatvorskog sustava ili u zdravstvenoj ili drugoj specijaliziranoj ustanovi za liječenje ovisnosti izvan zatvorskog sustava pod uvjetima određenim posebnim propisom. Mjera izrečena uz novčanu kaznu, rad za opće dobro i uvjetnu osudu izvršava se u zdravstvenoj ili drugoj specijaliziranoj ustanovi za otklanjanje ovisnosti izvan zatvorskog sustava, a može se, pod uvjetima određenim posebnim propisom, izvršavati i u terapijskoj zajednici ako je takvo odvikavanje dostatno za otklanjanje opasnosti.

(4) Mjera iz stavka 1. ovoga članka može trajati do prestanka izvršenja kazne zatvora ili rada za opće dobro, proteka roka provjeravanja primjenom uvjetne osude, odnosno do isteka vremena kazne zatvora koja odgovara izrečenoj novčanoj kazni, a najdulje tri godine.

(5) Sudac izvršenja će obustaviti izvršavanje mjere iz stavka 1. ovoga članka ako su prestali razlozi zbog kojih je izrečena ili ako je njezino dosadašnje i daljnje provođenje bezizgledno.

(6) Sudac izvršenja mora najmanje svakih šest mjeseci, računajući od dolaska počinitelja na izvršenje mjere iz stavka 1. ovoga članka, preispitati postoje li uvjeti iz stavka 1. ovoga članka za njenim nastavkom i o tome donijeti rješenje. Sudac izvršenja može obustaviti primjenu mjere ili promijeniti način i vrijeme izvršenja mjere.

(7) Na mjeru obveznog liječenja od ovisnosti primjenjuje se odredba članka 68. stavka 7. ovoga Zakona.

Zabrana obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti

Članak 71.

(1) Sigurnosnu mjeru zabrane potpunog ili djelomičnog obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti u trajanju od jedne do deset godina računajući od izvršnosti sudske odluke sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo počinio u obavljanju dužnosti ili djelatnosti ako postoji opasnost da će zlouporabom te dužnosti ili djelatnosti ponovno počiniti kazneno djelo.

(2) Vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Počinitelju kaznenog djela iz članka 105. stavka 3., članka 106. stavka 2. i 3., članka 110., članka 111., članka 112. stavka 1., članka 114., članka 116., članka 118., članka 119., članka 120., članka 154. stavka 1. točke 2., članka 158., članka 159., članka 161., članka 162., članka 163., članka 164. i članka 166. ovoga Zakona počinjenog na štetu djeteta, sud može izreći zabranu obavljanja dužnosti ili djelatnosti u kojima dolazi u redoviti kontakt s djecom i kad ova djela nisu bila počinjena u obavljanju dužnosti i djelatnosti, a može je izreći i doživotno.

(4) Za vrijeme zabrane iz stavka 1. ovoga članka osuđenik se ne smije baviti određenom dužnosti ili djelatnosti samostalno, za drugu osobu, u pravnoj osobi, ni u ime druge osobe, niti smije ovlastiti drugu osobu da se bavi tom dužnošću ili djelatnošću u njegovo ime i po njegovim uputama.

(5) Ako počinitelj ne postupi prema zabrani obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti kad je izrečena uz rad za opće dobro, uvjetnu osudu, ili za vrijeme uvjetnog otpusta shodno će se primijeniti odredbe članka 55. stavka 8., članka 58. stavka 5. ili članka 61. stavka 3. ovoga Zakona.

(6) Po proteku tri godine od početka izvršavanja mjere izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njeno izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.

(7) Po proteku deset godina od početka izvršavanja mjere izrečene na temelju stavka 3. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.

(8) Sud će o pravomoćno izrečenoj mjeri obavijestiti tijelo nadležno za vođenje upisnika osoba koje obavljaju određene dužnosti ili djelatnosti.

Zabrana približavanja

Članak 73.

(1) Sigurnosnu mjeru zabrane približavanja žrtvi, drugoj osobi ili grupi osoba, ili određenom mjestu sud će izreći počinitelju kaznenog djela protiv spolne slobode, spolnog zlostavljanja ili iskorištavanja djeteta, drugog kaznenog djela nasilja ili napada na slobodu osobe ili neovlaštenog posjedovanja, proizvodnje i trgovanja drogama i tvarima zabranjenim

u športu kad postoji opasnost da bi počinitelj prema tim osobama ili na tim mjestima mogao ponovno počinuti neko od navedenih kaznenih djela.

(2) Mjeru iz stavka 1. ovoga članka sud može izreći uz novčanu kaznu ili kaznu zatvora.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka ne može biti kraća od jedne ni dulja od pet godina.

(4) Mjera iz stavka 1. ovoga članka počinje teći pravomoćnošću presude. Vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(5) Po proteku jedne godine od početka izvršavanja mjere izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.

(6) Sud će o pravomoćno izrečenoj mjeri iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti tijelo nadležno za probaciju i nadležnu policijsku upravu.

Udaljenje iz zajedničkog kućanstva

Članak 74.

(1) Sigurnosnu mjeru udaljenja iz zajedničkog kućanstva sud može izreći počinitelju kaznenog djela nasilja prema osobi s kojom živi u zajedničkom kućanstvu ako postoji visok stupanj opasnosti da bi bez provođenja ove mjere počinitelj mogao ponovno počinuti nasilje prema članu zajedničkog kućanstva.

(2) Sud sigurnosnu mjeru udaljenja iz zajedničkog kućanstva može izreći uz novčanu kaznu ili kaznu zatvora i to u trajanju koje ne može biti kraće od tri mjeseca ni dulje od tri godine.

(3) Osoba kojoj je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka dužna je uz prisutnost policijskog službenika odmah po pravomoćnosti presude napustiti stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor koji čini zajedničko kućanstvo, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Po proteku jedne godine od početka izvršavanja sigurnosne mjere udaljenja iz zajedničkog kućanstva izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njezino izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka šest mjeseci od zadnjeg preispitivanja.

(5) Sud će o pravomoćno izrečenoj zabrani iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti tijelo nadležno za probaciju i nadležnu policijsku upravu.

Zabrana pristupa internetu

Članak 75.

(1) Sigurnosnu mjeru zabrane pristupa internetu od šest mjeseci do dvije godine računajući od izvršnosti sudske odluke sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo počinio putem interneta ako postoji opasnost da će zlouporabom interneta ponovno počinuti kazneno djelo.

(2) Vrijeme provedeno u zatvoru, kaznionici ili ustanovi ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Ako počinitelj ne postupi prema zabrani pristupa internetu kad je izrečena uz rad za opće dobro, uvjetnu osudu, ili za vrijeme uvjetnog otpusta, shodno će se primijeniti odredbe članka 55. stavka 7., članka 58. stavka 5. ili članka 61. stavka 3. ovoga Zakona.

(4) Sud će o pravomoćno izrečenoj mjeri obavijestiti regulatorno tijelo nadležno za elektroničke komunikacije koje će osigurati njezino provođenje.

Zaštitni nadzor po punom izvršenju kazne zatvora

Članak 76.

(1) Ako je počinitelju izrečena kazna zatvora u trajanju od pet ili više godina za namjerno kazneno djelo ili u trajanju od dvije ili više godina za namjerno kazneno djelo s obilježjem nasilja ili za drugo kazneno djelo iz Glave XVI. ili XVII. ovoga Zakona i ako je kazna u potpunosti izdržana, nad njime će se odmah po izlasku iz zatvora započeti provoditi zaštitni nadzor sukladno članku 64. ovoga Zakona i posebne obveze iz članka 62. stavka 2. točke 7. do 13. ako su mu izrečene uz zaštitni nadzor.

(2) Vrijeme provjeravanja traje jednu godinu. Sud može vrijeme provjeravanja prije njegova isteka na prijedlog službe za probaciju produljiti za još jednu godinu ako bi bez njegova provođenja postojala opasnost od ponovnog počinjenja nekog od kaznenih djela navedenih u stavku 1. ovoga članka.

(3) Sud može isključiti provođenje zaštitnog nadzora ako ima razloga vjerovati da osoba neće počinuti novo kazneno djelo i bez njegova provođenja.

Tijek zastare kaznenog progona

Članak 82.

(1) Zastara kaznenog progona počinje teći danom kad je kazneno djelo počinjeno. Ako posljedica koja je obilježje kaznenog djela nastupi kasnije, zastara počinje teći od tog trenutka.

(2) Zastara kaznenog progona ne teče za vrijeme za koje se prema zakonu kazneni progon ne može poduzeti ili se ne može nastaviti.

(3) Za kaznena djela iz članka 105. stavka 3., članka 106. stavka 2. i 3., članka 110., članka 111., članka 112. stavka 1., članka 114., članka 116., članka 118., članka 119., članka 154. stavka 1. točke 2., članka 158., članka 159., članka 162., članka 163., članka 164., članka 166., članka 170., članka 171., članka 176. i članka 177. ovoga Zakona počinjenih na štetu djeteta, zastara kaznenog progona počinje teći od punoljetnosti žrtve.

Zastara izvršenja sigurnosnih mjera, oduzimanja imovinske koristi i predmeta

Članak 85.

(1) Sigurnosne mjere ne mogu se izvršiti kad od pravomoćnosti presude kojom su te mjere izrečene protekne dvostruko vrijeme od vremena na koje su mjere izrečene.

(2) Sigurnosne mjere iz članka 68. i članka 69. ovoga Zakona ne mogu se izvršiti kad nastupi zastara izvršenja kazne uz koju su izrečene, odnosno kad protekne vrijeme provjeravanja iz uvjetne osude.

(3) Oduzimanje predmeta zastarijeva po proteku pet godina od pravomoćnosti presude kojom je izrečeno.

(4) Izvršenje sigurnosnih mjera izrečenih doživotno i oduzimanja imovinske koristi ne zastarijeva.

(5) Zastara ne teče za vrijeme za koje se prema zakonu izvršenje sigurnosne mjere ne može započeti ili nastaviti.

ZNAČENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU

Članak 87.

(1) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske su odredbe sadržane u ovom Zakonu i drugim zakonima Republike Hrvatske, kojima se određuju pretpostavke kažnjivosti i sankcije koje se mogu izreći počiniteljima kaznenih djela.

(2) Protupravna radnja je radnja kojom su ispunjena obilježja kaznenog djela, a ne postoji razlog isključenja protupravnosti.

(3) Službena osoba je državni dužnosnik ili službenik, dužnosnik ili službenik u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj pravosudne dužnosti, sudac porotnik, član Državnog sudbenog vijeća ili Državnoodvjetničkog vijeća, arbitar, javni bilježnik i javni ovršitelj. Službenom osobom smatra se i osoba koja u Europskoj uniji, stranoj državi, međunarodnoj organizaciji koje je Republika Hrvatska član, međunarodnom sudu ili arbitraži čiju sudbenost Republika Hrvatska prihvaća, obavlja dužnosti povjerene osobama iz prethodne rečenice.

(4) Vojna osoba je djelatna vojna osoba, ročnik, pričuvnik i kadet te državni službenik i namještenik raspoređen na službu u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

(5) Kad je službena osoba naznačena kao počinitelj kaznenog djela koje nije predviđeno u Glavi XXXIV. ovoga Zakona, ili kao osoba prema kojoj je počinjeno kazneno djelo, službenom osobom smatrat će se i vojna osoba.

(6) Odgovorna osoba je fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je izričito ili stvarno povjereno obavljanje poslova iz područja djelovanja pravne osobe.

(7) Dijete je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

(8) Članovi obitelji su sadašnji bračni ili izvanbračni drug, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnici po krvi u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja u bračnoj i izvanbračnoj zajednici, posvojitelj i posvojenik, srodnici posvojitelja po krvi u ravnoj lozi, srodnici posvojitelja po krvi u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici posvojitelja po tazbini do zaključno drugog stupnja. Kad se radi o kaznenim djelima nasilja u obitelji članovima obitelji po ovom Zakonu smatraju se i bivši bračni ili izvanbračni drug, djeca svakog od njih i njihova zajednička djeca, ukoliko su nakon prekida bračne ili izvanbračne zajednice povod sukoba bili bivši bračni ili izvanbračni odnosi, osobe koje imaju zajedničku djecu, skrbnik i štíćenik, udomitelj, korisnik smještaja u udomiteljskoj obitelji i članovi njihove obitelji dok takav odnos traje, dijete i osoba kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj. Pod istim uvjetima kao i članovima obitelji odnosno osobama koje se smatraju članovima obitelji prema ovom Zakonu zaštita se pruža i istospolnom partneru te djeci svakog od njih odnosno bivšem istospolnom partneru te djeci svakog od njih.

(9) Izvanbračni drug je osoba koja živi u izvanbračnoj zajednici koja ima trajniji karakter ili je u njoj rođeno zajedničko dijete.

(10) Istospolni partner je osoba koja živi u istospolnoj zajednici koja ima trajniji karakter.

(11) Tajni podatak je podatak koji je prema posebnom zakonu označen kao klasificirani podatak. Ne smatra se tajnim podatkom podatak čiji je sadržaj suprotan ustavnom poretku Republike Hrvatske ili podatak koji je označen tajnim radi prikrivanja kaznenog djela, prekoračenja ili zlorabe ovlasti te drugih oblika nezakonitog postupanja u državnim tijelima.

(12) Službena tajna je podatak koji je prikupljen i koristi se za potrebe tijela javne vlasti, a koji je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašen službenom tajnom, a nije riječ o klasificiranom podatku sukladno posebnom zakonu.

(13) Izbori su izbori za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike, Europski parlament, predstavnička tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, općinske načelnike, gradonačelnike, župane, gradonačelnika Grada Zagreba te postupak odlučivanja na državnom referendumu.

(14) Isprava je svaki predmet koji sadrži zapis, znak ili sliku koji je podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za pravne odnose.

(15) Pokretna stvar je i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svjetlosti, topline ili kretanja, kao i telefonski impulsi.

(16) Motorno vozilo je svako prometno sredstvo na motorni pogon u kopnenom, vodenom i zračnom prometu.

(17) Računalni sustav je svaka naprava ili skupina međusobno spojenih ili povezanih naprava, od kojih jedna ili više njih na osnovi programa automatski obrađuju podatke, kao i računalni podaci koji su u njega spremljeni, obrađeni, učitani ili preneseni za svrhe njegovog rada, korištenja, zaštite i održavanja.

(18) Računalni podatak je svako iskazivanje činjenica, informacija ili zamisli u obliku prikladnom za obradu u računalnom sustavu.

(19) Računalni program je skup računalnih podataka koji su u stanju prouzročiti da računalni sustav izvrši određenu funkciju.

(20) Zločin iz mržnje je kazneno djelo počinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog ili etničkog podrijetla, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe. Takvo postupanje uzet će se kao otegotna okolnost ako ovim Zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje.

(21) Imovinskom korišću od kaznenog djela smatra se neposredna imovinska korist od kaznenog djela koja se sastoji od svakog uvećanja ili sprečavanja umanjenja imovine do kojeg je došlo počinjenjem kaznenog djela, imovina u koju je promijenjena ili pretvorena neposredna imovinska korist od kaznenog djela kao i svaka druga korist koja je dobivena od neposredne imovinske koristi od kaznenog djela ili imovine u koju je promijenjena ili pretvorena neposredna imovinska korist od kaznenog djela bez obzira nalazi li se na području Republike Hrvatske ili izvan njega.

(22) Mito je svaka nagrada, dar ili druga nepripadna imovinska ili neimovinska korist bez obzira na vrijednost.

(23) Žrtva kaznenog djela je fizička osoba kojoj su protupravnom radnjom prouzročene fizičke ili duševne boli, emocionalna patnja, imovinska šteta ili bitna povreda ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Zločin agresije

Članak 89.

(1) Tko imajući stvarnu moć nadzirati ili upravljati političkim ili vojnim djelovanjem države, upotrijebi oružane snage jedne države protiv suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti ili političke neovisnosti druge države ili na bilo koji drugi način protivan Povelji Ujedinjenih naroda ostvari čin agresije koji po svojim karakteristikama, težini i razmjeru predstavlja kršenje Povelje Ujedinjenih naroda,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) Tko sudjeluje u djelovanju oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(3) Tko izravno i javno potiče na zločin agresije,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Činom agresije iz stavka 1. ovoga članka, bez obzira na to je li prethodno objavljen rat ili ne, smatra se:

1. invazija ili napad oružanih snaga jedne države na područje druge države, ili vojna okupacija, makar i privremena koja je posljedica takve invazije ili napada, ili pripajanje cijelog ili dijela područja druge države uz primjenu sile,

2. bombardiranje od strane oružanih snaga jedne države područja druge države ili korištenje bilo kakvog oružja jedne države na području druge države,

3. blokiranje luka ili obala jedne države oružanim snagama druge države,

4. napad oružanih snaga jedne države na zemlju, more, zračne snage, pomorsku i zračnu flotu druge države,

5. korištenje oružanih snaga jedne države, koje su na području druge države uz njezinu suglasnost, u suprotnosti s uvjetima predviđenim njihovim sporazumom ili produljenje prisutnosti vojnih snaga na području druge države po prestanku sporazuma,

6. davanje dozvole da područje koje je država stavila na raspolaganje drugoj državi ova koristi za agresiju protiv treće države, ili

7. slanje od strane ili u ime države naoružanih bandi, grupa, paravojskih snaga ili plaćenika koji izvode oružane akcije protiv druge države koje po svojoj težini odgovaraju prethodno navedenim radnjama ili njezinom značajnom sudjelovanju u takvim akcijama.

Zločin protiv čovječnosti

Članak 90.

(1) Tko kršeći pravila međunarodnog prava u sklopu širokog ili sustavnog napada usmjerenog protiv civilnog pučanstva, uz znanje o tom napadu:

1. ubije drugu osobu,
  2. radi istrebljenja nametne nekom civilnom pučanstvu životne uvjete kojima je cilj dovesti do njegova djelomičnog uništenja,
  3. porobi neku osobu tako da nad njom vrši pojedine ili sve ovlasti koje proizlaze iz prava vlasništva, uključujući vršenje takvih ovlasti u trgovini ljudima,
  4. protjeruje ili prisilno premješta druge osobe putem izгона ili drugih prisilnih mjera s područja na kome zakonito borave, a bez osnova predviđenih međunarodnim pravom,
  5. protupravno zatvori drugu osobu ili joj na drugi način protupravno oduzme slobodu,
  6. muči osobu kojoj je oduzeta sloboda ili je pod nadzorom okrivljenika tako da joj namjerno nanosi teške tjelesne ili duševne boli ili patnje, osim onih koje proizlaze, svojstvene su ili su slučajna posljedica zakonite kazne,
  7. siluje drugu osobu, drži je u spolnom ropstvu, prisiljava na prostituciju, nezakonito drži u zatočenju ženu koja je nasilno zatrudnjela kako bi se utjecalo na etnički sastav nekog pučanstva ili činile kakve druge teške povrede međunarodnog prava, drugoj osobi bez njezina pristanka i kada to nije opravdano medicinskim razlozima oduzme biološku reproduktivnu sposobnost, ili nad njom izvrši neko drugo spolno nasilje usporedive težine,
  8. progoni neku određivu skupinu ili zajednicu na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi koja se općenito prema međunarodnom pravu smatra nedopustivom, i to počini u vezi s bilo kojom radnjom opisanom u članku 88. do 91. ovoga Zakona tako da drugoj osobi zato što pripada određenoj skupini ili zajednici namjerno i u velikoj mjeri oduzme temeljna prava suprotno međunarodnom pravu,
  9. uhiti, drži u zatočeništvu ili otme osobe u ime ili uz dopuštenje, potporu ili pristanak države ili političke organizacije, a nakon toga odbije priznati takvo oduzimanje slobode ili uskrati obavijesti o sudbini ili mjestu na kojem se osobe nalaze, s ciljem da im se uskrati pravna zaštita kroz dulje vremensko razdoblje,
  10. u okviru institucionaliziranog režima sustavnog potlačivanja i dominacije jedne rasne skupine nad drugom rasnom skupinom ili skupinama i u namjeri održavanja takvog režima počini neko nečovječno djelo opisano u ovom članku ili djelo slično nekom od tih djela (zločin apartheida), ili
  11. počini ostala nečovječna djela slične naravi kojima se namjerno uzrokuje teška patnja, teška tjelesna ozljeda, odnosno teško narušenje zdravlja,
- kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko zapovijedi neko od navedenih kaznenih djela.

Ratni zločin

Članak 91.

(1) Tko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, okupacije ili međunarodnog oružanog sukoba ili oružanog sukoba koji nema međunarodni značaj počini neko od sljedećih teških kršenja protiv osoba ili imovine zaštićenih Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949.:

1. ubojstvo,
2. mučenje ili nečovječno postupanje, uključujući biološke pokuse,
3. nanošenje velike patnje, teške tjelesne ozljede ili teškog narušenja zdravlja,
4. nezakonito protjerivanje, premještaj ili nezakonito držanje zaštićene osobe u zatočeništvu,
5. prisiljavanje ratnog zarobljenika ili druge zaštićene osobe na službu u postrojbama neprijateljske sile,
6. namjerno uskraćivanje prava ratnom zarobljeniku ili drugoj zaštićenoj osobi na pravičan i redovan postupak,
7. uzimanje talaca, ili
8. uništavanje i oduzimanje imovine u velikim razmjerima koje nije opravdano vojnom nuždom i koje je provedeno nezakonito i samovoljno,

kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) Tko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, okupacije ili međunarodnog oružanog sukoba ili oružanog sukoba koji nema međunarodni značaj počini druge teške povrede prava i običaja koji se primjenjuju u međunarodnom oružanom sukobu ili oružanom sukobu čiji značaj nije međunarodni sukladno postojećem okviru međunarodnog prava, to jest bilo koje od sljedećih djela:

1. usmjeravanje napada protiv civilnog stanovništva ili protiv pojedinih civila koji ne sudjeluju izravno u neprijateljstvima,
2. usmjeravanje napada protiv civilnih objekata, odnosno objekata koji nisu vojni ciljevi,
3. usmjeravanje napada protiv osoba, uređaja, materijala, jedinica ili vozila uključenih u humanitarnu pomoć ili misiju održavanja mira sukladno Povelji Ujedinjenih naroda, tako dugo dok oni imaju pravo na zaštitu civila ili civilnih objekata prema odredbama međunarodnog ratnog prava,
4. pokretanje napada sa znanjem da će takav napad uzgredno dovesti do smrti ili ozljeda civila ili štete na civilnim objektima ili do teške, dugoročne i opsežne štete u prirodnom okolišu koja bi očito bila prevelika u odnosu na očekivani konkretan i izravan vojni dobitak,
5. napadanje ili bombardiranje, bilo kojim sredstvima, gradova, sela, naselja ili zgrada koje su nebranjene i ne predstavljaju vojne ciljeve,
6. ubijanje ili ranjavanje borca koji se predao, nakon što je položio oružje ili ostao bez sredstava za borbu,
7. nepravilna uporaba zastave primirja, zastave ili vojnog znakovlja i odore neprijatelja ili Ujedinjenih naroda, kao i posebnih znakova Ženevskih konvencija, zbog koje je došlo do pogibije ili teških ozljeda,
8. premještanje, izravno ili posredno, dijelova vlastitog civilnog stanovništva na okupirano područje od strane okupatorske sile, ili deportacija ili premještaj čitavog stanovništva okupiranog područja ili jednog njegovog dijela, unutar toga područja ili izvan njega,
9. usmjeravanje napada protiv zgrada posvećenih vjeri, obrazovanju, umjetnosti, znanosti ili humanitarnim svrhama, protiv povijesnih spomenika i kulturnih dobara, bolnica i mjesta na kojima se prikupljaju bolesni i ranjeni, pod uvjetom da nisu vojni ciljevi,

10. podvrgavanje osoba koje su bile u vlasti protivničke strane tjelesnom sakaćenju, uzimanju tkiva ili organa za transplantaciju ili medicinskim ili znanstvenim pokusima bilo koje vrste koji nisu opravdani medicinskim, zubarskim ili bolničkim tretmanom osoba o kojima je riječ te koji se ne izvode u njihovom interesu, a dovode do smrti ili ozbiljne opasnosti po zdravlje takve osobe ili osoba,

11. podmuklo ubijanje ili ranjavanje pripadnika neprijateljske nacije ili vojske,

12. proglašavanje da se protivniku neće dati nikakva milost,

13. uništavanje ili oduzimanje neprijateljske imovine osim ako je ono nužno zbog ratnih potreba,

14. proglašenje prava i radnji državljana neprijateljske strane zabranjenim, suspendiranim ili nedopuštenim u sudskom postupku,

15. prisiljavanje državljana neprijateljske strane da sudjeluju u ratnim operacijama usmjerenim protiv vlastite zemlje čak i ako su bili u službi zaraćene strane prije početka rata,

16. pljačkanje gradova ili mjesta,

17. uporaba otrova ili otrovnog oružja,

18. uporaba otrovnih plinova, plinova zagušljivaca ili drugih plinova te svih sličnih tekućina, tvari ili naprava,

19. uporaba metaka koji se u ljudskom tijelu lako šire ili raspršuju,

20. uporaba oružja, projektila, materijala i drugog načina ratovanja koji po svojoj prirodi nanose suvišne ozljede ili nepotrebne patnje ili kojima je svojstvo da protivno međunarodnom ratnom pravu ne razlikuju vojne i civilne ciljeve, ako je takvo oružje, projektili, materijal ili način ratovanja predmet sveobuhvatne zabrane,

21. sknavljenje osobnog dostojanstva, posebice ponižavajući i degradirajući postupci, kolektivno kažnjavanje,

22. silovanje, spolno porobljavanje, prisiljavanje na prostituciju ili izazivanje nasilne trudnoće, prisilne sterilizacije ili kojeg drugog oblika spolnog nasilja koji predstavlja tešku povredu Ženevskih konvencija,

23. iskorištavanje prisutnosti civila ili drugih zaštićenih osoba da se određena mjesta, područja ili vojne snage zaštite od vojnih operacija,

24. usmjerenje napada na zgrade, materijal, medicinske jedinice i prijevozna sredstva te osoblje koje koristi posebne znakove Ženevskih konvencija sukladno međunarodnom pravu,

25. pribjegavanje izgladnjivanju civila kao načinu vođenja rata uskraćivanjem sredstava nužnih za opstanak, uključujući i otežavanje pristupa humanitarnoj pomoći, propisanoga Ženevskim konvencijama,

26. novačenje djece u nacionalne oružane snage ili oružane skupine odvojene od oružanih snaga države ili njihovo korištenje u aktivnom sudjelovanju u neprijateljstvima, ili

27. premještanje civilnog stanovništva zbog razloga povezanih uz sukob osim ako to traži sigurnost civila ili neizbježni vojni razlog,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko djelo iz stavka 2. ovoga članka počini prema velikom broju ljudi ili na osobito okrutan ili podmukao način, iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda.

(4) Tko zapovijedi da se počini djelo iz stavka 1., 2. ili 3. ovoga članka kaznit će se kao da ga je sam počinio.

Terorizam

Članak 97.

(1) Tko s ciljem ozbiljnog zastrašivanja pučanstva, ili prisiljavanja države ili međunarodne organizacije da što učini ili ne učini, ili ozbiljnog narušavanja ili uništavanja

temeljnih ustavnih, političkih, gospodarskih ili društvenih struktura države ili međunarodne organizacije, počini jedno od sljedećih djela koje može ozbiljno naštetiti državi ili međunarodnoj organizaciji:

1. napade na život osobe koji mogu prouzročiti smrt,
  2. napade na tijelo drugoga,
  3. otmicu ili uzimanje talaca,
  4. uništenje državnih ili javnih objekata, prometnog sustava, infrastrukture uključujući i informacijske sustave, nepokretne platforme na epikontinentalnom pojasu, javnog mjesta ili privatne imovine koje može ugroziti živote ljudi ili prouzročiti znatnu gospodarsku štetu,
  5. otmicu zrakoplova, broda ili drugih sredstava javnog prijevoza ili prijevoza robe,
  6. izrada, posjedovanje, pribavljanje, prijevoz, opskrba ili uporaba oružja, eksploziva, nuklearnog, biološkog ili kemijskog oružja, kao i istraživanje i razvoj nuklearnog, biološkog ili kemijskog oružja,
  7. ispuštanje opasnih tvari ili prouzročenje požara, eksplozija ili poplava, čime se ugrožava život ljudi,
  8. ometanje ili obustava opskrbe vodom, električnom energijom ili drugim osnovnim prirodnim resursom, čime se ugrožava život ljudi, ili
  9. posjeduje ili koristi radioaktivne tvari ili izrađuje, posjeduje ili koristi uređaj za aktiviranje, raspršivanje ili emitiranje radioaktivnog materijala ili ionizirajućeg zračenja, koristi ili ošteti nuklearni objekt tako da dođe do ispuštanja ili opasnosti od ispuštanja radioaktivnog materijala, ili upotrebom sile ili prijetnje zahtijeva radioaktivni materijal, uređaj za aktiviranje, raspršivanje ili emitiranje radioaktivnog materijala ili nuklearni objekt, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.
- (2) Tko prijeti počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (3) Ako su kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena velika razaranja ili je prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.
- (4) Ako počinitelj prigodom počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka s namjerom usmrti jednu ili više osoba, kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Kloniranje i promjena ljudskog genoma

Članak 108.

- (1) Tko postupa s ciljem stvaranja ljudskog bića koje s drugim živim ili mrtvim ljudskim bićem dijeli isti set gena stanične jezgre, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (2) Tko poduzme zahvat usmjeren na promjenu ljudskoga genoma koja nije za preventivne, dijagnostičke ili terapijske svrhe, ili koji je za preventivne, dijagnostičke ili terapijske svrhe, ali je cilj promjene uvođenje preinaka u genomu potomka pacijenta, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Teško ubojstvo

Članak 111.

- Kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora kaznit će se:
1. tko drugoga ubije na okrutan ili podmukao način,
  2. tko ubije osobu posebno ranjivu zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje ili trudnoće,
  3. tko ubije člana obitelji kojeg je već ranije zlostavljao,
  4. tko drugoga ubije iz koristoljublja, bezobzirne osvete, mržnje ili iz drugih niskih pobuda,

5. tko drugoga ubije radi počinjenja ili prikrivanja drugog kaznenog djela,
6. tko ubije službenu osobu u vezi s njezinim obavljanjem službene dužnosti.

Sakaćenje ženskih spolnih organa

Članak 116.

- (1) Tko ženskoj osobi potpuno ili djelomično ukloni ili trajno promijeni vanjski spolni organ,
kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Tko žensku osobu potakne ili joj pomogne da se podvrgne radnjama iz stavka 1. ovoga članka,
kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Tko djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini iz mržnje, prema djetetu ili članu obitelji,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Tjelesna ozljeda

Članak 117.

- (1) Tko drugoga tjelesno ozlijedi ili mu naruši zdravlje,
kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko djelo iz stavka 1. počini iz mržnje, prema članu obitelji ili prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje, invaliditeta ili trudnoće, ili kao službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,
kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Kazneno djelo iz stavka 1. progoni se po privatnoj tužbi.

Teška tjelesna ozljeda

Članak 118.

- (1) Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje,
kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz mržnje, prema članu obitelji ili prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje, invaliditeta ili trudnoće, ili kao službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Osobito teška tjelesna ozljeda

Članak 119.

- (1) Ako je kaznenim djelom iz članka 116. stavka 1. i 2. i članka 118. stavka 1. ovoga Zakona doveden u opasnost život ozlijeđenog, ili je uništen ili trajno i u znatnoj mjeri oslabljen koji važan dio njegova tijela ili koji važan organ, ili je prouzročena trajna nesposobnost za rad ozlijeđenog, ili trajno i teško narušenje njegova zdravlja, trajna iznakaženost ili trajna nesposobnost za reprodukciju,
počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.
- (2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz mržnje, prema članu obitelji ili prema osobi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, teže tjelesne ili duševne smetnje, invaliditeta ili trudnoće, ili kao službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (3) Tko neku od posljedica navedenih u stavku 1. ovoga članka prouzroči namjerno,
kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

Povreda ravnopravnosti

Članak 125.

(1) Tko na temelju razlike u rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom naslijeđu, rodnom identitetu, izražavanju, spolnom opredjeljenju ili drugim osobinama uskrati, ograniči ili uvjetuje drugome pravo na stjecanje dobara ili primanje usluga, pravo na obavljanje djelatnosti, pravo na zapošljavanje i napredovanje, ili tko na temelju te razlike ili pripadnosti daje drugome povlastice ili pogodnosti,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko progoni pojedince ili organizacije zbog njihova zalaganja za ravnopravnost ljudi.

Neisplata plaće

Članak 132.

(1) Tko ne isplati dio ili cijelu plaću jednom ili više radnika, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko ne daje podatke ili daje netočne podatke za određivanje plaće i na taj način je ne isplaćuje ili isplaćuje djelomično.

(3) Nema kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka kada je do neisplate došlo zbog nemogućnosti raspolaganja financijskim sredstvima na računu poslodavca ili nedostatka financijskih sredstava na računu poslodavca koji nisu nastali s ciljem izbjegavanja isplate plaće.

(4) Ako počinitelj iz stavka 1. ovoga članka naknadno uplati zaostale plaće, može se osloboditi kazne.

(5) Pod plaćom se u smislu ovoga članka podrazumijeva osnovna plaća i sva druga davanja u novcu ili u naravi koju radnik prima po osnovi rada, u bruto iznosu što uključuje i doprinose iz plaće i na plaću prema posebnom propisu.

Zlostavljanje na radu

Članak 133.

(1) Tko na radu ili u vezi s radom drugog vrijeđa, ponižava, zlostavlja ili na drugi način uznemirava i time naruši njegovo zdravlje ili povrijedi njegova prava, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po prijedlogu.

Otmica

Članak 137.

(1) Tko drugome protupravno oduzme slobodu s ciljem da nekog trećeg prisili da što učini, ne učini ili trpi,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno uz prijetnju da će se oteta osoba usmrtniti, ili je počinjeno na okrutan način, ili je otetoj osobi prouzročena teška tjelesna ozljeda, ili je počinjeno prema djetetu ili osobi s invaliditetom, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt otete osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(4) Počinitelj koji dobrovoljno pusti na slobodu otetu osobu prije nego što je ostvario cilj iz stavka 1. i 2. ovoga članka, može se osloboditi kazne.

Prisila

Članak 138.

- (1) Tko drugoga silom ili ozbiljnom prijetnjom prisili da što učini, ne učini ili trpi, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po privatnoj tužbi, osim ako je počinjeno iz mržnje, prema djetetu ili osobi s invaliditetom ili članu obitelji.

Prijetnja

Članak 139.

- (1) Tko drugome ozbiljno prijeti kakvim zlom da bi ga ustrašio ili uznemirio, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko drugome ozbiljno prijeti da će njega ili njemu blisku osobu usmrtniti, teško tjelesno ozlijediti, oteti, ili mu oduzeti slobodu, ili nanijeti zlo podmetanjem požara, eksplozijom, ionizirajućim zračenjem, oružjem, opasnim oruđem ili drugim opasnim sredstvom, ili uništiti društveni položaj ili materijalni opstanak, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. i 2. počinjeno prema službenoj ili odgovornoj osobi u vezi s njezinim radom ili položajem ili prema novinaru u vezi s njegovim poslom, ili prema većem broju ljudi, ili ako je prouzročilo veću uznemirenost stanovništva, ili ako je osoba kojoj se prijeti dulje vrijeme stavljena u težak položaj, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (4) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po privatnoj tužbi, a kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka progoni se po prijedlogu, osim ako je djelo iz stavka 1. ili 2. počinjeno iz mržnje, prema djetetu ili osobi s invaliditetom ili članu obitelji.

Narušavanje nepovredivosti doma i poslovnog prostora

Članak 141.

- (1) Tko neovlašteno prodre u tuđi dom ili poslovni prostor ili zatvoreni ili ograđeni prostor koji pripada tom domu ili poslovni prostor ili se na zahtjev ovlaštene osobe otuda ne udalji, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Ako kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini službena osoba u obavljanju službe ili javne ovlasti, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po prijedlogu.

Neovlašteno otkrivanje profesionalne tajne

Članak 145.

- (1) Odvjetnik, javni bilježnik, zdravstveni radnik, psiholog, djelatnik ustanove socijalne skrbi, vjerski ispovjednik ili druga osoba koja neovlašteno otkrije podatak o osobnom ili obiteljskom životu koji joj je povjeren u obavljanju njezinog zvanja, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Nema kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka ako je otkrivanje tajne počinjeno u javnom interesu ili interesu druge osobe koji su pretežnji od interesa čuvanja tajne.
- (3) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po prijedlogu.

Spolni odnošaj bez pristanka

Članak 152.

- (1) Tko s drugom osobom bez njezinog pristanka izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju ili navede drugu osobu da bez svog pristanka s trećom osobom

izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju ili da bez svog pristanka nad samom sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Počinitelj koji je bio u otklonjivoj zabludi glede postojanja pristanka iz stavka 1. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Pristanak iz stavka 1. ovoga članka postoji ako je osoba svojom voljom odlučila stupiti u spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju i bila je sposobna donijeti i izraziti takvu odluku. Smatra se da takvog pristanka nema osobito ako je spolni odnošaj ili s njime izjednačena spolna radnja izvršena uz uporabu sile ili prijetnje, prijevare, zlouporabom položaja prema osobi koja se prema počinitelju nalazi u odnosu zavisnosti, iskorištavanjem stanja osobe zbog kojeg ona nije bila sposobna izraziti svoje odbijanje, ili nad osobom kojoj je protupravno oduzeta sloboda.

Teška kaznena djela protiv spolne slobode

Članak 154.

(1) Kaznom zatvora od jedne do deset godina kaznit će se tko djelo iz članka 152. stavka 1. ovoga Zakona počini:

1. prema članu obitelji,
2. prema žrtvi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, bolesti, ovisnosti, trudnoće, invaliditeta, teške tjelesne ili duševne smetnje,
3. na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način,
4. iz mržnje,
5. zajedno s jednim ili više počinitelja, pri čemu je prema istoj osobi izvršeno više spolnih odnošaja ili s njim izjednačenih spolnih radnji,
6. uz uporabu oružja ili opasnog oruđa,
7. na način da je silovana osoba teško tjelesno ozlijeđena ili je ostala trudna.

(2) Tko djelo iz članka 153. stavka 1. ovoga Zakona počini pod okolnostima iz stavka 1. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz članka 152. stavka 1. ili članka 153. stavka 1. ovoga Zakona prouzročena smrt silovane osobe,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

Prostitucija

Članak 157.

(1) Tko radi zarade ili druge koristi drugu osobu namamljuje, vrbuje ili potiče na pružanje spolnih usluga ili organizira ili omogućuje drugoj osobi pružanje spolnih usluga,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko drugu osobu radi zarade silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, prisili ili navede na pružanje spolnih usluga, ili tko koristi spolne usluge takve osobe uz naplatu, a znao je ili je morao i mogao znati za navedene okolnosti,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Tko putem sredstava javnog informiranja i drugih sličnih sredstava oglašava prostituciju,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(4) Bez utjecaja je na postojanje kaznenog djela iz ovoga članka okolnost je li osoba koju se namamljuje, vrbuje, potiče ili iskorištava za prostituciju na to pristala i je li se već time bavila.

Spolna zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina

Članak 158.

(1) Tko izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom mlađim od petnaest godina, ili ga navede da izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju s trećom osobom ili da nad samim sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko nad djetetom mlađim od petnaest godina izvrši bludnu radnju, ili ga navede da izvrši bludnu radnju s drugom osobom ili da nad samim sobom izvrši bludnu radnju,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka ako razlika u dobi između osoba koje vrše spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju ili bludnu radnju nije veća od tri godine.

(4) Počinitelj koji je bio u otklonjivoj zabludi da dijete iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje petnaest godina kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina, a ako je bio u otklonjivoj zabludi da dijete iz stavka 2. ovoga članka ima najmanje petnaest godina kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(5) Tko izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom mlađim od petnaest godina uz primjenu sile ili prijetnje, obmane, prijevare ili zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti djeteta o njemu,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(6) Tko pod uvjetima iz stavka 5. ovoga članka nad djetetom mlađim od petnaest godina izvrši bludnu radnju,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Iskorištavanje djece za pornografiju

Članak 163.

(1) Tko dijete namamljuje, vrbuje ili potiče na sudjelovanje u snimanju dječje pornografije ili tko organizira ili omogućuje njezino snimanje,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko neovlašteno snima, proizvodi, nudi, čini dostupnim, distribuira, širi, uvozi, izvozi, pribavlja za sebe ili drugoga, prodaje, daje, prikazuje ili posjeduje dječju pornografiju ili joj svjesno pristupa putem informacijsko komunikacijskih tehnologija.

(3) Tko dijete silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, prisili ili navede na snimanje dječje pornografije,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(4) Posebne naprave, sredstva, računalni programi ili podaci namijenjeni, prilagođeni ili uporabljeni za počinjenje ili olakšavanje počinjenja kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka će se oduzeti, a pornografski materijal koji je nastao počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka će se i uništiti.

(5) Dijete se neće kazniti za proizvodnju i posjedovanje pornografskog materijala koji prikazuje njega samog ili njega i drugo dijete ako su oni sami taj materijal proizveli i posjeduju ga uz pristanak svakog od njih i isključivo za njihovu osobnu upotrebu.

(6) Dječja pornografija je materijal koji vizualno ili na drugi način prikazuje pravo dijete ili realno prikazano nepostojeće dijete ili osobu koja izgleda kao dijete, u pravom ili simuliranom spolno eksplicitnom ponašanju ili koji prikazuje spolne organe djece u spolne svrhe. Materijali koji imaju umjetnički, medicinski, znanstveni, informativni ili sličan značaj ne smatraju se pornografijom u smislu ovoga članka.

Teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta

Članak 166.

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 158. stavak 1., članka 162. stavka 1. i 2., članka 163. stavka 1. i 2. te članka 164. stavka 1. ovoga Zakona djetetu nanescena teška tjelesna ozljeda ili je narušen njegov tjelesni ili emocionalni razvoj ili je dijete ostalo trudno, ako je u djelu sudjelovalo više počinitelja, ili je djelo počinjeno nad posebno ranjivim djetetom ili je počinjeno od člana obitelji ili osobe s kojom dijete živi u zajedničkom kućanstvu, ili je počinjeno na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz članka 158. stavka 5., članka 162. stavka 3., članka 163. stavka 3. i članka 164. stavka 2. ovoga Zakona djetetu nanescena teška tjelesna ozljeda ili je narušen njegov tjelesni ili emocionalni razvoj ili je dijete ostalo trudno, ako je u djelu sudjelovalo više počinitelja, ili je djelo počinjeno nad posebno ranjivim djetetom ili je počinjeno od člana obitelji ili osobe s kojom dijete živi u zajedničkom kućanstvu, ili je počinjeno na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz članka 158., članka 162., članka 163. ili članka 164. ovoga Zakona prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili dugotrajnim zatvorom.

Ostavljanje u teškom položaju člana obitelji

Članak 171.

Tko kršenjem svojih zakonskih obiteljskih obveza ostavi u teškom položaju člana obitelji koji se ne može sam o sebi skrbiti, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Neprovođenje odluke za zaštitu dobrobiti djeteta

Članak 173.

(1) Tko ne provodi, spriječi ili onemogućuje provođenje odluke za zaštitu dobrobiti djeteta koju je odredio sud, zavod za socijalnu skrb u županiji ili državno tijelo, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Službena osoba na radu u ustanovi ili državnom tijelu koja ne provodi odluke suda ili državnih tijela ili pravodobno ne ispunjava zakonske obveze za zaštitu djeteta pa zbog toga bude ugroženo zdravlje ili razvoj djeteta, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka počinjeno iz nehaja, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do jedne godine.

(4) Počinitelj koji omogućuje provođenje odluke iz stavka 1. ovoga članka prije započinjanja kaznenog postupka, može se osloboditi kazne.

Zanemarivanje i zlouporaba djetetovih prava

Članak 177.

(1) Roditelj, posvojitelj, skrbnik ili druga osoba koja grubo zanemaruje svoje dužnosti podizanja, odgoja i obrazovanja djeteta,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko prisili dijete na pretjerani rad ili rad koji ne odgovara njegovoj životnoj dobi, na prosjačenje ili ga navodi na drugo ponašanje koje je štetno za njegov razvoj ili na drugi način grubo zlorabi djetetova prava,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako se zbog kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka dijete odalo prosjačenju, prostituciji ili drugim oblicima društveno neprihvatljivog ponašanja, ili je prouzročena teška tjelesna ozljeda djeteta,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. i 2. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

Nadriliječništvo

Članak 184.

(1) Tko se nemajući propisanu stručnu spremu bavi liječenjem ili pružanjem druge medicinske pomoći,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je djelom iz stavka 1. ovoga članka izazvano znatno pogoršanje bolesti ili narušenje zdravlja druge osobe,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je djelom iz stavka 1. ovoga članka kod druge osobe izazvana teška tjelesna ozljeda ili prekid trudnoće,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ako je djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(5) Sredstva upotrijebljena za liječenje iz stavka 1 i 2. ovoga članka će se oduzeti.

Proizvodnja i stavljanje u promet proizvoda štetnih za ljudsko zdravlje

Članak 188.

(1) Tko proizvodi, prodaje ili na drugi način stavi u promet zdravstveno neispravnu hranu ili druge proizvode štetna za ljudsko zdravlje, pa time izazove opasnost za zdravlje druge osobe,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

Neovlašteno posjedovanje, proizvodnja i trgovanje drogama i tvarima zabranjenim u športu

Članak 190.

(1) Tko neovlašteno posjeduje tvari koje su propisom proglašene drogom ili tvarima zabranjenim u športu,

kaznit će se kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko neovlašteno proizvodi, prerađuje, uvozi ili izvozi tvari iz stavka 1. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Tko proizvodi, prerađuje, prevozi, izvozi ili uvozi, nabavlja ili posjeduje tvari iz stavka 1. ovoga članka koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ili ih neovlašteno nudi na prodaju, prodaje, prenosi ili posreduje u prodaji ili kupnji ili na drugi način stavlja u promet,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Tko nudi na prodaju, prodaje ili posreduje u prodaji tvari iz stavka 1. ovoga članka djetetu, ili to čini u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, ili tko za počinjenje djela iz stavka 3. ovoga članka koristi dijete, ili ako to čini službena osoba u vezi sa službom ili svojom javnom ovlašću,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(5) Tko organizira mrežu preprodavatelja ili posrednika, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.

(6) Tko kaznenim djelom iz stavka 3., 4. i 5. ovoga članka prouzroči smrt osobe kojoj je prodao tvar iz stavka 1. ovoga članka ili je posredovao u njezinoj prodaji, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(7) Tko pravi, nabavlja, posjeduje ili daje na uporabu opremu, materijal ili tvari koje se mogu uporabiti za izradu tvari iz stavka 1. ovoga članka, za koje zna da su namijenjeni njihovoj neovlaštenoj proizvodnji,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(8) Proizvodnjom droge smatra se i uzgoj biljke ili gljive iz koje se može dobiti droga.

(9) tvari iz stavka 1. ovog članka, tvari koje se mogu uporabiti za njihovu izradu, biljke, gljive ili dijelovi biljaka ili gljiva iz kojih se mogu dobiti tvari iz stavka 1. ovoga članka, sredstva za njihovu proizvodnju ili preradu, sredstva prijevoza preuređena za skrivanje tih tvari i sredstva za njihovo trošenje će se oduzeti.

(10) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4., 5. i 7. ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju djela iz ovoga članka sud može osloboditi kazne.

Omogućavanje trošenja droga i tvari zabranjenih u sportu

Članak 191.

(1) Tko navodi drugoga na trošenje tvari iz članka 190. stavka 1. ovoga Zakona, ili mu daje da ih troši on ili druga osoba, ili stavi drugome na raspolaganje prostor radi njihovog trošenja, ili mu na drugi način omogući njihovo trošenje,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu ili osobi s težim duševnim smetnjama ili u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, prema više osoba ili ako je djelo iz stavka 1. ovoga članka počinila službena osoba, zdravstveni radnik, socijalni radnik, nastavnik, odgojitelj ili trener iskorištavajući svoj položaj,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Tko kaznenim djelom iz stavka 1. i 2. ovoga članka prouzroči smrt osobe kojoj je dao tvar iz stavka 1. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(4) tvari iz stavka 1. ovoga članka i sredstva za njihovo pripravljanje i trošenje će se oduzeti.

(5) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju kaznenog djela iz članka 190. i članka 191. ovoga Zakona sud može osloboditi kazne.

Teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi

Članak 192.

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 180. stavka 1. i 2., članka 183., članka 185. stavka 1. i 2., članka 186. stavka 1., članka 187. stavka 1., članka 188. stavka 1., članka 189. stavka 1. ovoga Zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda drugoj osobi ili je postojeća bolest znatno pogoršana,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 1. ovoga članka prouzročena osobito teška tjelesna ozljeda drugoj osobi ili je kod druge osobe došlo do prekida trudnoće,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz članka 180. stavka 3., članka 186. stavka 3., članka 187. stavka 2., članka 188. stavka 2. i članka 189. stavka 2. ovoga Zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda druge osobe ili je postojeća bolest znatno pogoršana,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do tri godine.

(5) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 4. ovoga članka prouzročena osobito teška tjelesna ozljeda drugoj osobi ili je kod druge osobe došlo do prekida trudnoće,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(6) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 4. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Ugrožavanje okoliša radioaktivnim tvarima

Članak 198.

(1) Tko protivno propisima proizvodi, prerađuje, rukuje, koristi, posjeduje, skladišti, prevozi, uvozi, izvozi ili odlaže nuklearni materijal ili druge opasne radioaktivne tvari tako da može trajnije ili u većoj mjeri ugroziti kakvoću zraka, tla, podzemlja, vode ili mora, ili u znatnoj mjeri ili na širem području ugroziti životinje, bilje ili gljive, zajednice životinja, biljaka ili gljiva, ili ugroziti život ili zdravlje ljudi,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

Teška kaznena djela protiv okoliša

Članak 214.

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 193. stavka 1. i 2., članka 194. stavka 1. i 2., članka 196. stavka 1. i 2., članka 197. stavka 1., članka 198. stavka 1. i članka 199. ovoga Zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda jedne ili više osoba, ili se promjene prouzročene onečišćenjem ne mogu dulje vrijeme otkloniti, ili nastupi velika nesreća,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz članka 193. stavka 3., članka 194. stavka 3., članka 196. stavka 3., članka 197. stavka 2. i članka 198. stavka 2. ovoga Zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda više osoba, ili se promjene prouzročene onečišćenjem ne mogu dulje vrijeme otkloniti, ili nastupi velika nesreća,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelima navedenim u stavku 3. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz članka 200. stavka 1. i 2., članka 201. stavka 1., 2. i 3. i članka 202. stavka 1. i 2. ovoga Zakona prouzročena znatna šteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(6) Ako je kaznenim djelom iz članka 206. stavak 1., članka 207. stavka 1. i članka 208. ovoga Zakona prouzročena znatna šteta,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(7) Ako je kaznenim djelom iz članka 200. stavka 3., članka 201. stavka 4., članka 202. stavka 3., članka 206. stavka 2. i članka 207. stavka 2. ovoga Zakona prouzročena znatna šteta,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do tri godine.

Opasno izvođenje građevinskih radova

Članak 221.

(1) Tko pri projektiranju, provođenju stručnog nadzora nad građenjem, građenju ili izvođenju pojedinih radova ili uklanjanju građevine, postupajući protivno propisima ili opće priznatim pravilima struke, izazove opasnost za život ljudi ili imovinu većeg opsega,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Ugrožavanje prometa opasnom radnjom ili sredstvom

Članak 224.

(1) Tko uništi, ošteti, ukloni ili na bilo koji način učini neuporabljivim ili neuočljivim znak ili napravu koja služi za sigurnost željezničkog, morskog, vodenog ili zračnog prometa,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko uništi, ošteti, ukloni ili na drugi način učini neuporabljivim ili neuočljivim znak, napravu ili prometni uređaj koji služi za sigurnost bilo koje vrste prometa ili postavlja prepreke, daje lažne obavijesti, znakove ili signale ili na drugi način ugrozi promet i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili imovinu velikih razmjera,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka počini iz nehaja,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(6) Ako je kaznenim djelom iz stavka 3. ovoga članka prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(7) Ako je kaznenim djelom iz stavka 3. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Ugrožavanje posebnih vrsta prometa

Članak 225.

(1) Sudionik u zračnom, brodskom ili željezničkom prometu ili prometu žičarom koji kršenjem propisa o sigurnosti prometa tako ugrozi promet da izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu velikih razmjera,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(6) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Objesna vožnja u cestovnom prometu

Članak 226.

Sudionik u cestovnom prometu koji iz objesti teško krši propise o sigurnosti prometa vozeći u stanju nesposobnosti za vožnju izazvanoj trošenjem alkohola uz koncentraciju od najmanje 1,50 g/kg alkohola u krvi, ili droge ili psihoaktivnih lijekova, ili vozeći u zabranjenom smjeru, ili pretječući na nepreglednom mjestu kolonu vozila, ili vozeći brzinom koja prelazi pedeset km/h iznad dopuštene u naseljenom mjestu ili području s naznačenim ograničenjem brzine, izazove opasnost za život ili tijelo ljudi, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu

Članak 227.

(1) Sudionik u cestovnom prometu koji kršenjem propisa o sigurnosti prometa izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu velikih razmjera, pa zbog toga prouzroči tešku tjelesnu ozljedu druge osobe ili imovinsku štetu velikih razmjera,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno iz nehaja, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena drugoj osobi osobito teška tjelesna ozljeda,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 3. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od tri do dvanaest godina.

(6) Ako je kaznenim djelom iz stavka 5. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Lančana igra

Članak 237.

Tko organizira ili promiče igru ili sustav u kojem sudionik koji je uložio sredstva može očekivati dobitak samo ako se uključe daljnji sudionici,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Zlouporaba povjerenja

Članak 240.

(1) Tko zastupajući imovinske interese druge osobe zlouporabi zakonom ili ugovorom dane mu ovlasti i time prouzroči imovinsku štetu osobi čije interese zastupa, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini roditelj, skrbnik ili odvjetnik, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 2. ovoga članka prouzročena znatna šteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Povreda tuđih prava

Članak 241.

(1) Tko s ciljem da osujeti ostvarenje prava na stvari, otuđi, uništi, ošteti ili oduzme svoju stvar na kojoj drugi ima založno pravo, pravo zadržanja ili pravo uživanja, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko s ciljem da osujeti namirenje vjerovnika prije ili tijekom ovršnog postupka otuđi, uništi, ošteti ili sakrije dijelove svoje imovine.

Prikrivanje

Članak 244.

(1) Tko stvar za koju zna ili je morao znati da je drugi pribavio kaznenim djelom protiv imovine, kupuje, prima u zalog ili na drugi način pribavlja, preprodaje ili skriva ili pomaže preprodati ili sakriti,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko se bavi prikrivanjem stvari iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka neće se kazniti kaznom strožom od one koja je propisana za kazneno djelo kojim je prikrivena stvar pribavljena.

Kazneni progon za kaznena djela protiv imovine

Članak 245.

(1) Kaznena djela iz članka 228. stavka 2., članka 232. stavka 2. i 4., članka 233. stavka 3., članka 236. stavka 3. i članka 240. stavka 1. i 2. ovoga Zakona progone se po privatnoj tužbi, osim ako su počinjena na štetu državne imovine.

(2) Kaznena djela iz članka 233. stavka 1., članka 234. stavka 1., članka 235. stavka 1. i članka 238. stavka 1. ovoga Zakona progone se po prijedlogu.

(3) Kaznena djela iz članka 228. stavka 1., članka 229., članka 230. stavka 1., članka 234. i članka 236. stavka 1. i 2. ovoga Zakona počinjena na štetu bračnog ili izvanbračnog druga, istospolnog partnera, rođaka po krvi u ravnoj lozi, brata ili sestre, ili na štetu osobe s kojom počinitelj živi u zajedničkom kućanstvu, progone se po privatnoj tužbi.

Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga

Članak 248.

(1) Tko ne vodi trgovačke knjige ili poslovne knjige koje je po zakonu obavezan voditi, ili ih tako vodi da je otežana preglednost poslovanja ili imovinskog stanja, ili trgovačke ili poslovne knjige ili poslovne isprave koje je obavezan čuvati uništi, prikrije, u većoj mjeri ošteti ili na drugi način učini neuporabljivim,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

Povreda prava vjerovnika u gospodarskom poslovanju

Članak 249.

(1) Tko u gospodarskom poslovanju sljedećim radnjama izazove prezaduženost ili nesposobnost za plaćanje ili u stanju prezaduženosti ili nesposobnosti za plaćanje koja prijeto ili je nastupila:

1. prividno ili besplatno prenese imovinu na trgovačko društvo koje je osnovao sam ili s drugim, ili na drugi način cijelu ili dio imovine koja bi činila stečajnu masu prividno proda, optereti bez odgovarajuće protučinidbe, besplatno ustupi, ošteti, uništi ili učini neupotrebljivom,

2. zaključi fiktivni ugovor ili prizna nepostojeću tražbinu,

3. ne vodi trgovačke ili poslovne knjige koje je dužan voditi ili ih prikrije, uništi, ošteti, preinači ili ih tako vodi ili izradi završni račun da se ne može utvrditi ili je znatno otežano utvrđivanje njegova imovinskog stanja,

4. u suprotnosti s urednim i savjesnim gospodarenjem umanju imovinu koja bi činila stečajnu masu ili prikrije imovinsko stanje,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena znatna šteta,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ako je posljedica iz stavka 3. ovoga članka prouzrokovana djelom iz stavka 2. ovoga članka,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako su vjerovnici namireni prije donošenja presude,

počinitelj se može osloboditi kazne.

(6) Kazneno djelo iz ovoga članka postojati će samo ako je počinitelj obustavio svoja plaćanja ili je protiv njega ili osobe koju je zastupao otvoren stečajni postupak.

Davanje mita u gospodarskom poslovanju

Članak 253.

(1) Tko u gospodarskom poslovanju drugome ponudi, obeća ili daje mito da njemu ili drugome pogoduje prilikom sklapanja ili izvršenja posla ili pružanja usluge i time prouzroči štetu onome koga zastupa ili za koga radi ili tko posreduje pri takvom podmićivanju,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko u gospodarskom poslovanju drugome ponudi, obeća ili daje mito kao protuuslugu za sklapanje ili izvršenje posla ili pružanje usluge ili tko posreduje pri takvom podmićivanju,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji je dao mito na zahtjev odgovorne osobe i prijavio djelo prije njegova otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, može se osloboditi kazne.

Neovlaštena uporaba tuđe tvrtke

Članak 261.

(1) Tko neovlašteno uporabi tuđu tvrtku ili u nju unese obilježja koja stvaraju zabunu glede predmeta poslovanja trgovačkog društva, identiteta ili povezanosti s drugim društvom, i na taj način pribavi imovinsku korist ili prouzroči štetu.

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Odavanje i neovlašteno pribavljanje poslovne tajne

Članak 262.

(1) Tko neovlašteno drugome priopći, preda ili na drugi način učini pristupačnim podatke koji su poslovna tajna, kao i tko pribavlja takve podatke s ciljem da ih preda neovlaštenoj osobi,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka počinitelj sebi ili drugome pribavio znatnu imovinsku korist ili prouzročio znatnu štetu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Nema kaznenog djela ako je djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno u pretežito javnom interesu.

(4) Kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka progoni se po prijedlogu.

Pranje novca

Članak 265.

(1) Tko imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom uloži, preuzme, pretvori, prenese ili zamijeni u cilju prikrivanja njezinog nezakonitog podrijetla, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko prikriva pravu prirodu, podrijetlo, mjesto, raspolaganje, prenošenje te postojanje prava, odnosno vlasništva na imovinskoj koristi koju je drugi ostvario kaznenim djelom.

(3) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko imovinsku korist koju je drugi ostvario kaznenim djelom, pribavlja, posjeduje ili koristi.

(4) Tko počini djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka u financijskom ili drugom poslovanju ili se počinitelj bavi pranjem novca ili je imovinska korist iz stavka 1., 2. ili 3. ovoga članka velike vrijednosti,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(5) Tko poduzme radnju iz stavka 1., 2. ili 4. ovoga članka postupajući s nehajem u odnosu na okolnosti da se radi o imovinskoj koristi ostvarenoj kaznenim djelom, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(6) Ako je imovinska korist iz stavka 1. do 5. ovoga članka ostvarena kaznenim djelom počinjenim u stranoj državi počinitelj će se kazniti ako se radi o kaznenom djelu i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.

(7) Počinitelja iz stavka 1. do 5. ovoga članka koji dobrovoljno pridonese otkrivanju kaznenog kojim je ostvarena imovinska korist sud može osloboditi kazne.

Zloraba naprava

Članak 272.

(1) Tko izradi, nabavi, proda, posjeduje ili čini drugome dostupne uređaje ili računalne programe ili računalne podatke stvorene ili prilagođene za počinjenje kaznenih djela iz članka 266., članka 267., članka 268., članka 269., članka 270. i članka 271. ovoga Zakona s ciljem da ih se uporabi za počinjenje nekog od tih djela,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko izradi, nabavi, proda, posjeduje ili čini drugome dostupne računalne lozinke, pristupne šifre ili druge podatke kojima se može pristupiti računalnom sustavu s ciljem da ih se uporabi za počinjenje kaznenih djela iz članka 266., članka 267., članka 268., članka 269., članka 270. i članka 271. ovoga Zakona,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka neće se kazniti kaznom strožom od one koja je propisana za kazneno djelo koje je počinitelj imao za cilj.

(4) Posebne naprave, programi iz stavka 1. ovoga članka će se oduzeti, a podaci iz stavka 1. i 2. ovoga članka će se uništiti.

Krivtvođenje novca

Članak 274.

(1) Tko izradi lažni novac, preinači pravi novac ili takav novac pribavi s ciljem da ga stavi u optjecaj kao pravi ili ga stavi u optjecaj kao pravi, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko lažni novac koji je primio u uvjerenju da je pravi, saznajući da je lažan, stavi u optjecaj,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Lažni novac će se oduzeti.

Krivtvođenje vrijednosnih papira

Članak 275.

(1) Tko izradi lažni vrijednosni papir koji se izdaje na temelju propisa, preinači pravi vrijednosni papir ili pribavi takav lažni vrijednosni papir ili ga stavi u optjecaj kao pravi, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko lažni vrijednosni papir koji je primio u uvjerenju da je pravi, saznajući da je lažan, stavi u optjecaj,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Lažni vrijednosni papir će se oduzeti.

Nedozvoljena uporaba autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača

Članak 285.

(1) Tko protivno propisima kojima se uređuju autorsko i srodna prava reproducira, preradi, distribuira, skladišti ili poduzima druge radnje radi distribucije ili priopći javnosti na bilo koji način tuđe autorsko djelo ili dopusti da se to učini i na taj način pribavi imovinsku korist ili prouzroči štetu,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko protivno propisima kojima se uređuje autorsko i srodna prava fiksira tuđu nefiksiranu izvedbu umjetnika izvođača, reproducira, preradi, distribuira, skladišti ili poduzima druge radnje radi distribucije tuđe fiksirane izvedbe umjetnika izvođača ili priopći javnosti na bilo koji način tuđu fiksiranu ili nefiksiranu izvedbu umjetnika izvođača ili dopusti da se to učini i na taj način pribavi znatnu imovinsku korist ili prouzroči znatnu štetu.

(3) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko protivno propisima kojima se uređuju autorsko i srodna prava osujećuje tehničke mjere za zaštitu prava autora i umjetnika izvođača ili ukloni ili preinači podatke o upravljanju tim pravima i na taj način pribavi znatnu imovinsku korist ili prouzroči znatnu štetu.

(4) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

(5) Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka će se oduzeti, a predmeti koji su nastali počinjenjem tih kaznenih djela će se uništiti osim ako onaj čije je pravo povrijeđeno zatraži njihovu predaju uz naknadu koja ne može biti viša od troškova njihove proizvodnje. Naknada je prihod državnog proračuna i koristit će se za suzbijanje kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva.

Zlouporaba položaja i ovlasti

Članak 291.

(1) Službena ili odgovorna osoba koja iskoristi svoj položaj ili ovlast, prekorači granice svoje ovlasti ili ne obavi dužnost pa time sebi ili drugoj osobi pribavi korist ili drugome prouzroči štetu,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka pribavljena znatna imovinska korist ili je prouzročena znatna šteta,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Davanje mita

Članak 294.

(1) Tko službenoj ili odgovornoj osobi, ponudi, dade ili obeća mito da unutar ili izvan granica svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, ili tko posreduje pri takvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko službenoj ili odgovornoj osobi ponudi, dade ili obeća mito da unutar ili izvan granica svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti, ili tko posreduje pri takvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji je dao mito na zahtjev službene ili odgovorne osobe i prijavio djelo prije njegova otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, može se osloboditi kazne.

Neprijavljivanje počinjenog kaznenog djela

Članak 302.

(1) Tko zna da je počinjeno kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora deset godina ili teža kazna pa to ne prijavi iako zna da bi takvom prijavom bilo omogućeno ili znatno olakšano otkrivanje djela ili počinitelja,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne prijavi počinjenje kaznenog djela za koje je saznala obavljajući svoju dužnost, a radi se o kaznenom djelu za koje pokretanje kaznenog postupka nije prepušteno privatnoj tužbi ili progonu po prijedlogu.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 2. ovoga članka neće se kazniti kaznom strožom od one koja je propisana za kazneno djelo koje nije prijavio.

(4) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka kad njegova zakonska obilježja ostvari osoba koja je u braku ili koja živi u izvanbračnoj ili istospolnoj zajednici s osobom koja je počinila neprijavljeno kazneno djelo ili je toj osobi rođak po krvi u ravnoj lozi, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojenik, odvjetnik, javni bilježnik, doktor medicine, doktor dentalne medicine ili drugi zdravstveni radnik, psiholog, osoba kojoj je povjeren odgojno-obrazovni rad u odgovarajućoj ustanovi, djelatnik skrbništva, vjerski ispovjednik, osim ako je djelo počinjeno prema djetetu.

Nepoštivanje sigurnosnih mjera

Članak 311.

(1) Tko krši obvezu koja mu je određena sigurnosnom mjerom, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Nema kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka ako je kršenje obveze iz stavka 1. dovelo do primjene članka 55. stavka 8. ili članka 58. stavka 5. ovoga Zakona.

Prisila prema službenoj osobi

Članak 314.

(1) Tko silom ili prijetnjom da će izravno uporabiti silu spriječiti službenu osobu u obavljanju službene radnje koja je u okviru njezinih ovlasti ili je prisili na obavljanje službene radnje u okviru ili izvan njezinih ovlasti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka doveden u opasnost život ili tijelo službene osobe ili joj je nanesena tjelesna ozljeda ili je uporabljeno oružje ili opasno oruđe,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počini prema osobi koja ovlašteno pomaže službenoj osobi u obavljanju službene radnje,

kaznit će se kao da je djelo počinio prema službenoj osobi.

(4) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1., 2., i 3. ovoga članka koji je bio izazvan protuzakonom, bezobzirnim ili grubim postupanjem službene osobe ili osobe koja joj ovlašteno pomaže, može se osloboditi kazne.

Napad na službenu osobu

Članak 315.

(1) Tko silom ili prijetnjom uporabe sile izvan slučajeva iz članka 312. i članka 314. ovoga Zakona napadne vojnu osobu, policijskog službenika, ovlaštenu službenu osobu Vojne policije, službenu osobu kojoj je povjereno čuvanje osoba kojima je na temelju zakona oduzeta sloboda, kad obavljaju službenu dužnost,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko silom ili prijetnjom uporabe sile pruža otpor službenoj osobi u obavljanju njezine službene radnje ili u provođenju zakonite odluke ili mjere državnog tijela.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini prema osobi koja ovlašteno pomaže službenoj osobi u obavljanju službene radnje,

kaznit će se kao da je djelo počinio prema službenoj osobi.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka doveden u opasnost život ili tijelo službene osobe ili osobe koja joj pomaže u obavljanju službene radnje ili joj je nanesena tjelesna ozljeda ili je uporabljeno oružje ili opasno oruđe,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(5) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka koji je bio izazvan protuzakonom, bezobzirnim ili grubim postupanjem službene osobe ili osobe koja joj ovlašteno pomaže, može se osloboditi kazne.

Javno poticanje na nasilje i mržnju

Članak 325.

(1) Tko putem tiska, radija, televizije, računalnog sustava ili mreže, na javnom skupu ili na drugi način javno potiče ili javnosti učini dostupnim letke, slike ili druge materijale kojima se poziva na nasilje ili mržnju usmjerenu prema skupini ljudi ili pripadniku skupine zbog njihove rasne, vjerske, nacionalne ili etničke pripadnosti, podrijetla, boje kože, spola, spolnog opredjeljenja, rodnog identiteta, invaliditeta ili kakvih drugih osobina,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko javno odobrava, poriče ili znatno umanjuje kazneno djelo genocida, zločina agresije, zločina protiv čovječnosti ili ratnog zločina, usmjereno prema skupini ljudi ili pripadniku skupine zbog njihove rasne, vjerske, nacionalne ili etničke pripadnosti, podrijetla ili boje kože, na način koji je prikladan potaknuti nasilje ili mržnju protiv takve skupine ili pripadnika te skupine.

(3) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj

Članak 326.

(1) Tko jednoj ili više osoba koje nisu državljani Republike Hrvatske iz koristoljublja omogući ili pomogne nedozvoljeno ući, kretati se ili boraviti u Republici Hrvatskoj,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je pri počinjenju kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka doveden u opasnost život ili tijelo osobe koja nedozvoljeno ulazi, kreće se ili boravi u Republici Hrvatskoj ili je s njom postupano na nečovječan ili ponižavajući način, ili je djelo počinila službena osoba u obavljanju službene dužnosti,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Zločinačko udruženje

Članak 328.

(1) Tko organizira ili vodi zločinačko udruženje,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko sudjeluje u udruženju iz stavka 1. ovoga članka, a da nije još počinio ni jedno kazneno djelo za to udruženje, ili poduzme neku radnju koja nije kazneno djelo, ali za koju zna da doprinosi ostvarenju cilja zločinačkog udruženja, ili financijski ili na drugi način podupire zločinačko udruženje,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji pravodobnim otkrivanjem zločinačkog udruženja spriječi počinjenje kaznenih djela navedenih u stavku 4. ovoga članka ili pripadnik zločinačkog udruženja koji ga otkrije prije nego što u njegovom sastavu ili za njega počini kazneno djelo navedeno u stavku 4. ovoga članka može se osloboditi kazne.

(4) Zločinačko udruženje čine najmanje tri osobe koje su se udružile sa zajedničkim ciljem počinjenja jednog ili više kaznenih djela, za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju duljem od tri godine, a koje ne uključuje udruženje koje čine osobe slučajno povezane za neposredno počinjenje jednog kaznenog djela.

Podrivanje vojne i obrambene moći države

Članak 345.

Tko uništi, učini neuporabljivim ili omogući da prijeđu u neprijateljske ruke obrambena postrojenja, objekti, položaji, naoružanje ili druga vojna i obrambena sredstva ili preda trupe neprijatelju ili na drugi način omete ili dovede u opasnost vojne i obrambene mjere i moć hrvatske države,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

Prisila prema najvišim državnim dužnosnicima Republike Hrvatske

Članak 346.

(1) Tko izvan slučajeva iz članka 97. ovoga Zakona silom ili prijetnjom da će izravno uporabiti silu spriječiti predsjednika Republike Hrvatske, predsjednika ili zastupnika Hrvatskog sabora, predsjednika ili člana Vlade Republike Hrvatske, predsjednika ili suca Ustavnog suda Republike Hrvatske u izvršavanju njihove dužnosti ili ih prisili izvršiti tu dužnost na određen način,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka doveden u opasnost život ili tijelo osobe iz stavka 1. ovoga članka ili joj je nanesena tjelesna ozljeda ili je uporabljeno oružje ili opasno oruđe,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

Odavanje tajnih podataka

Članak 347.

(1) Tko tajne podatke koji su mu povjereni učini dostupnim neovlaštenoj osobi, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko pribavi tajni podatak s ciljem da ga on ili druga osoba neovlašteno upotrijebi, ili tko drugome učini dostupnim takav podatak u čiji je posjed došao slučajno,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Tko djelo iz stavka 1. i 2. ovoga članka počini iz koristoljublja, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Tko kazneno djelo iz stavka 1. i 2. ovoga člana počini za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(5) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Ubojstvo osobe pod međunarodnom zaštitom

Članak 352.

(1) Tko usmrti osobu pod međunarodnom zaštitom, kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) Osoba pod međunarodnom zaštitom je poglavar države, predsjednik vlade i ministar vanjskih poslova kad se nalaze izvan svoje države, te svaki službeni predstavnik međunarodno priznate organizacije, članovi njihove obitelji u pratnji kad se oni, njihove službene prostorije, privatni stan ili prijevozno sredstvo uočljivo mogu prepoznati da su posebno zaštićeni međunarodnim pravom.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 381.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

1. Kazneni zakon ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98. - ispravak, 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.) osim odredaba članka 84., 85. i 86. koje prestaju važiti na dan stupanja na snagu posebnog zakona koji uređuje odnosna pitanja,

2. Zakon o kaznenim djelima protiv tržišta kapitala ("Narodne novine", br. 152/08.),

3. odredbe članka 160. Zakona o izvršenju kazne zatvora ("Narodne novine", br. 128/99., 55/00., 59/00., 129/00., 59/01., 67/01., 11/02., 190/03., 76/07., 27/08., 83/09., 18/11. i 48/11.),

4. odredbe članka 31. Zakona o računovodstvu ("Narodne novine", br. 109/07.),

5. odredbe članka 188. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima ("Narodne novine", br. 167/03., 79/07. i 80/11.),

6. odredbe članka 65. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima ("Narodne novine", br. 105/97., 64/00. i 65/09.),

7. odredbe članka 49. Zakona o medicinskoj oplodnji ("Narodne novine", br. 88/09. i 137/09.),

8. odredbe članaka 627. i 629. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08. i 137/09.),

9. odredba članka 129.a stavka 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", br. 150/08., 94/09., 153/09., 71/10., 139/10. i 49/11.), a dosadašnji stavak 2. postaje stavak 1.

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona u Zakonu o energiji ("Narodne novine", br. 68/01., 177/04., 76/07., 152/08. i 127/10.) u članku 33. stavku 1. riječi: "odnosno troši energiju bez ili mimo mjernih uređaja" brišu se.

Članak 383.

U skladu s odredbama ovoga Zakona, nadležni ministri donijet će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, sljedeće propise:

1. ministar nadležan za pravosuđe donijet će propise o postupku izricanja i provođenju uvjetnog otpusta (članak 59. do članak 63.), o izvršenju zaštitnog nadzora (članak 64.), o izvršenju sigurnosnih mjera (članak 65. do članak 76.), o kaznenoj evidenciji i načinu korištenja podataka iz te evidencije (članak 381. stavak 1. točka 1.),

2. ministar nadležan za zdravstvo donijet će listu terapijskih zajednica licenciranih za provođenje sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti (članak 69.), listu pravnih ili fizičkih osoba licenciranih za provođenje sigurnosne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana (članak 70.) i listu stvari zabranjenih u športu (članak 190. i 191.).

Članak 384.

Izvršenje kaznenopravnih sankcija pravomoćno izrečenih sukladno odredbama Kaznenog zakona i drugih posebnih propisa iz članka 381. stavka 1. ovoga Zakona, čije izvršenje nije započelo ili je u tijeku, provodit će se sukladno odredbama ovoga Zakona od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 386.

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktivom 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2002. godine o zaštiti okoliša putem kaznenog prava,

2. Direktivom 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. godine kojom se predviđaju minimalni standardi o sankcijama i mjerama protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih zemalja,

3. Direktivom 2010/45/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. godine o standardima kvalitete i sigurnosti ljudskih organa za presađivanje,

4. Direktivom 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. godine o onečišćenju s brodova i uvođenju kazni za prekršaje,

5. Direktivom 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. godine o izmjenama i dopunama Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju kazni za prekršaje,

6. Direktivom 2006/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. godine o otpadu,

7. Seveso II direktivom 96/82/EC, 2003/105/EC o sprječavanju velikih industrijskih nesreća i ublažavanju posljedica ako se one dogode,

8. Direktivom 2002/90/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2002. godine kojom se definira pomaganje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka,

9. Direktivom 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. godine o nezakonitoj kupoprodaji dionica i manipulaciji tržištem,

10. Okvirnom odlukom Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. godine o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima,

11. Okvirnom odlukom Vijeća o oduzimanju predmeta, sredstava i imovine stečene kaznenim djelima od 24. veljače 2005. godine,

12. Okvirnom odlukom Vijeća Europske unije 2002/629/PUP od 19. srpnja 2002. godine o suzbijanju trgovanja ljudima,

13. Okvirnom odlukom Vijeća 2001/500/PUP od 26. lipnja 2001. godine o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, prisvajanju i oduzimanju sredstava i prihoda od kriminala,

14. Okvirnom odlukom Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. godine o jačanju kaznenog okvira za prevenciju olakšavanja nezakonitog ulaska, kretanja i boravka,

15. Okvirnom odlukom Vijeća 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. godine o borbi protiv terorizma,

16. Okvirnom odlukom Vijeća 2005/212/PUP o oduzimanju predmeta, sredstava i imovine stečene kaznenim djelima od 24. veljače 2005. godine,

17. Konvencijom od 26. srpnja 1995. godine, koja se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 316, 27.11.1995, str. 49),

18. Protokolom od 27. rujna 1996. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 313, 23.10.1996, str. 2),

19. Drugim Protokolom od 19. lipnja 1997. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o EU, uz Konvenciju o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 221, 19.7.1997, str. 12),

20. Konvencijom o provedbi Sporazuma iz Schengena.